

39391

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 17 వ తేది బుధవారము

ఆ నం ద నా మ సం న త్త ర పా ల్ల న శు ధ త్వ కి య 3.

No. 295

సంచిక ౨౯౫

యుద్ధ చరిత్రము

సంపత్సరాదిసంచిక!

సంపత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంపత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంశులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీతి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధావన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యేక కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వాముఖ, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్తుల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను చెబుచు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యూర్ధ్వప్రచురణములం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాక్రమణియందు 300 పటములను మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

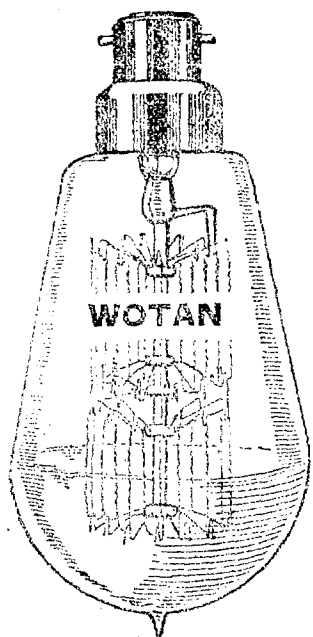
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రూ.	0	8	0
అధ్యసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఫర్ములు పేరుగ ననూచుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయకొనువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యవశ్యము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ నచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శ్రేష్టిపేట, మద్రాసు.

సీమన్స్ ఓటను ఎలెక్ ట్రిక్ దీపములు.

ఎలెక్ట్రిక్ దీపములలో ఈ ఓటన్ దీపము చాలా ప్రసిద్ధి చెందినది. కాన వీటిని యధోష్ఠముగా మద్రాసు గవర్నమెంటు, మద్రాసు కాన్స్టేబుల్ కలెక్షన్లు, మొదలయినవారు కొనుగొన్నారు. వీటికి ఎలెక్ట్రిక్ కరెంటు చాలా కొంచెము పట్టును.

ఓట్లులు.	క్యాండెలి పవర్.	వలలు.	(ఒకటింటికి)
280	16-25-32 తేక 50	రు.	1-12-0
110	16-25-32 తేక 50	రు.	1-4-0

అన్ని క్యాండెలి పవర్ల ఓట్లులకు తగిన దీపములు మానెట్ల యున్నవి.

సీమన్స్ బ్రదర్స్ లైసెంస్ వర్క్స్, లిమిటెడ్.

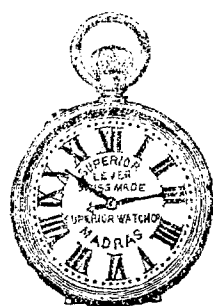
పోస్టుబాక్సు నెం. 223, మన్యుటోడ్డు, మదరాసు.

లే స్క్రెకరరు అంతుకంపెనీ, లిమిటెడ్,

మన్యుటోడ్డు, మదరాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యూయల్స్ వాచ్.

కొలుసుతో సహా ధర రూ. 3.0-0. పోస్టేజీ 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈ గడియారము డెనువర్ల ద్వారా మాకంపెనీ చేసిన ఎలక్ట్రానిక్ గా తో వాడెంపటి యందును ఇది గానుట కందమై తలచిన మును, డెన్వర్ల గ్రూప్ ఆఫ్ గ్లాసు షో మనుగలిగి మొరటుదులకు బరియందును పెట్టెముతో లో థింగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కింతి యుండును. నీమ నుండి

మాత్రే తయారుచేయబడినది. కాన డెనర్ల ద్వారా జిక్కు ఒకకొక్కరును తీయుదురను తెలంపుతో తక్కువ డెలనుంచి తీయి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవమున నెలియును ఇదిగూ కనేక గడియారములు ఖర్చయి గొప్పగా తొప్పడెముల నంది యున్నది. ఒకటి పెట్టించి చూడును. మా పట్టణమున కనేమలు కొని గంతసిందిరినన, శ్రీమంతుల శెంకుకు

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మద్రాసు

అమృతాజనం డిపో, 6, తంబు శ్రేష్టిపేట, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదిగవకు తెనుగు సంచికలు నాలుగవది

ఈ దున్ని చేతముల చరిత్రయు సులభమై చావుతో తగినపటములతో కథలవలె వ్రాతమగును. చందాదర్థి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పేజీలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజీతో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. ఇలనువాడు— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.ఎ., విద్యార్థిపేట, మదరాసు. అన్వాయకు.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్కవక్రము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అ ర ఖ య ల ను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికసంఘటియ అరఖలుదీయు నుపాయములను ఆయరఖలుచే రోగసామాన్యమును నివర్తించుటయు వృద్ధతులను, బెలుపు ముంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధింపబడిన అరఖలు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జీయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్చిన బడిన సూచికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద వృద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల వల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పీఠిక దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ. 8-0-0	6. వక్రికర్మము.	రూ. 0-4-0
2. కథావద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. శల్పము.	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునంది 1915
5. కల్యణింజము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వక్రికర్మము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాచీన:-
12, తంబు శెట్టి పేట, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం బి
156, బ్రాహ్మణ. 55, ఆచార్యుల పేట,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - డి. టి. మదరాసు.

మాతృశ్మత చందాదారులకు మాధవనివాసము కప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు కూపాయితరంగాగలూ తగ్గించి యివ్వబడును.

వనోపధి సారాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు నకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళి పోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్దివలచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు) వాగవల్లితైలము వైపులకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

కస్తూరి.

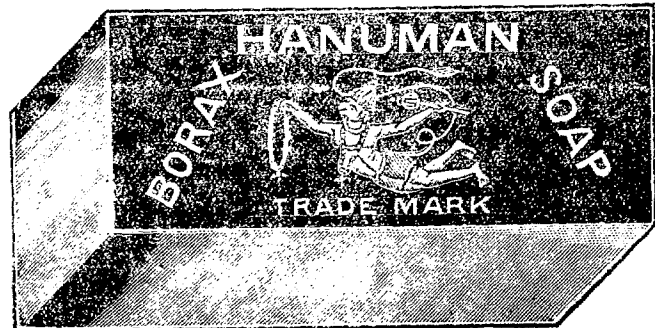
విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలింత రోగములకు, వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వస్వత తేలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న

క్రియచుకుంటేతన, సవరణ సమయములందు దొరకుట దుస్తరము. మా దిపోయందలి కస్తూరియందితర పదార్థము లేవియును కేర్చబడవు. ఇంతవరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోస పోరు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

అమృతాంజనండిపో. 6 & 7, తంబు శెట్టిపేట, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

హనుమాన్

చర్మమునకు హానికరములను నమృదుత్వము చేయును.

బోరక్సునబ్బ.

ముఖమును యీ సబ్బుతో ప్రతి దినము శుభ్రము చేయుచుండిన సౌందర్యము తప్పక కలుగజేయును.

ఎస్. రంగనాథం నెట్టి అండు బృందర్ప, మదరాసు,

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల ప్రాచీనములను మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకు మాకంపెనీ గొప్పదియు, సమృద్ధిమయినదియు నయ్యున్నది ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభారతదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము

సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

<p>No. 100 (detachable) (శబ్దముగల, శబ్దము లేని) 2 బర్నరులు సహాయవ్యవహారము. ఊరు బల్లెలందియగు టిక్కి యువ్వోగియు లకు కడు ముఖ్యము. టిక్కి వెట్టి సహాయక</p>	<p>గమనింపుడు.</p>	<p>No. 11 (detachable) చాలాబల్లెలమయినది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది మిక్కిలి పొడవైనది. టిక్కి వెట్టి సహాయక. రూ. 9-8-0</p>
---	-------------------	---

నెం 45, 48 రు మాత్రముగా తయారుచేయబడినది నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్కి వెట్టి సహాయక రు 8-0-0. నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయ్యి ఇముడుపు గలదియు టిక్కి వెట్టి సహాయక రు. 8-8-0

కే. ఎస్. పి. వీ. జి., 180/18 బ్రాహ్మణ, మదరాసు, వర్తకులకు ప్రత్యేక పురస్కారము ఇవ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యి. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, తిరాన్నములు, చేయకొనుముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోకిలిరీతి ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. వేయెల, కిబిరీ పాకమునకు కావలసిన యాకర్తుగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాబిన్లో 1-8-0; ఫోర్టు ఖర్చులతో 1-11-0. పగటియందు తేలున్న క్క-దినము చెప్పిన ప్రస్థావకపు పదతియెక్క వివర కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాబిన్లో 1-8-0; ఫోర్టు ఖర్చులతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోర్టు ఖర్చులతో 3-0-0. మాదిరానము:-

ప్రొ. వాచ్ అండ్ కంపెనీ
45 మల్లాసా హాలు పేట, మదరాసు

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

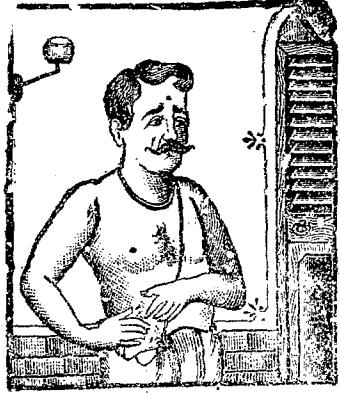
సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-6-0. 12-కి 3-8-0

మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బీ ను అరు టాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలముగను. నయము కాని యెడల మీ ఆగులకాలు తిరిగి త్రీసికొన వచ్చును.

అనేక రంగులములు, మా నములు బాధపడినవారు దీనివలన తక్షణమే నుభము పొందిరి. హా! నిదురపట్టక బజ్జల బజ్జలచుండు ఆవధి పగవారి నను వద్ద.

అమృతాంజనండిపో, 6, తంబు శెట్టిపేట, మదరాసు.

వృత్తాంతములు

ఒక వేదాంతోపన్యాసము. - తెదవిరవాడలో సింగ రాజు చిననాగరాజుగారియందు గుండగిలను వాస్తవ్యులు కొందఱు సోమరాజు బాబువాడ లక్ష్మీనరసురాజుగార్లు ఈనాడు మనోకమేంద్రాలోపన్యాసము నొసరిరి. గృహవిజ్ఞానమునకు సభ్యులను చందనరాంబూలాదులతో కల్పించెను.

రెవెన్యూలారందర వివాహాపుష్పములు. - చెన్న పురికాన న నిర్మాణసభవారికి శేరిలింగంపల్లి సహాయకమండలి నాథులయందు సకల జనాభివృద్ధి, కలయగుటం సనాతనధర్మ బోధనసభవారు ఈశ్వరి విజ్ఞానమును పంపుకొనివారు "ప్ర ముతమా సుమతిమహల్ ఆశోకయం ధండునట్టి రజవల్లూ నంతర వివాహకాండమును గురించి ఇచ్చట మాసభలో ధర్మ సమాలోచనచేసివారు. ఇట్టికాసము విక్సేలి దేశోత్కార ముగాను, పురుషద్రవకరముగాను నుండునని సభ్యులందఱును సంగోప వ్యూహముగా సమర్పించియున్నారు. కావున ఈ కాండమును అంగీకరించి దయలాపనలెనని ప్రార్థించు చున్నారు."

అంధ్రసాహిత్యవర్ధితులు. - అంధ్రసాహిత్యపరిషత్ కార్యనిర్వాహక సభ 1915 సం॥ ఏప్రిల్ 20 తేదీ శనివారము నాడు ఉదయము 8 గంటలకు రజవాడలో సోమల కల్బులో సమావేశమగుచు గావున కార్యనిర్వాహక సభాసదులు తిప్పక దయచేయఁగోరుదురు చున్నారు. కార్యక్రమము:—1. నూతన సభ్యులను చేర్చుకొనుట. 2. చందాబియ్యం వారిని వలగించుట. 3. అయవ్యయములను విమర్శించుట. 4. వార్షికావసరమునకుఁబడిన యేర్పాటులు చేయుట. 5. పరివర్తయొక్క కార్యక్రమమును గూర్చి కొన్ని నూతనాంశములను ద్వారానించుట మొదలగునవి. అంధ్రకార్యదర్శులగు నెనిమిది పట్టాభిరామ రావు, పురాణము నాగభూషణము, ఆచంట లక్ష్మీవతిగార్లు వ్రాయుచున్నారు.

ఈనోన్స్ల ముగిసిపోయితి బిల్లు. - 1915-16 వ సంవత్సర మారంభమునకు 2,286 లు నిలువయున్నవి; ఈ సంవత్సరము 24,720 ల నాచుడి పనియొక్క పనులుండినది. ఈ మొత్తము 28,000 లలో నీసంవత్సరము 25,480 లు వెచ్చింపబడునకు; రు 2,510 లు నిలువయుండెను. కొత్త పనులకిం శేమియు పశేషముగా వినియోగించబడెను. మఱి మూడు పాయిభాగాలు కట్టబడును. కాన నిష్పాదము పాకీ వారందఱు చాలరనియు, నప్పలాండలో నొకనిని తగ్గించుట యనుచునున్నది. H. A. స్టేటుమెంటులో కావలయు వివరములు తెలుపబడలేదనియు, ఈసంవత్సరమారంభమున కావల్యమైనపనులు పూనుకొనబడునో లేదో తెలియదనియు స్పష్టపరచి కమిషనరుగారు వ్రాయఁగా ప్రభుత్వమువా నీవిషయములనుగూర్చి ముగిసిపో కట్టెన్నికవారిని హెచ్చరించి యున్నారు.

కా. టి. ఎస్. డార్జుననాయకుగారి ప్రతి: - ఈమె కడపిన మంగళవారము రాత్రి పాలపూలులో స్వగృహమున చనిపోయితిట్లు తెలియజచ్చుచున్నది. ఈమెయొక్క 71 సంవత్సరములు. కడపిన అగస్త్యునిమీ నెద్ద కుమారుడు చనిపోయెను యీయొక్క స్వగృహమున ప్రధానకారణము దాక్తరు నాయకుగారు వైద్యునికొక పోవుటనెలవు పుచ్చుకొనఁగా, తమ యాయనను గురించి మరల నిన్ను చూచుటకు తీవ్రపశ్చాత్తాపము నొసెను. ఈమెభర్త డిప్రీప్రయన సులుగానుండెను. 30 సంవత్సరము లీమె వైద్యమునుభవించెను. కడగొట్టుకొడుకు దాక్తరు నాయకుగారిని వైద్యవిద్యాభ్యాసమునకై యామెయే యడింపఁగోను పంపెను. ఆమర తాంతును తన పెద్దపెద్ద యిట్టల నీమెయే స్వయముగా పరిపాలించుకొను చుండెను. ఈమె దానధర్మములనెంతవరకూ. ఈమె యాదాభ్యుదయననే పాలపూలులోని యొక ప్రతిష్ఠాపనముపడిపోయెననియు నెలవగలగెను. దాక్తరు నాయకుగారుగాక, ఆమె కొక కుమారు తెనాడంగలది. ఆకొమరై శ్రీమతి యాం దాశమ్మ. సంస్కృతపాండిత్యముగల సులయాశకవయితి.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

ఉద్యోగి వర్తమానములు.

రాజప్రతినిధిగారును, వారి కార్యనిర్వాహక సభలోని సహోద్యోగులును, చేయు సత్వరపర్యటనములు ప్రజలకువాస్తవముగా ప్రయోజనకరమైనవా యనునదింకను వివాదాంశము గనే యున్నది. ఈసత్వరసందర్శనముల మూలమున వారు మునుష్యులను కలసికొని పాలనమునుగూర్చిన ప్రజాసమస్యల నెదుర్కొని మధికముగ గ్రహించుట కవకాశము కలుగుచున్నదను మాట యథార్థమే. రాజప్రతినిధిగారి సందర్శనముల వలన ప్రజలకు లాభమా నష్టమాయని సమంజసముగ ప్రశ్నింపవచ్చును. ప్రభుత్వరము న ప్ర మ ని యే య య్య బ డి తిరుని భయపడవలసి యున్నది. కార్యనిర్వాహక సభాసభ్యులు స్థానిక వర్తకసంఘములవారితో గాని తదితర ప్రతిష్ఠాపనములవారితో గాని ప్రత్యేక వ్యవస్థలతో గాని మాటాడి వారియభిప్రాయములను, వీటిను వీరియభిప్రాయములను వారును తెలిసికొనుటవలనగూడ ప్రజాసామాన్యమునకు ప్రయోజనము లేదు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకించి నిర్ణయించిన సుప్రసిద్ధులనుబడుచు వారి వింతయభిప్రాయములనుమాత్రమే వారు గ్రహించెదరు. ఇట్లు నిర్ణయించబడినవారు సరియైన ప్రతినిధులా? వారి నడిగి తెలిసికొనెడి విశేషవిషయములనుగూర్చి వారికి నిజముగా నేర్చిన తెలియవా?—ఈసమస్య చిరకాలమునుండి తీరకొన్నది. గవర్నరులును లెఫ్టనెంటు గవర్నరులును సందర్శనార్హులని యెవరిని నిర్ధారించుచువారో వారిని సాధారణముగా బుద్ధిమంతులైన ప్రజల ప్రయోజనమునంగీకరించుటలేదు. వాస్తవమున నీ ప్రయత్నమునభద్రమైన సమయము గారు. వీరి ననుసరించు వారునులేదు. ఈ విధముగా జనసామాన్యమున కీ సత్వర సందర్శనములవలన లాభము లేకన్న యెడల, మరియే ప్రయోజనము కలదు? అనుభవమును బట్టి యెదియు లేదనయే చెప్పవలయును. ఇది దురదృష్టవశము. అని బొంబాయి క్రాంతికలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సర్ వాలెంటైన్ చిరోలుగారు.

కాంతిని నెలకొల్పుటకై సర్ వాలెంటైన్ చిరోలు గారు హిందూతేజమునకు వచ్చి యున్నారని యొక యావ విలేఖరుఁడు ప్రతిపాదించి యున్నాడు. పూర్వమియన సిమ్లానుండి ప్రభుత్వమందిరమునుండి హైంస్ వ్యవహారము తత్వకాస్త్రు రీతిగా పరిశోధించి గ్రహించి హైందవా కాంతియనెడి గ్రంథమును రచియించియున్నాడు; యుద్ధము హైందవాపాయమును సమూలముగ లొంగించినదియు లేనిదియు తెలిసికొని, హైందవ ప్రభుభక్తి ప్రతిఫలముగ నేమి చేయుట యుక్తమో నిర్ణయించుట కిప్పుడు మనల వచ్చి యున్నాడు. ఈయన నిజేరికము ననుసరించి ఫస్ట్ సర్వీసెస్ కమిషనువారి నిర్ధారణల ననుబట్టికి తేవలయుననెడి యుద్దేశముతో, స్టేటుస్మెంటుగారు, హైందవుల రాజభక్తి యొక్క లోటుపాములను—కొలగుండు మూలముగా కాఁజూలు. మాకాశ్చర్యమగుచున్నది—పండించి తెలిసెడి నిమిత్త మీయనను ప్రత్యేకించి పంపినట్లు తెలియజచ్చుచున్నది. ఈకథ సహజముగనే యసంగతముగానున్నది. తానీ పండితు హిందూతేజమునకు రాకపూర్వమే విద్యాధికులైన హైందవుల రాజభక్తియంతయు వాస్తవమైనదికాదని ప్రేమ్ము ప్రతిపక్ష వ్రాసిన సర్ వాలెంటైన్ చిరోలుగారిపండిత్యము ముగిసి పంపుటకంటె నెక్కువ యుక్తమైన పని చేయుట కుక్రూప్రభువు గారికి తెలియదు. ఆయనకు విషయవిజ్ఞానమునశక్తికలదునని, విరోధాభిప్రాయము విఖ్యాతి గాంచిన ముఖ్యతర్యాభివృద్ధియు ప్రభుత్వవ్యవహారైయు న్నాడు; ఆయనవ్యవహారో నా లో చిం ప క కలహ తిలుడగు ప్రతికాభిప్రాయ పంపుట యసంభవము. అంతేకాక, ఫస్ట్ సర్వీసెస్ కమిషనువారి నిర్ధారణ హిందూ రాజ్యకార్యదర్శిగారిచే విమర్శింపబడు నిశ్చితకాలము. అతితయాలై స్టేటు కూడ కనిపించదు. కమిషనులే నేని విషయములను దెలిసి కొనఁగోడనెడల, వారిలో నొకరువచ్చి తెలిసికొన వచ్చును; సర్ వాలెంటైన్ చిరోలుగారినిండునిమిత్తము పంపవలసినపని లేదు. బహుశా యాయన హిందూదేశము కాంతియును మని మఱియుగ్రంథము వ్రాయుటకై శిథిలయందలి నైకిటే యేటునుండి విషయములను తెలిసికొని నిమిత్త మిక్కడికి వచ్చియుండును. అని వెద్దె స్టేట్మెంట్ వ్రాయు చున్నది.

గ్రంథ స్వీకారము. - మ. సుబ్బారాయ నాయని గారిచే రచియింపబడిన యభిధరయనెడి నవలయు, గోపేటి కోగిరాజుగారు రచియించిన యాద్యానకృషి ప్రథమసాతములనెడి గ్రంథమును, మా కార్యస్థానము చేరవని.

ఉపన్యాసములు.

రజవల్లూవివాహ కాసనము.

గండరగోళముసభ.

నిన్ను (16-2-15) సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్న పురిలోని బ్రాడ్వేలో దానిమమమను పఠనమందిరమున టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద నొకసభ జరిగినది. ఆసభలో యస్. సత్యమూర్తిగారు రుపన్యసించిరి. ఆకాసనమును ప్రతిపాదించుటలో గౌరవనీయులగు ప్రతిపాదకులు చూపిన కారణములను సత్యమూర్తిగారు పూర్వపక్షమొనర్ప వారంభింపగ సభాసదులతో గొంద రుపన్యాసమున కంతరాయమును కలిగించిరి. అధ్యక్షులును సభాసదులతో వయోజ్యేష్టులగు వారికరిద్దరును మందలింతుటచే నుపన్యాసమున కభ్యంతరముతేకుండ ముగిసినది. సత్యమూర్తిగారు కాసనమునకు వ్యతిరేకముగ 1 1/4 గంటలకాల ముపన్యసించిరి. పిమ్మట నొకవిద్యార్థి వేడిగై నెక్కి యుపన్యసించుటకై నీవు మొదట ననుమతించడయలేదు. కాన నుపన్యసించరాదని అధ్యక్షు లభ్యంతరపరచిరి. కొంత గండరగోళమును కనకాశములును జరిగి పిమ్మట నా విద్యార్థియనుసన్యాసము జరిగింది. అవిద్యార్థి తానుపన్యసించవచ్చుట యుక్తమనియను తన యుపన్యాసమున కభ్యంతరము కలిగించుటలో నభ్యంతరులు ప్రజాసభల యాచారమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిరినియును చెప్పుచుండగ నీవిటుల చెప్పరాదని మరల సభ్యులు అభ్యంతరపరచిరి. అంతట నతడు వేడిగనుండి దిగిపోయి రెండునిమిషములకు మరలవచ్చి తమపాపము తోరముచేయుట కభ్యంతరపరి నుపన్యాసించ ననుమతించెను. అతడు కాసనములముగ నుపన్యసించెను. పిమ్మట మరెవ్వరులేని కాసనములముగనే యుపన్యసించిరిగాని ఆయనపన్యాసమువలన ఈజులచప్పట్లు నిరసనోక్తులు బయలుదేరినవి. చివర కనీ యుపన్యాసము ముగియకుండనే మావలసినచెప్పెను. అప్పటికి రాత్రి సుమారు 8 గంట లగుటచే సభ్యులుకులేది సభ్యులకు హితబాధచేయుచు నుపన్యసించసాగిరి. సభ్యులలో చాలమంది విద్యార్థులేయుండిరి. ఇట్లుగి చేయఁగాదదరీయు నిరుపక్షముల వక్తలు సుదాపు విషయములను కాంతముగ వివరముననియు నాయన చెప్పిరి. సంఘసంస్కరణపరమున మాత్రమెగాక నితరవిషయలగుడ దీనివారయవలసిన యవసరము గలదని నుడివిరి. మరల నీసభ మరియొకనాడు జరుపుదని కొందరు నుడివిరిగాని అప్పుడు గూడ గోల చాలగనుండుటచే నేమిజరిగినదియు తెలియలేదు. (మదరాసు ప్రేమ్ముపత్రిక).

చేరీయై కై 9 ప్రవులకు సహకారము.

నిన్ను (16-2-15) సాయంకాలము చేరీయై కై) సభ సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద చెన్న పురి చింతాడికేట లో సభ్యులనాడు మెమారియలుచోటలో గో॥ యస్. డి. స్వామికన్నప్పిళ్లగారిలు నుపన్యసించిరి.

సహకారము పారిభాషికవిషయములకు సత్యముగాదు. సహకారమునకు సత్యప్రవర్తన మర్థవసరము. ఈసహకారము క్రిటికరాజ్యమునుండి మనకిప్పుడు వచ్చినను నమృతమువిన నే సహకార మేర్పడుననువిషయము బ్రతిపదిపులకన్న హిందూ దేశమునకే సరిగవ రించును. ఈసహకారపథలి 1904వ సంవత్సరమునుండి మాత్రమే హిందూదేశమున ప్రారంభింపబడినది. అంతకు పూర్వమిదేశమున సయోగదేశక సంఘముల పద్ధతి మాత్రమేగోపావర్తనననుసరించి జరుపబడుచుండెను. అట్టిసంఘములలో సర్వసాధారణముగవ్యవసాంగ వారములనున్నవారు చేరుటకవకాశములేకపోవుటచేత ప్రత్యేకింపింపవలెనమెచ్చు వృద్ధిసంకుటకంగీకరించి వారుబుణారాతలకడనేలగుట తేవలసినద్యుచుండనే అంగీకరణవారిభూములు వదును బెట్టబడుచుండెను. ఆకారణమునవ్యవసాయవృత్తిగలవారందఱును బుణముల పాలగుట తటస్థించుటచే దొరతనమువారు భూమి సభివృద్ధి నొందించునట్టియు వ్యవసాయ కరుణముల నొసంగునట్టియు కాసనమును చేసిరి. దానివలన కొంత యుపకారాలి కలుగుననలంపబడినది. కాని దానివలన కొంతవరకు మాత్రమే యనకులము కలిగినది. మరల కర్షణ ప్రభువు పరిపాలించుచున్న సమయమున సహకార సంఘముల యుపయోగమును గూర్చి డరల నుడువబడెను. తత్ఫలితముగ 1904వ సంవత్సరపు సహకార కాసనము ప్రభుత్వము వారివలన నామోదించబడినది. అదాదిగ 11 సంవత్సరములనుండి సహకార పద్ధతి చాల మేలు కలుగ చేయుచు పనిచేయుచున్నది. దీనివలన సాధారణ జనల కందరకును చాల లాభకరముగనున్నది. సహకార సంఘములలో పనిచేయఁగోవారికి మర్యాదయు శక్తి ప్రయత్నమును ముఖ్యవసరములు. ఈ సంఘమువలన నిక్షేపించిన ధనము నకు ధంగము కలుగకుండబయును, స్వతంత్ర భావము ప్రబలబయును ముఖ్యమగు లాభములు. ప్రస్తుతము కై 9 ప్రవులకు మాత్రమే యుపయోగించునట్టి సంఘములు 60 యున్నవి. ఇతర సంఘములకన్న నివి బాగుగా పనిచేయుచున్నవి కాన నట్టి సంఘము లవసరమని ఆయన నుడివిరి.

దేశీయమహాజనసభా సమ్మేళనము.

తెలంగాణ కథనము

(మహారాష్ట్ర)

చెన్నైలో దేశీయమహాజన సమ్మేళన ప్రయత్నములు విఫలమగుటకు గూర్చి ఆంధ్రదేశమున గల వారికి మాన్య గోఖలేగారు వారి వారి యభిప్రాయము గుఱముగ వ్రాసిరి. వారికి వ్రాసిన కథనములలో ననుగూడ విషయములు సంపూర్ణముగ నుండవలెను. ఆయనవారమున నేను మూడవ కక్షి దారుడనగుటచే కథనము ననుగూడ నుచును నీ కథనములలో యభిప్రాయములను నేనుచూపవలసినవాడనైతిని. ఈ సమ్మేళన ప్రయత్నము సఫలమగుటకు గోఖలేగారు మతి యంతయు ఖర్చుచేయుట గాదనియును బొంబాయి నగరము లోని సాంప్రదాయ పక్షమునకు లనుమతించుటయే ప్రధాన మనియు, నిరుపయోగములను గూడ గ్రహించుటయందలసిన ముఖ్యవిషయమును ఆంధ్రదేశమున గోఖలేగారు గూడ వ్రాయుట కదలికేసిరి. కాన చేయుటకు సమర్థుల సంపూర్ణ ఫలప్రదము కాకపోయినను జాతీయవాదులు మహాసభలో కలసి పనిచేయుట కనకాశము కలుగజేయుటకు చాలినదిగా నుండుటకుగా నావరణచేయుటదలసిన రీతినిగూర్చి చర్చించి తాత్కాలికముగ నిర్ధారణచేయుటయును చెన్నైలో జరుగ నున్న మహాసభకు జాతీయవాదులు పోవుట యవసరమైనచో రాజధాని మహాసభా సంఘమువారు చేయవలసిన కార్యములనుగూర్చి యాలించుటయును మాత్రమే మేము పూనా నగరమున చేసినవియై యున్నది.

మొదట ఆంధ్రదేశమున గల వారందరిని ఏర్పాటు ప్రకారము 29-11-14 నకు నన్ను గోఖలేగారిని కలిసి మాట్లాడుటకు రావలసి యుండుటచే నాదినముననే నాగ్నహమున నొక చిన్న సభచేసి నేనును జాతీయవాద పక్షమువారగు నాయకలు నీవిషయమును చర్చించి యుంటిమి. మరియు నేను ప్రత్యేకముగ వారి యభిప్రాయముల నడిపిరి. తెలిసికొని యుంటిని గాని మరియు వారి ముందుగా గడిచిన పిమ్మట నుబ్బారావుగారు నాకుయు వచ్చిరి. నేనప్పుడు మా పక్షము వారి స్థితిని శాంతిగగన దూరాభిముగను వారిద్దరికిని తెలిపితిని. అంతవరకుంతయు ననుకూలముగనే జరిగినది. అంతవరకును నేను వారిద్దరితోడను సలిపిన సంభాషణలో వ్యత్యాస మేమియు నుద్భవించినది ప్రకటింపబడిన కథనములలో దేని యందును కనుబట్టకు. బొంబాయి నగరమునది సాంప్రదాయ వాదుల యభిప్రాయము ననుకూలముగ చేయు దుర్భరకార్యము నకు నుబ్బారావుగారు పుడుమింపబడిరి. అది నెరవేరునని నేనెన్నడును తలంచి యుండలేదని నీవును తెలుపవలసి యున్నది. నేను భయపడినట్లే ఫలితముగూడ లేదని. 8 వ తేదీని న్యాయండియా ప్రతికతో నుబ్బారావుగారు ప్రకటించిన కథనముననుసరించి బహుజన సభలకును స్వతంత్ర సంఘములకును ఎన్నికల స్వాతంత్ర్య మొసంగుటకు బొంబాయి సాంప్రదాయ వాదులు కేటము వ్యతిరేకులై యున్నారని నుబ్బారావుగారు తెలిపిరియున్నారు. శ్రీ "తెలంగాణ" వారి పక్షమువారును మహాసభలోనికి వచ్చినచో గొప్ప చిక్కులు కలిగిన కలుగ వచ్చునని" ఈ సాంప్రదాయవాదులు "చాల భయపడిరి" అని నుబ్బారావుగారు వ్రాసిన విషయము ప్రస్తుతము చర్చింపబడుచున్న విషయముగూడ చాలవరకు సంబంధించినదిగా నున్నది. సమ్మేళన కార్యకర్తలములు చెడిపోవుటకు నిశ్చయముగ కారణ మిదియేయని యెల్ల వారును గ్రహించుకొనుదురు. ఈ కారణ లిఖితమును గోఖలేగారు వ్రాసినది వారి కుట్రకు ప్రకటించిన ప్రకటనలకు తెలియుచున్నను, 1912వ సంవత్సరమున బాంకి పురమున జరిగిన విషయములనుబట్టి అట్టి సవరణ నింకనుగూడ వాయన యామోదింతురని యెంచబడి యుండలేదు.

గోఖలేగారు చాల ప్రాముఖ్యము నిచ్చి తమకథనమున వ్రాసిన వాస్తవమును నుబ్బారావుగారు బొంబాయికి విభజిత మకారమున వచ్చిన పిమ్మట నాకును నుబ్బారావుగారికిని జరిగినదిగానున్నది. ఆసంభాషణము దీక్షాపత్ర 8వ తేదీని జరిగినది. నూచింపబడిన సవరణనుగూర్చి బొంబాయి నగరవాసులకు సాంప్రదాయవాదుల యభిప్రాయమును గూర్చి నుబ్బారావు గారు నాకునాతో చెప్పి నిర్ణయించినట్లే నేను గోఖలేగారికిగూడ చెప్పి చర్చించియుంటిను. నుబ్బారావుగారు గోఖలేగారి బస లోనే నిడివియున్నాడు. (అందుగా నుచును నేనాయన బసకాయనకు ముగిసినప్పుడు సభ్యులందరమున నే నుబ్బారావు గారు నాకు నుచును సభ్యులందరమున కలిగించుటయేగాక సమ్మేళన కార్యమునకుకూడ భంగమును కలిగించినది. నేను గోఖలే

గోఖలేగారు నూచించెదరా" యని నన్నడిగిరి. నేను కొన్ని సవరణలను తెలిపితిని. ఆయనస్వహస్తముతోనే ఆసవరణలనుచేసి ఆపత్రమును ఆయనవద్దనే యుంచుకొనిరి. అతిభిత్తునునకు యభిప్రాయమును ప్రతికలలో ప్రకటింపబడినది.

మరియుకవారమునోజుల వరకు నాభిభిత్తును తాము చూడలేదని గోఖలేగారు వ్రాసిరి. ఈ సందర్భమున నాయన మాటయథార్థమగునా కావాయననే నెన్నడును ప్రక్షింపలేదు. కాని దేశంబు 9 వ తేదీ నొక లిఖితము వ్రాయ బడిన దను విషయము మాత్రమే నాయన నాకుగా తెలిగి యున్నాడు. పిమ్మట నాయన చేసిన కార్యములు నిర్వివాదముగనే చేయబడినవి. ఆయన చెప్పినట్లే నుబ్బారావు గారు బొంబాయినుండి మరలవచ్చిన పిమ్మట నాకును నుబ్బారావుగారికిని జరిగిన సంభాషణ విషయములను నోటిమాటగ నుబ్బారావుగారు చెప్పగోఖలేగారు విని బాయి భూపేం ద్రనాథుగారికి గోఖలేగారికి రహస్యలేఖనువ్రాసిరి. ఆలేఖలో ఆయన నావైని కొన్ని నేరములను మోపిరి. అదివరకు చింతెట మృగానిసవరణకు తాముగీకార మొసంగియు మరల నిష్పదంగీకారమును మార్చుట కదియేకారణమని గోఖలేగారు నడిపిరి. ఈలేఖలందరికినిచూపించుటకు దానినిమరలసవరించి మరియుక ప్రతిని పంపవలయునని బాయి భూపేంద్రనాథుగారు గోఖలే గారికి మరల వ్రాసిరి. అంతవరకును బాయి భూపేంద్రనాథు గారుగూడ సవరణ కనుకూలురుగానే యుండుటవలన తన భావమంతలో మార్పుటకు గల కారణమును నుబ్బారావుగారికి కేంద్రంబుగా చేరులోపలనే మొదటి లేఖ నాయన తన మిత్రులగు కొందరు వంగదేశీయులకు చూపిరి. ఆరీతిగా నారహస్య లేఖయెల్లవారికిని తెలిసిపోయినది. నేను ప్రభుత్వపక్షిహక్కురమున ప్రతిపాదించితిని ఆలేఖలోని విషయములను చదువుట వలన సందర్భము తలంచునట్లే లేఖ వ్రాయ బడినది. ఆ కారణమున సమ్మేళనముజరుపుట యుక్తముకాదనియు సమ్మేళనము పాసగదనియు తలపబడినది. ఆ కారణముననే హిందూ దేశ సేవక సంఘమువారును బొంబాయి నగరమునది సాంప్రదాయవాదులనుగూడ నేకమై ఆసవరణకునడచి వాదించిరి. విషయనిర్ధారణసభలో సవరణను ప్రతిపాదించిన ఆంధ్రదేశంబు గారందమవలన నాకులచిత్తురాల్ల "మీరు ప్రభుత్వ పక్షిహక్కుర విధానమును బోధించుచున్నారని మీ ప్రతిపక్షులు మీవైని నిందమోపుచున్నారని" అనియు తెలుపు"దని నాకు తంతిపార్చిచ్చిరి. నేనెన్నడును ప్రభుత్వపక్షిహక్కుర విధానమును బోధించునడలేదు. జాతీయవాదులలో ప్రముఖులగు వారు పురపాలక సంఘములలోను కాపనీర్యము సంఘములలోను సభ్యులుగ నున్నారనియున్నారు. ఇప్పుడుగూడ చేయుచున్నారు. అంతరంగియందును బహిరంగముగనుగూడ నేను వారిపని నామోదించియుంటి"నని నేనువెంటనే మరలనామెకు తంతిపార్చిచ్చితిని. నాయాంతంతిములకనుగు ప్రత్యుత్తరమును విషయనిర్ధారణసభలో చదువక బాయి భూపేంద్రనాథుగారు తామదివరకన్న మాటలనుతగ్గించుకొనిరి. ఆంధ్రదేశంబుగారి సవరణనుప్రతిని నేనుకుండు విషయనిర్ధారణ సంఘమువారివలన పరిష్కరింపబడుట కంగీకరించిరి.

సమ్మేళన ప్రయత్నములు విఫలమగుటకుగల కారణములు సంగ్రహముగ విని గోఖలేగారు వ్రాసిన రహస్యలేఖ నాధారము చేసుకొని బాయి భూపేంద్రనాథుగారు నన్ను గూర్చి వచ్చించిన వచనములను తగ్గించుకొనినను, గోఖలేగారు మాత్రములులాసర్వక (1) నుబ్బారావుగారు బొంబాయినుండి మరలవచ్చినపిమ్మట చెప్పిననోటిమాటలను (2) ఎనిమిదేండ్ల క్రితము నేనొసంగిన యభిప్రాయములను గూర్చి ప్రతికలలో పుకటింపబడిన వ్యాసములలోని పుకత్యైక్యములను ఆధారము చేసికొని నావై మోపిననిందలందరిని బహిరంగముగ నిలబజాయుచున్నాను. ఆయనవ్రాసిన రహస్యలేఖలో నాయన నావై మోపిన నిందను సవరించి కొనుటకును సమ్మేళన ప్రయత్నములు విఫలమగుటకుగల బాధ్యతంతయు నావైనినే చేయుటకును కొరుచున్నాను.

నాకును నుబ్బారావుగారికిని జరిగిన సంభాషణమునందలి ప్రత్యేకవిషయములనుగూర్చి నోటిమాటగ చెప్పబడిన విషయములు యథార్థమని నేనంగీకరింపను. నుబ్బారావుగారు లిఖితమును వ్రాసియుండుటచే నది సత్యమగునని నోటిమాటలు చెల్లలేరవు. నేను ప్రభుత్వ పక్షిహక్కుర విధానమును బోధించితినునవిషయ మసత్యమని నేనిదివరకే స్పష్టముగ నడిపి యుంటిని. కాన మొదటనావై నిందమోపబడిన రహస్యలేఖను ప్రకటించువరకును మరియుమియునుగూడ నన్ను చేయుమనిగోరుట న్యాయముకాదు. నేను ముందటి ప్రత్యుత్తరము నొసంగుటకునుగూడ తొలుతనావై వారోపింపబడిన నేరమునంతయు నేను తెలియదగియున్నాను. గోఖలేగారు వ్రాసినరహస్యలేఖ బాసుగారిములముగ విషయనిర్ధారణసభలో వ్యాపించి నేనులేనిచోట నాయనయదభిప్రాయమును కలిగించుటయేగాక సమ్మేళన కార్యమునకుకూడ భంగమును కలిగించినది. నేను గోఖలే

గారికి యభిప్రాయ మామోపించుచున్నానని ఆయనతలంపితిని దానిని తొలగించుమార్గము చాలస్పష్టముగ నాయనకు తెలిసి యున్నది. ఆయన తనగృహమునుండి నాగ్నహమునకు 10 నిమిషములలో శకటమునై రాగలుగునంత మారములోనున్న నుగూడ మొదట నీరహస్యలేఖ నాయన బాయి భూపేంద్రనాథుగారుగారికి వ్రాయుటకు దండులకు బాయిభిప్రాయము నడిగియుండలేదు. నేనిప్పుడుమాత్ర మాత్రమే ప్రకటింపబడుటకు ముందు దానిని నీరహస్యముగీకారమునై తెలుపవలెనని తెలియ బాలుకున్నాను. నేనట్టిపని నెంతమాత్రమును చేయవలయు కొనలేదు. విశ్వాసపాత్రుడగు ప్రతినిధిగూడ గోఖలేగారి వద్దకు నుపదించలేదు. ఆలేఖను భూపేంద్రనాథుగారు గూర్చి పంపుటయందలి యభిప్రాయమును బాధ్యతను గోఖలేగారు వహించినట్లే ప్రకటించుచేయు బాధ్యతనుగూడ నాయనయే పూనవలయును. మరియు ఆయనవ్రాసిన రెండు యుత్తరములను గూడ నాయన ప్రకటించినచో నేనువారికి ప్రత్యుత్తరముల నొసంగిన పిమ్మట వానివి యయనుగూర్చి మహాజన తగిన యభిప్రాయమును కలిగి యుండుట కొరకు తమ విషయమును నావిషయమునకు గూడ వానిని ప్రకటించుట యుక్తమగునో కాదో గోఖలే గారే యాలోచింప వలయును

పూనా.)
12-2-1915) బి. జి. తెలంగాణ.

స్వదేశ వస్తుప్రచారమునకు మూలమంత్రములు

[ఒక అభిప్రాయ]

జర్మనీయొక్క వాణిజ్య వ్యవసాయములు ఎంతవృద్ధిని బొందినవియు అచ్చటి కర్మాగారములు ఎంతటి యున్నతదశకు వచ్చినవియు ప్రతికాపాతకు తెల్లరకణములై యున్నది. మనదేశమునందలి బహులన్నియు జర్మనీవస్తువులచే నిండి యున్నది. యుద్ధమువలన నీవస్తువుల రాబడి నిలచిపోయినది. ప్రభుత్వమువారి రీతవస్తువులై విశేషముగ, పంచదార, కాగితములు, రంగులు, మొదలగువానికయయు జర్మనీతో అపేక్షలేకుండుగట్లు సాధ్యమైనంతవరకు మనదేశముననే తయారు చేయుటకు కొరుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారి కొరికను నెరవేర్చుటకై నను మనదేశమునందు చేయబడినవస్తువులయం దాదరముంచవలెను. ఇంపుక లేకపోవుట, మౌనధరకలిగి యుండుట, మొదలగు కారణములచే అలక్ష్యముంచువాడను. జర్మనీ తనప్రయత్నమునందు సాఫల్యమునందుట వాని స్వదేశమున ప్రేమయొక్కయే పరిణామమైయున్నది. జర్మనీ ఇందునకై తనదేశమునందు పది మూలమంత్రములను ప్రవర్తింపజేసినది. వానినిమనము ముఖ్యముగ యెఱుగుకొనవలసియుండుటచే ఇందు బొందింపవచ్చుచున్నాను.

1. నీ సామ్యము ఖర్చు పెట్టునపుడు మనదేశీయ సోదరుల లాభకర్తలగు గమనించుము.
2. నీవు ఎంతసామ్యమున విదేశీవస్తువును కొనెదనో నీ దేశమునకంత దారిద్ర్యమును వృద్ధిచేయుచున్నానని జ్ఞాపకముంచుము.
3. నీధనమువలన నీదేశీయులకున్న ఇతరులు లాభమును పొందుటలు చేయకుము.
4. విదేశీయ వస్తువులను మొదలగువానిని రావించి నీదేశీయ కర్మాగారముల నవృత్తి పరచకుము.
5. విదేశీయనుండివచ్చు భక్ష్య, సానీయూదినవస్తువులను ఎప్పుడును చేతితోనైనను ముట్టకుము.
6. జర్మనీయందు చేయబడిన కాగితమునై జర్మనీ కలముతోనై వ్రాయుము. జర్మనీ సిరానై యుపయోగించుము.
7. జర్మనీపిండి, జర్మనీఫలములు, జర్మనీ భక్ష్యపదార్థములు, మరియు జర్మనీయందే చేయబడిన సానీయముల చేతనే నీ శరీరమునందు జర్మనీ ముపయోగించు కత్తి సంచారము కలుగును.
8. జర్మనీయొక్క సానీయములు నీకు రుచించియెడల జర్మనీ యుపనివేశముల సానీయమును వ్రాగుము.
9. జర్మనీయందే నేయబడిన వస్త్రములచేతనే నీ శరీరమును అచ్చావించుకొనుము, మరియు జర్మనీయందే చేయబడిన టోపీలను పెట్టుకొనుము.
10. ఇతర దేశీయులయొక్క మోసముతోగూడిన దాంబిక వాక్యముల యందెంత మాత్రమును లక్ష్యముంచకుము. ప్రయత్నపూర్వకము. వేయేల, జర్మనీవాసులగు మనకుమనమాతృభూమియందే ఉత్పన్నమైన వస్తువుల వ్యవహారించుట కర్తవ్యము.

ఆహా! ఎటువంటి మంత్రము లివి మనకు మనదేశీయ పరిశ్రమల యభివృద్ధి యందభిప్రాయమును యెడలమనమీ విషయమై జర్మనీవారి నేలయనునరించునాడెదరు? (జర్మనీయ) మనదేశీ భాషిమానము వారి ప్రతికృత నాశమునందును ఎట్టిమిడియున్నదో పరికింపడు. ఇట్లెవరు ప్రాంతదర్శియును సామెండుటకల యభిమానమునుగూడదు? కొలది సంవత్సరములనుండియే వృద్ధికి వచ్చిన మనప్రాంతదేశీయులలో నేను జనాభా నై నను జూచి నేర్చుకొనగానా? 'మోక్ష' సోదకులారా! వైముల మంత్రములందలి 'జర్మనీ' పదముల దీక్షివైచి యాగలముల హిందూపదమునుజేర్చి యొకపరి యుచ్చరించి జూడుగు ఈమూలమంత్రముల మీదీవితకాలమునందు మరవకుడు. ఇది యైననమనస్వదేశీపరిశ్రామిభివృద్ధికి 'దేశ'ములుకాగలవని నమ్మచున్నారము.

మదరాసు కార్పొరేషనుసంఘము.

సాధారణసభ.

ఈసభ నిష్పత్తి (16-2-1) సాయంకాలము 5-15 గంటలకు సభామండలమున జరిగినది. ప్రెసిడెంటు జే. సి. మెలనీగా రగ్రాసమున నుండిరి.

కార్యక్రమోపక్రమమునకు తొలుత పురనిర్మాణ మునుసూచి యధ్యక్షు లిటుల నుడివరి. శ్రీ గవర్నరుగారి విషయమున కొన్ని సూచనల నొనర్చిరి. వానిని మీ కెరిగించెదను. జనావాసములేని యొకమూలవాడలో స్థలమును తీసికొని యచట గృహనిర్మాణమునకు పరికల్పనచేయించి వీధులకు నివాసము తీర్చుపదగునని శ్రీవారు సూచించిరి.

గృహములను గట్టించు భూస్వాములకు వ్యాపారసర లిని లాభప్రదముగ తోచుకొని నానూచనమును పరికల్ప నము నుండవలెన. కాని యాగృహములలో నివసించు ప్రజల సంఖ్యనితని వీధులసంఖ్యను మరియొకటిగా ననుకూల గృహ వనలని పొందగలవారి గూడ మనమున నుంచకొనదగును. కాన నీవిషయమున పాలకసంఘసభ్యు లొకపక్షములోపల తయ్యది ప్రాయములను తెలుపగలరని మెలనీగారు నుడివరి. సభ్యు లలో నొకరు ప్రశ్నింపగ పరికల్పనము నక్షరసరళిని విత్తనము పొన్న నానకముగ నుండవలెనని ప్రత్యుత్తరమొసగిరి.

పారిశుధ్యకౌఠ.

కేవలము మురికిగానందు వీధులకు పెద్దబండిని గొని పోయియు వీధులను పూర్తిగ పొగుగ శుభ్రపఱచి యామెల పదార్థము నంతయు నాబండిపైని వేసికొని కొనిపోవలె ననియు నా మెలనీగారు ములను జేయు దెబ్బలలో చాల కాలము నిలువయుంచకుండ చేయవలయుననియును మెలనీగారు సూచించిరి. మురికి కాల్యులలోపడి మెల పదార్థమును తొలగించు విషయ మాయుజనూచనలలో లేదు. చలిజ్వరము లక్షణముగ ప్రారంభమున నీ విధానము నకలం బించి పరిశీలించదగునని సభ్యులకు నొప్పి కలిగి చెప్పు డని మెలనీగారు పుట్టించు కొరిరి. వీధులలో వక్రములు గలవోట్ల కన్న పునరు సరిగ్రహించుట కధ్యంతరము కలుగు చున్నదిగాన దానిని తొలగించవలెనని మెలనీగారు మరి యొక సూచననుజేసిరి ఈ పనులను పరిశీలించుటకు కొన్ని నెలల వరకును నెలకు 100-120 రూపాయల జీతము నిచ్చి ఓవర్సరు గ్రేడులోని సూపర్వైజరును నియమించ వలెనని గూడ మెలనీగారు నుడివరి.

ఇటులనే దీపములను వెలిగించు విధానమును సవరించుటకు నొక కొన్ని సూచనలు చేయబడినవిగాని కార్య కారులు కాలేదని జే. జే. కారాచారి గారు నుడివరి.

శాసనసభలో సంగిన సూచనలకు 700 కన్న నెక్కుడు వ్యయముగాదు. అనుకూలించిన లెక్క, తేదీ 700 మాత్రమే వ్యయమని మెలనీగారునిది. దివానుబహదూరు అది నానాయ నియ్యగారి సూచన ననుసరించి మెలనీగారి విషయము నొక తీర్మానముక్రింద ప్రతిపాదించిరి. వానిని పార్లమెంటువారు గురారు బలపరిచిరి కొంతచర్చ జరిగిన పిదప నా తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

మరల నెన్నుకొనుట.

పి. యం. అప్పారామి పిల్లగారును గా. దాక్షుర టి. యం నాయరుగారును సభలకురాకుండుటచే వారి స్థానము లలో నవకాళములు కలిగినవిగాన మరల స్థానములకు వారి నేయన్న వలెనని జి. పి. నరేశుగారు ప్రతిపాదించిరి. పి. యం. కేశవాన మొదల్యారుగారు బలపరిచిరి. కొంతచర్చ జరిగినపైని తీర్మానమంగీకరింప బడినది.

ట్రాముదారులను పెంచుట.

మాంటుగోడ్డులో ట్రాముబండ్లు సరియగువేగముతో నడిచినచో నెట్టియపాయమును కలుగవని యిలనీగారు నుడివరి. గవర్నరుగారి మండిరమునకు సమీపముననున్న వంతెన మీద నొంటివరుస పట్టాలనుమాత్రమే వేయవలెనని ట్రాంప్ కంపెనీవారనిది. అందువలన ప్రమాదముగలదు. కాన వారంతె నను నెకాల్వమొనరించి రెండువరుసల పట్టాలను వేయవలెనని ఇంజనీరు కొట్టుగారు నుడివరి.

పి. వి. రామస్వామయ్యగారి రీతివిషయము నామోదిం చుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. పి. హెచ్. హిగ్గుగారు దీనిని బలపరిచిరి. జనరలుహోస్పిటలు సమీపముననున్న వంతెనలో సమానముగ గవర్నరుగారి మండిరమునకు సమీపమున నున్న వంతెననుగూడ వికాలముగ చేయవలయునని పి. వి. పార్లమెంటువారు నుడివరి.

స్థానిక వార్తలు

కాలమానుసిత్తి. - నిష్పాదకొన్సెల్ 86 - 6 మాత్రము, అధికాన్సెల్ 70 - 4 మాత్రము.

దీపములవేళ. - నేడుకేపు సాయంకాలము 6-44 గంటలకుదీపములు వెలిగింపవలయును.

పాక - శ్రీ వెంట్లండు ప్రభుగారు చక్రరత్నక సమేతము నిష్పరాత్రి యిక్కడనుండి యాదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

ఎల్. పి. వి. సెకండరీస్కూలు, పెరంబూరు - కడచిన శనివారమునాడు పంపు రెండుతరగతుల విద్యార్థు లును ప్రధానోపాధ్యాయనమేతము రెడ్ హిల్స్ నకు పికారు పోయి ప్రకృతిరంగమును సందర్శించి సంతసించిరి.

మదరాసు లిటరరీ స్టానెట్. - ఎల్లండి శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు నెనేటుహాను 4 పి. శేషాద్రి, ఎమ్. పి. గా. రాంగ్లో హైందవ కవిత్వము, గూర్చి యుపన్యాసించెదరు. రివరెండ్ ఇ. ఎమ్ మెక్కుయి గా రగ్రాసవాధిపత్యము వహించెదరు.

ఆంబ్యులెన్సు డ్రైవర్లు, సర్టిఫికేటులు. - డాక్టరు యు. రామరావుగారు, పరీక్షకులైన న్యాలర్ వర్మము వారి పరీక్షాఫలములకై వెళ్లిరి; ముఖ్యకార్యకర్తల కృతార్థులైనవారు విన్నపములపై వారియొక్క తాసిద్ధిపత్రముల నిచ్చెదరు.

మదరాసు యూనివర్సిటీ సిండికేటు. - కడచిన శుక్రవారమునాడు జరిగిన యెల్లెనులో, రిటైరైన దివాన్ బహదూర్ ఎల్. పి. గోవిందరావునాయుడుగారి స్థానమునకు, రాజధానికళాకాలలోని ప్రొఫెసర్ కే. రామనిమిసన్ గారును, న్యాయమూర్తి టి. వి. శేషగిరియ్యగారును పోటీచేసిరి; కట్టకడపటికి విజయముగారి యెన్నుకొనబడిరి.

స్టేషనరీ వార్తలు. - ఈనెల 18-వ తేదీతో సంతమైన వారమునందు స్టేషన్ ఆనంతపురము జిల్లాలో 15 మందికితగిలి 10 మంది చనిపోయిరి; ఈ తీర్మానాటజిల్లాలో 41 మందికి తగిలి 25 మంది చనిపోయిరి; బళ్లారిజిల్లాలో 64 మందికితగిలి 52 మంది చనిపోయిరి; కోయంబత్తూరు జిల్లాలో 3 మందికి తగిలి 2 మంది చనిపోయిరి; నేలమజిల్లాలో 18 మందికితగిలి 9 మంది చనిపోయిరి; తిరుచనాపల్లి జిల్లాలో 15 మందికితగిలి 10 మంది చనిపోయిరి; మొత్తము 151 మందికితగిలి 108 మంది చనిపోయిరి.

గవర్నరుగారి మండిరమునకు సమీపముననున్న వంతెన 29 అడుగులవెడల్పు (కాలినడకచారుల మధ్యభాగము)ని దనియు దీనిలో ట్రాంవాకొరకు 9 అడుగులు పోవుననియును ప్రశ్నలవలన తేలుటచే నీవంతెనకు జయబుద్ధుటి వంతెనను గూడచేర్చవలెనను సవరణతో నీ తీర్మాన మంగీకరింప బడినది.

ముందువేయబడెడు ట్రాముదారులు రోడ్లకుమధ్యగా మధ్యస్థములలోపడెడ వేయబడవలయుననియును, ఆపట్టాలు తక్కిన ఇరుట్రాన్స్మిషన్లు నెక్కుగనుండ కుండునటుల పొగుగునను రాలికట్టుటకు బుద్ధివలెననియును మెలనీగారు నుడివరి. మొదటిభాగ మందలివి నంగీకరింపబడినది. రెండవభాగము పారిభాషికమగుటచే ప్రత్యేకప్రవీణులు నిర్ధారణచేయదగునని యు తీర్మానింపబడినది. బండ్లవిషయము ప్రభుత్వమువారే నిర్ధారణచే నెదరని మెలనీగారు నుడివరి.

వీధులలో దీపములు.

వీధులలో దీపములవెట్టుటకు కార్పొరేషను వారికిని ఎల్కె ట్రేడుస్మెన్ కార్పొరేషనువారికిని బడంబడక శీఘ్రముగ జరుగవలెన. తీర్మానింపబడినది.

యూనెస్కో సభ్యులు.

మరియొక గుర్తుమును కొనగలకు 750 రూపాయలు కావలెనని ప్రత్యేకవైద్యోగ్యోగి నుడివెను. కార్పొరేషనువారి సామ్య యానాధానముల క్రింద వినియోగింపరాదని స్థిరసంఘమువారి డిమాండ్ చేయబడినంగీకరింపరైరి. ఇదిగతీకృతపద్ధతి యాచరింపనుం దున్నదిగాన నాసామ్యుగగదగునని జే. సి. జేకాచారిగారు నుడివరి. కార్పొరేషను వారికివరకు 44 వేల వ్యయపరచిరి. 5 వేలమాత్రమే మరల రాబట్టుకొనగలిగిరి జి. పి. నరేశుగారు నుడివరి. స్థిరసంఘమువారి సూచన యంగీకరింపబడినది. సభ ముగిసినది.

ఫోటో సెయింట్ జార్జి గెడెట్

మేజర్ జె. సెయింట్ జార్జి గెడెట్ అమెరికన్ బాప్టిస్టు తెలుగుమిషనుకు సంబంధించిన చిత్రము అబ్రహముగారియొక్కయు రివరెండ్ టెర్నార్డుజేయ్యు గారొక్కగారి యొక్కయు చిత్రములు రద్దుచేయబడినవి. గుంటూరుజిల్లా కేపల్లిలోని మాచిపూడి రాజరత్నముగారికిని, గుంటూరునందలి గోరాబాసగారికిని లై సెన్సు లియ్యబడినవి.

బళ్లారిజిల్లా రిజిస్ట్రారు. - శ్రీనివాసరావుగారు సెలవులోనుండునంతకాలమును సభిజిస్ట్రారు సిరివెళ్లు శ్రీనివాసరావుగారు బళ్లారిజిల్లా రిజిస్ట్రారుగా పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్టణము ఏజెన్సీ అక్రమల్ సెషన్స్ జడ్జి. - విశాఖపట్టణము క్లివిజుల్ మేజిస్ట్రేటు (ఫ్రెడెరిక్ విలియమ్స్) శ్రీరాజర్ ట్టునగారు కొన్ని నిబంధనలలో బడినై పదవికి నియోగింపబడిరి.

సెకండుస్కూలు మేజిస్ట్రేటు. - బళ్లారిజిల్లా పాదిలి స్టేషన్లో సమేజిస్ట్రేటు చేరుటపురము శ్రీనివాస వరదాచారిగారును, గంభానుజిల్లా పురుషోత్తమ పురము డిప్యూటీ తహసీల్దార్ అండు సమేజిస్ట్రేటు శేట్టిలింగ రాజువారి గారును, కర్నూలుజిల్లా పామపల్లి డిప్యూటీ తహసీల్దార్ అండు సమేజిస్ట్రేటు కొరంకికప్ప సామయ్యగారును కొన్ని నిబంధనలలో బడినై రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటులుగా నియమింపబడిరి.

కాకినాడ సెషన్స్ మేజిస్ట్రేటు. - కొన్ని నిబంధనలలో బడినై కొల్లేపర పేర్రాజుగారు వై వేక్సెనం బడిన పదవికి నియమింపబడిరి.

రసల్కొండ సబ్డివిజన్లో ఆఫీసరు. - వంటరము వేంకట నారాయణరావు శర్మగారు రు. 250 లజీతముమీద టెంపొరరీ సబ్ ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

శాసననిర్మాణసభ. - మార్చి 18-వ తేదీ శనివారము పూర్వాహ్నము 11-గంటలకు కాసననిర్మాణ సభాభవనమున సమావేశమగును.

రిజర్వు ఫారెస్టు. - కర్నూలు జిల్లా శోనుతాలూకా ప్యాపర్ల అడ్మిన్ సెం. 1 బ్లాక్కు మేసెల 1-వ తేదీనుండి రిజర్వు ఫారెస్టుగా భావింపబడును.

ఏలూరు లాకు. - చిన్నతలుపులకు మార్కెటింగు యుద్ధి కావున ఏలూరు లాకు జాలె నెల 1-వ తేదీ వరకుం తెమును మూసివేయబడును, ఆ లోపల పోలీసు యెడలలాకు తెలుచుటను గూర్చి యుప్పటిలో మరల ప్రకటింపబడును.

మదరాసు స్త్రీకళాశాల. - దీని కట్టడముల నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు మెలాపూరులో 28-వ తరముల రిజిస్ట్రారుమీది సంపాదించబడునని నొప్పి.

సబర్బన్ సెటిల్మెంటులు. - పిచ్ - కల్లవరము రైల్వేస్టేషనుల నడుమ రైల్వేప్రాంతములో వసతు తీర్చుటకు బూసుకొను సంఘములకును ప్రభుత్వము వారు సాయము చేసెదరు.

పెర్షియన్ అండ్ హిందూస్థానీ ట్రాన్స్ లేటరు. - రెఫ్టెనెంటు కరనలు పి. ఆర్. నిదర్సెలుగారు ఆరుమాసములు సెలవుతీసికొని వెళ్లుటచేత, హైదరాబాదు నిజాముకాలేజిలో ఓరియంటల్ లెంగ్వేజెస్ డైరెక్టరు డబ్ల్యూ. జే. క్రెండర్ గాస్టుగారు ప్రభుత్వమువారికి పెర్షియన్ అండ్ హిందూస్థానీ ట్రాన్స్ లేటరుగాను, స్వధర్మభంగముకాకుండ హిందూస్థానీ యుగ్మామిదగుగాను నియమింపబడిరి.

వేలము-గుగ్గిలముకలప-వేలము

వి. బారు ఆకంపెనీవారు 1915 సం॥ డిసెంబరు నెల 28 తేదీ 500 పైగా 10"x1"x9" కొలగల కోసిన దూలములను (బి. ఎన్. ఆర్.) నాలుగూలొ సాయంత్రము కి గంటలకు వేలమువేతురు. బోగట్టాలు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ ఫిబ్రవరినెల 17 వ తేది

బుధవారము.

యుద్ధస్థితి.

కాలము గడచినకొలది యుద్ధస్థితియందు సామాన్య జనులకు విశేషమైన భేదమును గనుగొనుట దుస్థరమగుచున్నది. మిత్రమండలి సైన్యములు ప్రాన్సు, బెల్జియము దేశములలోని కొన్ని ప్రదేశములందు జర్మను సైన్యములను, కొన్ని వందల గజములు ముందునకు నెట్టినవనియును మరికొన్ని ప్రదేశములందు జర్మను సైన్యములు మిత్రమండలి సైన్యములను వెనుకకు నెట్టినవనియును వార్తల సారాంశమైయున్నది. కాని పడమటి రంగమునందు ముఖ్యముగ గమనింపదగిన విషయమొకటి గలదు. ఆల్సేసునందు ఫ్రెంచిసైన్యములు క్రమక్రమముగ జొరబడుచున్నవి. ఆ మార్గముననే ఫ్రెంచిసైన్య నివహములు జర్మను దేశమునందు జొరబడవనియును జర్మను సామ్రాజ్యంతర్యాగమైన బవేరియానందు గలవరము గలుగుచున్నట్లును వదంతి. జర్మనులు మిత్రమండలి సైన్యములను కత్తె, ఈరెన్, సిస్సెన్సు మార్గములనుండి గాఢ ప్రాన్సు దేశమునందలి ఆక్సేయ దిశనుండి భేదింపను ప్రయత్నించుటకై 20,00,000 సైన్య నివహముల నాయత్తవరచు చున్నట్లును యుద్ధ తంత్రజ్ఞు లూహించుచున్నారు. పడమటిరంగపు స్థితియులుండగా తూర్పురంగపుస్థితియును సందిగ్ధముగ నున్నట్లు లూహించదగియున్నది. తూర్పు ప్రష్యానందు రుష్యుల పురోగమమునకు జర్మను సైన్యములవలన నిరోధ మేర్పడినట్లులు రుష్యుల ప్రకటనలవలన స్పష్టమగుచున్నది. టిల్లిటువరకు బోయిన రుష్యుల సైన్యములు విపులములైన జర్మను సైన్య నివహముల యొత్తిడివలన వెనుకకు తగ్గుచున్నట్లులు తెలియుచున్నది. జర్మనుచక్రవర్తి సేనాధ్యక్షుడు హింజెనుబర్గ్ ఇన్స్ట్రుక్షన్లను గూడి యుద్ధప్రస్థానక్రమమును యోచించునట్లులు తెలియుచున్నది. తూర్పుప్రష్యా ప్రాంతములందు రుష్యులు యుద్ధారంభమునందువలె వెనుకకు బడవలసివచ్చునట్లులు లోచుచున్నది. పోలాండు నందు జర్మను రుష్యుల సైన్యము లెప్పటిస్థితియందున్నవి. కార్పేటియను కనుమలందు రుష్యులకు విజయమును నాప్రియనులకు పరాజయమును గలుగుచున్నది. తూర్పురంగమునందు పదియైదు దినములలో 40,000 జర్మను ఆస్త్రియను సైనికులు నిహతులై నట్లులు దృష్టాంతముగలదు. తురుష్కులు ఆర్మీనియ, పరిషియ, సూయజ ప్రాంతములందు పరాజితు లగుచున్నట్లులు వార్తలవలన జెలియుచున్నది. నల్లసముద్రము నందును డార్డనెల్లు నందును మిత్రమండలి యుద్ధనావలు తురుష్కుల నావలను సైన్యములను పదార్థములను నాశనము చేయుచున్నట్లులు తెలియుచున్నది. అఫ్రికాయందు రాజద్రోహులు వశులైరి. జర్మనుల దేశమునందు ఆంగ్ల సైనికులు చొరబడుచున్నారు. సర్వీయనుల వృత్తాంత మిటీనల యేమియును వివరములు లేదు. మొత్తమున యుద్ధప్రస్థానక్రమము భూమియందు మిత్రమండలి కనుకూలముగ నున్నదని గ్రాహ్యమగుచున్నది.

అధికస్థితి జర్మనులను పీడించుచున్నదిని నమ్మవలసియున్నది. సామ్రాజ్యంతర్యాగముతోను తటస్థరాజ్యములతోను నవిచ్ఛిన్న సంబంధమును గలిగియున్న యింగ్లాండునందే యాహారపదార్థముల ధర పెరిగినది. గోధుమల గోధుమ రొట్టెల,

మాంసాహారముల ధర హెచ్చినది. జర్మనియం దాహారపదార్థముల ధర యమితముగ పెరిగినదను నదంతిని ధ్రువపరచుట కష్టము నిదర్శనములు కనుపించుచున్నవి. ఆహారపదార్థము లన్నియును రాజ్యాధీనమునందుంచబడినవి. రాజ్యాధికారుల ద్వారా ప్రజల ఆహారపదార్థములను బాండ్లవలసిన దురవస్థ యేర్పడినది. జర్మనులను సాధించుట కాంగ్ల నౌకాదళమువన్నిన వ్యూహము ప్రశస్తముగ నున్నది.

పైనివాసిన జర్మనీస్థితిగతులతో మిత్రమండలివారి స్థితిగతులు పోల్చుకొని చూచినయెడల వీరి బలముగ్ధము కాగలదు. మొన్నటిదినము ఇంగ్లాండు ప్రజాప్రతినిధిసభలో లాయిడజార్జి గారొసంగిన యవన్యాసము యొక్క యుత్సాహము దానిని చదివినగాదా గోచరమగుచు బ్రిటీషు, ఫ్రాన్సు రాష్ట్రములు లోకములో నుత్తమైశ్వర్యవంతములట. వీరివేలోకములోని సర్వనిధులునునట. ఈరెండు దేశములును బయటిదేశములలో పెట్టుబడిపెట్టియుండు ధనముపై వచ్చు నాదాయముతో నైదు సంవత్సరములు చలనములేక యుద్ధమునడపవచ్చునట. అంతేకాదు. ఈనాడాయములోని కొంతభాగమును పెట్టుబడికి త్రైత్యమురాకుండ రిజర్వుగానుంచుచు ఉపనించేయ వచ్చునట. రుష్యాకును నింతటి సిద్ధమయినయైశ్వర్యము లేకన్నను ప్రకృతి కావలసిన వస్తుసమృద్ధిని ఇచ్చియున్నదట. యుద్ధ మారంభమైన తరువాతగూడ నా దేశము త్రాగుడు నణచి వేయుటచే నెంతో బలమును చెప్పుకొనినదట. ఇంగ్లాండు ప్రాంతముల ఆరుష్యాకే కాక ఇప్పుడు మిత్రమండలిలో చేరియుండు చిన్న రాష్ట్రములకును, నింకముందుచేరబోవువానికినిగూడ, అన్ని విధములసాయమును చేయ తీర్మానించినారు. ఒక్క శత్రువు నెదుర్చుటకు నేర్పడిన మిత్రమండలిలో నెవ్వరెవ్వ రెంతెంత యెన్నియెన్ని విధముల నిండు విజయములకు దోడ్పడవలయునో యంతయంత అన్ని అన్ని విధముల దోడ్పడవలయునను నిర్ధారణమును నింగ్లాండు రాజనీతిజ్ఞులు అంగీకరించి పనిచేయవారంభించినారు. లాయిడ జార్జిగారి యవన్యాసముననేమి చచ్చిల్లుగారి యవన్యాసముననేమి పోలిమాటయుపూర్ణోత్సాహమునువిజయమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసమును ప్రతిఫలించజేయుచున్నది. ఈయుత్సాహ మెక్కడ? నిన్ను మేము వర్ణించిన యానిరాశ ఎక్కడ?

మానగరపాలక సంఘము.

నిన్నటి సాయంకాలము మానగరపాలకులు సమావేశమయి రెండుమూడు ముఖ్యవిషయములను జూచించి తీర్మానించిరి. ప్రెసిడెంటు గారు ప్రొఫెసరు గెడ్డినుగారి యవన్యాసములను వినినందులకు ఫలముగనిప్పుడే ఈనగరములోని కొన్ని భాగముల పునర్నిర్మాణ మార్గముగ ప్రారంభింపవలయునని యుపక్రమించి యొక పక్షమెరిలో అనగా నొక మాలవాడలో ఖాలిభాగమును దీసికొని అచ్చట పెట్టుబడికి మోసమురాని రీతిని బీదలకు గృహక్రేణులు నిర్మించునట్లు ప్రోత్సహించవలసినదనియు తదర్థము కమిషనరులు ఒకపడునైదు దినములలో పథశీలను గురించిసలహాలియ్యవలసిన దనియు నుపశాదించిరి. ఇది ప్రశంసనీయమగు మార్గముగానే కన్పించుచున్నది. అనవసరముగా ప్రాతవికొట్టివైచి క్రొత్తవి నెలకొల్పుజూచుట తప్పుగునని గెడ్డినుగారు చెప్పియుండుటచేతను, మాయధ్యక్షుల పారి యుపక్రమమును తగినంత వ్యాప్తిమాత్రము కలదగుటచేతను, నీనగరమున బొంబాయి పురాభివృద్ధి సంఘముపై నిప్పుడు

కాన వచ్చుచుండు విమర్శలకు నెవముండబోదని విశ్వసించ వచ్చును. అచ్చట బీదవారివెతలుగతులు గణించబడక నగరములోని పెద్దపెద్ద వీధులుమున్నగునవి ధనికుల సౌకర్యములకును ఆనందమునకును నైబాగు పరచబడినవి. ఆవిషయము చర్చకు రాగా బొంబాయి నగరపాలక సభలో విశేషముగు వాగ్వాదము జరిగినది. ఇప్పటి అభివృద్ధి పక్షపాతులు నగరము బాగుపడినదనియు నారోగ్యవంతమైనదనియు ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చువారై నారు. ఇదియంతయు నిజము కావచ్చును. కాని, బీదలస్థితి బాగుపడక పోవచ్చును. వెచ్చింపబడిన ద్రవ్యమునకు ననువగుఫలము సమకూరక పోవచ్చును. అట్టి విపరీతములు తటస్థింపరాదనియే ప్రొఫెసరు గెడ్డినుగారుప్రోపించినది. వారిననుసరించి యే పనిచేయుటకు మానగరపాలకులు ప్రారంభించినట్లు కానవచ్చుటసంతృప్తికరము. నిన్ను తీర్మానమైన రెండవవిషయము కొంతకాలముసభలకురా లేనినగరపాలకులనుఅందులోనిప్పుడుయుద్ధము కారణముగ తత్సహాయార్థము బయలుదేరిపోయియుండు డాక్టరు నాయరుగారిని సభలో నిలుపుకొనవలెనను నుపక్రమము. అట్లు నిలుపుట తగదని యొకరాక్షేపింపగా మరియొకరు నాయరుగారు దేశభిమానముపై బయలుదేరినారనియు కారని గౌరవించుటకు వారిని నిలుపుకొనుట యవసరమనియు జల్పిరట. నిజముగా నిందు మనకమీషనరుల యుద్దేశము తెల్లమగుచున్నది. నగరపాలకులుగానుండుట గౌరవమనుటకు సంక్షమాలులేదు కాని తాజేయదలచికొనిన పనికొరకు గాక సారవార్ధము కమిషనరుగా నుండదలంచుటమాత్రము అంతృప్తికరమగు న్యాయముగాదు. ఎప్పుడు తాజేయు కార్యములకు నవకాశము లేదో అప్పుడా సారవము నపేక్షించుట తప్పు. నగరపాలక సంఘమునారు ఒక్కసభ్యుడు ఇతర కారణములచేత తనకర్తవ్యములను నెరవేర్చ లేని స్థితియందుండగా ఆస్థానమునకు మరియొకరిని నియమించుటయం దేవిధమగు నగరవమును మొదటివారికి జూపినవారు కాజాలరు. ఇట్టిసందర్భములలో నాయరుగారి ప్రశ్న యెట్లున్నను మానగరపాలకులుగౌరవమున కాపదవియనితలంచియుండుటమాత్రముకొంచెముఆలోచనీయమే. మానగరపు ట్రాముమార్గపు సంగతిగూడ నిన్నటిదినము ప్రశంసకువచ్చెను. గవర్నరుకుంటు పూనునది వంతెనయు జెయిలునది వంతెనయు రెండును ట్రాము ఖామార్గము గావచ్చునట్లుటికి విరివి సంధింపబడవలసి యుండునని తీర్మానించుట యెంతయు సమంజసముగానున్నది.

సింహళములోని తేయాకు భూస్వాములు సైనికులకయి తేయాకును దానముగా నిత్తుమనియును రమారమి 10లక్షలపాను లాభ ర్థమునకునాదర్శముగానుంచుకొనుమని యును ఆంగ్లప్రభుత్వమువారి దానమును స్వీకరింతురాయనియును ఇంగ్లీషుప్రభుత్వమువారికి తంత్రీవారనఃపిరి. అక్కడి అధికారులు తమ యంగీకారమునుదెలుపుచుసింహళపుదానము 10 లక్షల పానులని నిర్ధారణచేసివైచిరి. సింహళమందలి తేయాకుభూస్వాముల సంఘములోని ప్రతిసభ్యుడును ఇదితమకపాదమగుబరువనికష్టపడుచున్నాడట. దీనివలన మాసాంతమునకు 120,000 పానులు చందాపడినవి. ఇంకను రెండుసంవత్సరములు యుద్ధముజరుగునెడల ఆరెండు సంవత్సరములపైని 10 లక్షలపాను లిచ్చుకొనవలసినయెడల వాగ్దానపు పరిమితిచెల్లువడ వచ్చునని ఇండియను అగ్రికల్చరిస్టు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. మరియొక పత్రికనుడువు రీతినిడతాహము పొంగి పొరలినప్పుడు వాగ్దానములు చేయవచ్చునుగాని కార్యభారము వహించునప్పుడుగా కష్టము కాన్పించుట!

బిరోపా మహాసంగ్రామము.

పార్లమెంటు సమావేశము.

చర్చిలుగాలి ప్రసంగము.

నాకాదళముగురించి తెలియజేయుట.

లండను ఫిబ్రవరి 15:— నేటిరాత్రి పార్లమెంటు ప్రజల సభలో నాకాదళమునకు కావలసిన వ్యయపట్టికను సమర్పించుచు నాకాదళ ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి దృఢముగనుడిచిరి. యుద్ధ మారంభమగు సరికి ఆంగ్ల దేశమున నాకాదళము సర్వ కార్యములను సమర్థతతో నిర్వహించుటకుచాలినంతయందుడెను. ఆనాకాదళమంతయు సమకూర్చబడెను. సర్వోపకరణములును సరిసిద్ధ మొనరింపబడెను. మామూలుగానుండవలసిన దానికన్న నధికముగ టార్పిన్లను మందుగుండుకు నిలువ యుండెను. నిజమైనవిలువ చాలగనుండుచి. కలవ చదువు మున్నగునవి యన్నియునుసమృద్ధిగ నిలువయుండెను. సుశిక్షితులగు నాకాధికారులు సైనికులగు నుండిరి. క్రొత్తవానికి శిక్షణసంగుటకు తగిన ఏర్పాటులు చేయబడియుండెను. మరల సైన్యయొక్క నాకలను క్రొత్తగా గూతనపద్ధతులపై నిర్మించుట కేర్పాటుల పారముగ చేయబడెను. దీనివలన ఫలితము లద్భుతముగ సమకూడెను. అంతిమములలో మర్రిమ గుండు సామానుల వివరమున నింగ్లాండు వాణిజ్యమున వ్యయ పనుచుటకు చేరియు లంగీకరించుచున్న గారు గాని యుద్ధ సమయమున నట్లు వ్యయపరచ బడినందులకు వారెంతయు సంతసించు చున్నారు. (ఈ తాత్పర్యము) మా మాలు వ్యయమునుబట్టిజేయుచున్న అంతనానకన్న యుద్ధకాలమున చమురు వ్యయము చాల నధికమైనది చమురు దొరకుటలో కష్టమేమియును కలుగలేదు. చమురుతెచ్చు నాకలెప్పుడు నిరీక్షింపబడలేదు. వెనుక నేని సభలో ముచ్చటించి నట్టికన్న నివృత్తు ధర చాల తక్కువ గానున్నవి. మనము నాకల నిర్మింపగలముగాని తగిననావికుల నియమించినచు ప జాలమును నొకయశిప్రాయముండి యుండెను. యుద్ధ మారంభమైనపిమ్మట యుద్ధావస్థములగు నాకల నన్నిటిని సైనికోపేక్షముల నొసర్చుగలిగితిమి. ప్రాత బివలు గూడ నిపుడుమరెగామునకు వచ్చినవి. విదేశముల వారి కొరకు నిర్మింపబడిన క్రొత్త ఓడలను సాయధములగు వర్తక నాకలును గూడ నుపయోగమునకు తెబడినవి. యాడెండ్ల క్రితము నాకా విమానములు లేవు. ఇప్పుడవి గూడ సిద్ధపడెన బడినవి. ఇప్పుడే నాకా విమాన దళము ప్రయత్నముచున్నది. నావికులను తయారు చేయు పాఠశాలలో నెప్పుటికప్పుడు ప్రజలు శిక్షితులగుచున్నారు. ఇందువలన క్రొత్తగ తయారగుచున్న యుద్ధపుటోడలలో కావలసిన నావికులను సమకూర్చు గలుగుచున్నాము. మన కెన్నియో, క్రొత్తయోడలు తయారగుచున్నవి. రాయలు నాకాదళములో, యిప్పుడు చాలయుద్ధపుటోడ లున్నవి. వీనిలో కావలసిన నావికులనుకూడ మనము సప్యచేయ గలుగుచున్నాము. వీరందరు చక్కగ తరఫీతులయి యుండుటవలన సమయమువచ్చినప్పుడు వీరుకూడ పనికొచ్చెదరని తలచుటకు; వీలుకలిగినది. దేశరక్షణమునకు మన మెప్పుడు నాకాదళమునే నమ్ముకొని యున్నాము. ఇతరదేశములపైబడి జర్మనునేనలు, యుద్ధమునేయుట కెంతటిదృఢముగ నుండిననో, దేశమును రక్షించుటకై మన నాకాదళముకూడ సంసిద్ధముగ నున్నది.

నాకావిజయము.

దాగర్ బాంకు వద్దను, ఫాక్ లాండు దీవుల వద్దను మననావికాదళము జయముగాంచెను. ఈ రెండుస్థలముల గలిగినవిజయము సంతోషదాయకమగుటయే గాక భావివిజయములను సూచించుచున్నది. ఫాక్ లాండుదీవుల వద్ద జరిగినయుద్ధమున మనము విజయులు మగుటచే ప్రపంచము నందలి సంద్రములనుండి జర్మనీపాక్షిభాగము మాముమైనది. శత్రువుల వర్తకపుటోడలు బహుటికొనుండజేయుట; సింగ్లాదుర్గము లాంగిపోవుట, కొయినీగుబర్నరు యొట మిగాంచుట. యెండె ధ్వంసమగుట నీ కార్యములన్నియు క్రమేణ, అడ్డెరలు ప్రదీగా గొండిన విజయపథసాధనములయ్యెను.

బ్రిటిషు వర్తకమార్గములు సురక్షితముగ నుండుట.

మన వర్తకముపైబడి నాకలను గావించ జర్మనీవారు చేసిన విశ్వప్రయత్నముల కంతటికినివారి రెండు చిన్నయుద్ధపు

టోడలును, రెండుసాయుధ వర్తకపు టోడలును యింకను దిరుగుచున్నవి. ఇవియు దాగియున్నవి. నుమారు 8 శేల బ్రిటిషువారి యోడలు సమద్రముల దిరుగు చున్నవి. కడచిన మూడుమాసము లందును మన దీవులకు 4465 యోడలు వచ్చినవి. 8600 యోడలు దీవులదివి యితర దేశములకుబోయినది. 19 యోడలు మాత్రమే శత్రువులచే ముంపబడినది. 1793 లో ప్రారంభమై 1814 లో సంక్లిష్టమైన రెండు యుద్ధము లందును బ్రిటిషు వారి వర్తకపు టోడలు 10871 తక్కువ గాకుండ విరోధులచే పట్టుబడెను. ఇందులో పోల్చిచూడ నీ యుద్ధమున మనకు నష్టముకలుగలేదు.

బ్రిటిషువారి వర్తకపు టోడల సంఖ్య.

బ్రహ్మలరు యుద్ధమైన తరువాత గూడ సామునకు 500 యోడలు మనకు నష్టమగుచుండెను ఈ యుద్ధమునందు మొదటి రూపమాసము లందు మనకు 68 యోడలుమాత్రమే నష్టమయ్యెను. జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడలు సమద్రమున విజయమునొందని శిథిలముల నగుచున్నను మన వర్తకపుటోడలముల పైబడకుండునట్లు మనము గాచియుండవలెను. అవిరుబలమును, తంత్రీవారోపాయమును బలాధ్యమగు రాష్ట్రము వారి కెక్కుడు బలమును గలుగజేసినవి.

నాకాసంఘమువారి కృత్యములు.

ఇండియా, సౌతాఫ్రికా, ఈజిప్టు, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండ్, చీనా, యింకను చక్కవర్తి గారికిబోవడియున్న దేశాంతరములన్నిటి నుండినుమారు 10 లక్షలమందినియొక్కడైన నష్టము గాకుండ నిచ్చుటకీజేర్చుటయేగాక కొలదికాలము గడువుండ దెలిపిన శత్రువుల యంత్రాములతో నిండియున్నను యుద్ధపుటోడలు దెదర్చుచున్నను ఇంగ్లీషువాలు గుండ ఫ్రాన్సుదేశమునకు సైనికులను గొనిపోవుచు నెరపిన ఘనకార్యమునకు మననాకా సంఘమువారు బుగళంపినారు.

అసమర్థత.

ఇట్లు జేయుట వాక్యమునకు యెన్నో వారింకను యసమర్థుల గురురని నమ్మచు న్నాను. ఈ కృత్యమెంతయు నిరసానుముగ నెరవేర్చబడినది. ఈ పనికొరకు యెక్కువగా యోడలను స్త్రీవర్గము దొరతనమువారు పయోగింపుచున్నారన్న యోడల మనము ప్రస్తుతమునందు ప్రపంచమునందలి నాకాదళములన్నింటిలో రెండవదిమగునదగుట దేశముతో బోరుచుంటిమని జ్ఞప్తియందుంచుకొనుట మంచిది వర్తకపుటోడలు

బ్రిటిషువారి వర్తకపుటోడలలో 1/5వంతున నాకాసం

ఘనామరణముగావించుకొని వానిసాహాయమున సరఫరాలు జరుపుచున్నారు. వీనిసాహాయముననే గాయములదీసిన వారి నింటికి దెచ్చుటయు, వారిసానే నూతనసైనికుల సంపుటయు, మందుగుండుసామానుసంపుటయు మొదలగు కార్యముల నెరవేర్చుచున్నారు. జర్మనీవారికిగల విల్ హెల్ముహోడెమును బోలువావికాసానములందు ముముడించుటలేదు. కావున నెప్పుడెట్టి యుద్ధమునకు రిటనించినను అందులకు సిద్ధమై యుండవలెను. నాకాసంఘమువారు సమర్థులుగాదు, సోమదలును గారు. తటస్థింపనున్న యుద్ధముల నెదిరింప నాకశక్తములగు బాగ్రావర్తకుల వారలబింప వలసియుండెను.

సైనికుల గమనికలు.

మన మిప్పుడు సమద్రాంతర దేశమున కంపుచుండిన సైన్యము పూర్వము నెపోలినుమయొక్క మహా సైన్యమెంతయున్నదో యంతయున్నది. కాని దానికంటె నిర్మాణ పద్ధతులందు సాధనోపకరణములందును నెక్కువ విషమమైనది. ఈవిషయమును సభ్యులు గమనింపదగి యున్నది. మనసైనికులు మరక్షితముగ జేరుటకు యోడల కళాయము లేకుండుటకు నొక్కొక్కప్పుడున్న యుద్ధము గానున్న తరుణమునందు కార్య విధానమును మార్చుటలసి చేచ్చుచున్నది. ఇంతయిగాదు. కిచ్చెనపుభువు యెప్పుడు రెండుమందిని ఫ్రాన్సునకు గొంపోవలసినదని నాకాసంఘము వారిని గోరునో నెన్నడును యెరుగను. ఒక్కొక్కప్పుడు 80 వేలు 40 వేలు సైనికులను గడుపు లేకుండనే గొంపోవలసినదని వారు గోరెదరు. ఈ కార్యనిర్వహణ మనవసరపు భుర్తులేమియుదగుట

కుండ నిర్వహింపబడెను. లాభకారియొకవో వర్తకుల సలహాలనుగూడ నాకాసంఘమువారు దీసికొను చున్నారు. నాకాసంఘమువారికి గావలసిన యోడలసంఖ్య యింతలో తగ్గునని నేను చెప్పుటలను, నాకా సంఘమువారికిని వర్తకపుటోడల నాయకులకు నన్యోన్నము గలదు. అట్టి యన్యోన్య మిట్టికరుణమున గావలసియేయున్నది. శత్రువులయోడలు సమద్రమార్గముల గానరాకుండుటవలన యుద్ధ ప్రారంభమున గలిగి నంత యొత్తిడియిప్పుడులేదు.

విజయ ఫలితములు.

ఫాక్ లాండు దీవులవద్ద గాంచిన విజయమెంత ఫలప్రదమోజరిగినదంతయు దెలిసినవారే కాని యితరులు గ్రహింప నేరరు. దాగరుబాంకువద్ద జరిగిన యుద్ధమునందు జ్ఞాక రను శత్రువులయోడ ముగిసిపోయెను. శత్రువులయోడలు మందు గనులతోను యంత్రాముల తోడను నిండియున్న ప్రదేశమునకు దప్పించుకొని పోయెను. ఈకలహమునందు నిర్మాణ పద్ధతులగూర్చియు, ఫిరంగి వేతనుగూర్చియు, సమర్థతనుగూర్చియు దెలిసెను. ఇట్టి శోధన కిదియే శ్రేయము. తెలిసిన విషయములు శైర్వముగొల్పి చున్నవి.

మన ఫిరంగి వేతనముల సమర్థత.

ఈ యుద్ధమున మననిర్మాణ పద్ధతుల శ్రేష్ఠత స్పష్టమౌచినది. ఈపద్ధతులు లార్డుఫిషర్ గారి విధానములు. మనఫిరంగులు జర్మనీవారి ఫిరంగుల కంటె యెక్కువ దూరము వెళ్ళుచున్నవి. వాంఛింగివాల్లతో సమానముగ మన ఫిరంగివాల్లను గురిజూచి జేయుచున్నాము. ఫిరంగి వేతయందు జర్మనీవా రెక్కువ సమర్థులనెడి నమ్మకముండెడిది గాని బ్రిటిషువారి యుద్ధోగ్యతలు తక్కువగు శత్రువుల గురికి చాలగల భయపడినది దెలియుచున్నది. ఈవిషయమున మనకు దెలిసిన దానిమూలమున మనభటులయొక్క సామర్థ్యమునుగూర్చియు నిపుణతను గూర్చియు నిస్సందేహమైనది. మన 13.5 అంగుళముల ఫిరంగితో సమానమైన ఫిరంగులు శత్రువులకులేవు. మన 15 అంగుళముల ఫిరంగి యింతకన్నను బలాశక్తమైనది.

ఓడల తీవగమనము

ఈ యుద్ధమున మనయోడలు పూర్వపువలెనే తీవగమనము నొందెనని గమనింపదగియున్నది. బ్రిటిషువారి యంత్రముల శ్రేష్ఠతనాకాసంఘమువారివిధానపూర్వకముగ శిక్షితులయిన యంత్రకారుల సామర్థ్యమునుగూర్చియు నిందుస్పష్టముగ నిర్ధారణజేయబడెను. ముంబురులు యెడతెరిసి లేకుండ జేయుబడినవి. 28½ నాటులవడిగల కెంటు అను నోడ ఫాక్ లాండు దీవులవద్ద జరిగిన పోరాటమునందు 25 గంటల వేగముతో బోయి న్యూరెంబర్గును బట్టుకొని ముంచివేసెను.

నాకాదళము దార్శన్యకంఠముగ నుండుట.

ఇందలి యథార్థమేమన మన నాకాదళము గంటవలె దార్శన్యముగలిగియున్నది. అయ్యది మంచిదిగాను, తగినదిగాను, చురుకైనది గాను, న్యాయమైనది గాను నున్నది. అయ్యది మంచి నిర్మాణపద్ధతులమీద బాగుగ నడపింపబడుచున్నది. రణతైలికము మిగులశ్రేష్ఠమైనదిగ నున్నది. అందు బనిజేయు వారు దార్శన్యకంఠమును, న్యాయశీలును, నిపుణులును, శ్రద్ధగలవారలును, నైయున్నారు. మనయోడలలో ప్రతియోడయు శత్రువులయోడతో సమానముగబోరి ప్రఖ్యాతిగాంచగలవని ప్రపంచమునకు దెలియజేయును. మనయోడ లైదును వారిని శాల్చును ఉన్నపుడు జర్మనీవారు పోదసంబుటకు సంజెహించి తమయసమర్థత నొప్పికొని పారిపోవుటకే యాలోచించిరని దెలుపుచున్నది. వారిట్లు చేయుటలో తెలివిగానే చేసేరి. ప్రాటనములలో ముంచితిమని ప్రాసినంత మాత్రమున మన యోడలు ముగిసిపోవు. అయినను ఎప్పుడైన రెండ దేశములవారి నాకాదళములును యుద్ధమున నెదుర్కొన్నవోవారి 4 కిరీ వంతున గాక యెక్కువగా యోడలనేగాక భటులనేగాక యంత్రములేగాక అన్నిటియందును వారిబలమున కినుమడివారివై బ్రయోగింపెను. వారిబలముకంటె మన బలమునం దధికముగనున్నందున గనుల మూలమునగాని యంత్రాముల మూలమునగాని కలుగునష్టము పూర్తియగుచుండును.

మన నావికాసంఖ్యములు.

జర్మనీవారి సభమెరె పుటవలన మననావికులు 5500 మంది చనిపోయిరి. నుమారు అంతమంది జర్మను నావికులను మనము ఫిరంగులుకాల్చి చంపితిమి. జనగా జర్మనీవారి, నాకానేనలో చాల భాగమును ధ్వంసము చేసితిమి. నాకా యుద్ధములలో మనము 82 ముగిజులను అధికారులను 984 మంది నావికులను వైడిటలగ పట్టుకొంటిమి. కాని జర్మనీవారు నాకాయుద్ధములో

ఒక్క డ్రైఫ్ట్ నామినేషన్ డ్రైఫ్ట్ డివైజున చేతు. డ్రైఫ్ట్ నామినేషన్ అమూల్యములకు తమ ప్రాణములను దేశమునకు ధారపోయియుంటున్న యుద్ధము ప్రారంభమై యీ రీతెల నుండి మనము తేచుచున్న, సౌఖ్యముగను, బ్రతుకగలిగిమి. సముద్రముమీద యిదివరకు యెన్నడువరకు అధికారమును కలిగియుంటిమి.

నాకాయుధములో మాన్యులు.

మిలిటరీకోర్టులు, ఇన్ క్వెస్టికోర్టులు గురించి మాట్లాడుచు, ఇట్లు నిలిచి:— నాకాయుధములో యిటీవల పెక్కు మార్పులు కలిగినవి పూర్వపు నాకాయుధమునకును, యిప్పటి నాకాయుధమునకును చాల వ్యత్యాసము కలదు. నాకాయుధములో ముందుగను, సర్వ మెరై నులను ఉపయోగించుటకు మొదలు పెట్టినపుడే చాలుమార్పులు కలిగినవి. ఈ మార్పుల వలన నాకాధికారులకు కొత్తయ్యుద్ధములను అనేకముకలిగినవి.

మిలిటరీ కోర్టులు.

ఈ కారణమువలన మిలిటరీకోర్టులు అనవసరముగ అగ పడుచున్నవి. ఉండుటవలన వచ్చు మోక్షముగలవచ్చును. కా బట్టి ఆరవరమైనప్పుడు మిలిటరీకోర్టులయొద్దనున్న వ్యవహారము లను పరిష్కరించు అధికారము నాకాధికారికారులకే యుండ వలెను. యుద్ధముజరుగు నన్ని రోజులు యీ అధికారము నాకా దికారికారులకు ఈ సందర్భమున సభవారందరూ సాహాయ్య ముచేయుదురని నమ్ముచున్నాను. యుద్ధనాటలలోని అశీర్వాద గాని, నాకాధికారికారి కచ్చేరిలోని అశీర్వాదగాని మిలిటరీ కోర్టులకు భయములేకుండ చేయవలెను. మన నాకాదళము సముద్రమును దిగి అగినములో నుంచుకొని యున్నది. మన గావల విరామములేకుండ ఇటుంటు తీరుచున్నది. వానికి ఆహాయము కలుగుటకు కావలసిన ఆవకాశము కలదు. మన నావలవైపడి మనల నోడించవలెనని శత్రువులు నిరంతరము ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. అప్పుడప్పుడు ఉపద్రవ ములు కలుగుట సహజము, వైస్ ఆడ్మిరల్ బ్రట్టెగారి యుద్ధ నాటలు, మొన్న నాకాయుధము జరిగినవి నుండుటకు కారణమేమని మీరు ఊహించురు. పెద్దనాకాదళములోని క్రూర యుద్ధనాటల జర్మనునాటలను దీక్షించుటకు పూ ర్యము టాల్మెంట్ భయమునకును పొందుగను భయమునకును లెక్కనేయక ఉత్తరసముద్రములో నెన్నో సాయలు తిరిగిన దని తలచెదరు. మన యుద్ధనాటలకు కొద్దిసేపు మాత్రమే కలుగుట నాకు అశ్చర్యముగ నున్నది. యుద్ధ నాటలలోని నాయకుల యొక్కయు, నాకాధికారికారుల యొక్కయు నాగ్రత్త తెలియలేదు ప్రశంసనీయము లని చరిత్రపుటలలో వ్రాయబడును.

ముందుచేయుటలసిన పని.

నాకాదళము ముందు ముందు భయంకరముగ పనులను చాల చేయుటలసిన యున్నది. నాగరకరాష్ట్రములు యిదివరకు యెన్నడును యెరుగని నాకాయుధములకు మనము సిద్ధపడి యుండవలెను. వక్ర నాటలను పరీక్షించుటకు సర్వ మెరై నుల లో ముంచివేయుట యిదివరకెన్నడును ఎరుగని కొత్తసంగతి. ఇట్టి సంగతులు జరుగునని యుద్ధముకు పూర్వము ఎవ్వరును అనుకొనలేదు. ఈ సంగతులు అప్పుడు తెలిసియున్న పక్షమున ప్రపంచముంతయు పీరిభ్రాంధించి, అంగీకరించుకొనియుండు ను. ఇప్పటికైనను భయములేదు. ఎన్నడు నెరుగని కొత్తపద్ధ తులు శత్రువులు అవలంబించినను, వానినుండి తెప్పించుకొని టకు మార్గములులేకుం తలచవలసినపనిలేదు.

జర్మనీవారి ప్రయత్నములకు ప్రతిక్రియ.

నవ్వును కలుగుమాట నిజము. విను ప్రార్థకాలియగు లార్డుగు (స్టీము) కెవైనువలె మెలకువతో నావలను నిడుపు పక్షమున మిలిటరీన నవ్వును కలుగుదు. మొట్టమొదట వక్ర నాటలను వివరితముగనుంచి భయము కలిగించవలెనని శత్రు వులు ప్రయత్నించినను, మెలకువతో నడుపుపక్షమున నెక్కువ నవ్వును కలుగుదు. కలుగు నవ్వును అన్నియు గవర్న మెంటువారి భిమానల పూర్తియగును. కాబట్టి జర్మనీవారి ప్రయత్నము లకు ప్రతిగా మనముచేయు ప్రయత్నములు నిష్ఫలములు కాజాలవు. జర్మనీ అంతిష్టాతియ నిబంధనలను కోటలమీదుగాన దాగి యుండియు, ఆ నిబంధనలను పాటించక ఓడదొంగలెనును, హత్యలుచేయు ప్రయత్నించుచున్నది. అట్లుచేయ నిమ్ముటకు వీలులేదు. మనకు యెంతినవ్వును కలిగినను మనము అంతిష్టాతియ నిబంధనలను పాటించుచునే యున్నాము.

జర్మనీవారికి యిబ్బంది.

డ్రైఫ్ట్ యుద్ధనాటలు జర్మనీకి కొన్నివస్తువులు. వా కుండచేయుటవలన జర్మనీకి పడవి ని ఇబ్బందియును కలుగుచు నుండుటకు సంభావ్యము. ముందు సామగ్రిని తయారుచేయు

టకు ఉపయోగించు రాగి, కిరసనా నులు, రబ్బరు, సినిమా అను లోహము, మేంకనీజు, ఆంటిమనీ మొదలగు, పదార్థములను జర్మనీకి పోతుండచేయు చున్నాము. మనము కలిగించు నీ యిబ్బందివలననే జర్మనీ ఇటీవలమనమీద ఆగహము, అస హ్యమును జూపుచున్నది గ్రహించవలెను. జర్మనీకి మేరతని యిబ్బందులను కలిగించుటకు మనము పూర్వమున కన్న హెచ్చుగ ప్రయత్నించవలెను.

జర్మనీకి ఆహారపదార్థములు దిగుమతి కావడం యొక ను మిత్రమండలివారు ముందుముందు చేయుచుచిన ప్రయత్న ములను చర్చిలోగాదు చెప్పి.

ముగింపు.

ఈ యుద్ధభారమును మోయుచున్న వారియందు దేశీ యీలు దయగలిగియుండి తగినసాహాయ్యము చేయుదురనియు, ఈ సభవారు సద్భావమును కలిగియుండుననియు నమ్ముచు న్నాను. యుద్ధము పూర్తియగులోపల నీకొత్తయిబ్బందులు, చిక్కులుకలుగుటకు సంభావ్యము. కాని ముందురాబోవు యిబ్బందులు యిదివరకు మనము జయప్రదముగ దాటించివిన వాని కన్న భయంకరములుగానవిగా నుండవు. డ్రైఫ్ట్ ను నాకా దళము, డ్రైఫ్ట్ నాకాదళము సముద్రముమీద నున్న అధికారము, ఎల్లప్పుడూను మిత్రమండలికి ఆధారమై, యెల్ల ప్పుడూను దిగ్గని బలముగ నుండగలదు. ఇది యిట్లుండ గా శత్రువులయొద్దలము నాకాదళికి ఊహించుచున్నది. కా బట్టి మిత్రమండలికి యితరసాయనములు లేకపోయినను, శత్రు వులవలము దగ్గిపావుచే యుద్ధము యొక్క పర్యవసానమును తెలుపును.

పత్రికాభిప్రాయములు.

లండన్ ఫిబ్రరి 16—పత్రికాచర్చిలోగారి ఉపన్యాస మునుమాచి సంతోషించుచున్నది. వారియపన్యాసము వలన డ్రైఫ్ట్ ను నాకాదళమునకు గల చిక్కులు తీరవలె తెలియు చున్నది. అని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

“మార్షింగుపాస్టు”

మతి చెడకపోయినపక్షమున, లండన్, ప్యారిసు, పే గుట్టణములలో చేసేకొన్న సంధిపరతులను యుద్ధము పూర్తి యగువరకు జర్మనీ పాటించి యుండును.

“డెయిలీన్యాసు”

జర్మనీకి యితర దేశములలోగల న్యాపారమును యితర వరకు సాగించివచ్చుందుకు చరిత్ర మనలను పోగడును.

ఇంగ్లాండు

యుద్ధమువలన పట్టుకొనబడిన ప్రజలు జర్మనీ ఆంగ్లేయదేశములు పూర్వకొనుట, లండన్ ఫిబ్రరి 15—కామన్సుసభలో నిర్దేశము లో జుగాట్టు తెలియజేసి:— 81 వ సంవత్సరమునకు వై.దాటి యుద్ధము పొనగినపుడే, జర్మనీ ఆంగ్లేయ దేశములలో పట్టుకొనబడిన ప్రజలను, జర్మనీ ఆంగ్లేయ దేశములవారు మార్చుకొనుటకు యోర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

ఇటీవలి నాకాయుధము

రహస్యము ప్రకటించుట.

లండన్ ఫిబ్రరి 15—ఇటీవల ఫ్రాన్సుకు దీవులవద్దను ఉత్తరసముద్రములోను జర్మనీవారికి ఆంగ్లేయలకును జరిగిన నాకాయుధములను గురించిన రహస్యము త్వరితగతినే ప్రకటింప బడునని మెక్సి మోరాగారు కామన్సుసభలో చెప్పి.

మిలిటరీక్రాసు బహుమానము.

ప్రాంతజోయిగారికి ముచ్చట.

అలహాబాదు ఫిబ్రరి 16—రణభంగముందు పూల వైర్య మును చూపినందునకై లెఫ్టినెంట్ ప్రాంతజోయిగారికిమిలిటరీ కేసు పతకము సమర్పించ బడినది. ప్రాంతజోయి, సర్ జేమ్సు జోయిగారి కుమారులు. నవంబరు 11 వ తేదీని ఇతివేది కెండు సాయలు దెబ్బలుతగిలినవి. ఇప్పుడునయగు చున్నది. ఇతడు హిందూదేశమునుండి రణరంగమునకు వెళ్లి సేవోనున్నాడు.

సర్ బాన్ ఫ్రెంచిగారిజాబు.

లండన్ ఫిబ్రరి 16—సర్వసేవాధిపతియగు ఫ్రెంచి గారు యాక్రందినియములను పూర్తిప్రకటన సమయమువారికి పంపి:—లాబస్సీవద్ద మనకు జయము లిగినతరువాత యుద్ధము యెక్కువకేరముగ జరుగుచుండవలెను. విషయ మనసేస ముం దాకు వెళ్లి ముఖ్యమగుప్రభుశము నొకదానిని పట్టుకొనినది. 18 వ తారీఖున మన సేనలో నవ్వుముకలుగ లేదు. మనకు మొనసలమును

శత్రువులకు నభేద్యముగనుటలు చేసెడివి. శత్రుసేనకు గొప్ప నవ్వును కలిగినది. ఇన్వెస్ట్రాంతములలో శత్రుసేన 14 వ తారీ ఖున మనకుండకములను నాలుగింటిని పట్టుకొనినది. మనసేన తిరిగిపోరి అకడకములను, తొలమంది వైనికులను పట్టుకొని నది. నేనా ముఖమున యితరవోదాసింగుల యుద్ధములు జరిగినవి శత్రుకిరంగులకు దెబ్బలు తగులుటవలనమన ఫిరంగుల గురి ముంచివని తెలుచున్నది. శత్రువుల రక్షకస్థానములకుకూడ చాల నవ్వుముకలిగినది. వాయువు సరిగా లేకపోయినను మన విమానములు అద్భుతముగ పనిని చేసినవి. ఒక వైమానికుడు లాబస్సీవద్ద జర్మనీవారి మందుగుండు సామాను వానను తగుల జేసెను.

ప్రాన్సు.

పరాసుఅధికారుల ప్రకటన.

ప్యారిసు ఫిబ్రరి 16—కడదిస్తూత్రి పరాసుఅధికారు లిటు ప్రకటించి:— కొన్ని రోజులు మేము ఫిరంగుల యుద్ధమును జయప్రదముగ చేయుచున్నాము. ఇద్రనుకు ఈకా వ్యభాగమున, పోలకా పిల్ల యుద్ధమును జర్మనీవానిఫిరంగిదళ మును మేము నిశ్చయముచేసితిమి. అర్రానుకు, దక్షిణభాగమున నున్న బూరాయిన్నవద్ద జర్మనుల కందకములను మేము భయం సముచేసితిమి. సోయజన్సు, సెయ్యెక్సు సమీపభాగములలో జర్మనులు చేసికొనిన యేర్పాటులను, శత్రువెనికలను మేము దిట్టముగ ఫిరంగులను వెట్టి కొట్టితిమి

మిష్యు

రుష్యనుఅధికారుల ప్రకటన.

పెట్రోగ్రాడు ఫిబ్రరి 15—శుక్రవారమునాడు యుద్ధముజరిగిన మండలములలోనే దాదాపుగ శనివారముకూడ, నీమెను- శిశ్చులా నేనాముఖమునందు యుద్ధము తిరుగ ప్రారంభింపబడినది.

కార్యేతియాలో రష్యనారు ముందుకుపోవుట.

సాను నడికి యెగువభాగమున, యెడమ కట్టకు రుష్యను సైనికులు కార్యేతియా ప్రాంతములలో కొద్దిగ ముందుకు పోవుచున్నారు. మేము వేముండు శత్రు సైనికులను ఖయిదీలగ పట్టుకొంటిమి.

జర్మనీవారిని వెనుకకు తిట్టుట.

లెస్కిదు కనుమకును, వైస్కోకనుమకును మధ్యనున్న యున్నత ప్రదేశమును జర్మనులు మట్టదించికొని చాల నవ్వుములో వెనుకకు నెట్టివేయబడి.

బకోవిసాలోని ఆస్త్రియా సైనికులు.

మాడ్యోవ్నాయి లోనును బకోవిసాలోను చాలమంది ఆస్త్రియా సైనికులు ముందుకు వచ్చుచున్నారు.

రషియావారికి అవ్వు.

లండన్ ఫిబ్రరి 16—రషియావారికి ఒకరోజుపాటు అప్పుకావలెనని మొక్కుకొనవచ్చునాడు లండన్లో ప్రకటింప బడినది. నిన్నుమధ్యాహ్నముననవ్వుటికే కొట్టిపాలుల కన్న అనేకరెట్లు హెచ్చుముఖము దొరికినది. నూటికి 10 పిల్లింగుల వెచ్చుచుచ్చి యీ అవ్వును యిచ్చెదరు.

జెన్నులు మట్టు యుద్ధము.

లండన్ ఫిబ్రరి 15—వైస్సుప్రతిక పెట్రోగ్రాడు విలేఖకడిట్లు తెలియజేయు చున్నాడు:—జెమ్మిని చుట్టును వాగుగా యుద్ధముజరిగినది. కోటలో 85 కేలు మొదలు 85 వరకును ఆస్త్రియా సైనికు లున్నారు. దీనిని రుష్యావారు మట్టదించి యున్నారు. కోటలోని సైనికులు కూడ యుద్ధములో ప్రవేశించి యేదోయొక్క పర్యవసానము తెల్పదలచుటలు తోచు చున్నది.

కార్యేతియా యుద్ధము.

లండన్ ఫిబ్రరి 15—కార్యేతియాలో జరుగుచున్న యుద్ధముగురించి వచ్చుచున్న వార్తను బట్టిమాడగా, రుష్యా వారు పడమటను ముందుకు పోవుచున్నట్లు కనుపడుచున్నది ఇంకను తూర్పుభాగమున జెన్నోబిట్టు శత్రువుల చేతులలో నున్నది. ఇది కార్యేతియాను గుట్టలకు తిన్నగానున్నది ఇక్కడ జర్మను సేనలు, జెన్నోబిట్టుకు దక్షిణమున నీరట్టి పట్టణము నకు 20 మైళ్లలోనున్నది.

అమెరికా

విల్ హెల్మిన్ మిస్సెనర్ కు

లండను ఫిబ్రవరి 15:— విల్ హెల్మిన్ మిస్సెనర్ మిడి సరకులు ప్రయోజనార్థముగా వ్యాపారముగా నుండుటకును, స్వీడను పొడ కుంభమును వ్యాపార తీసికొనబడదనియు మిస్సెనర్ కుగాను కామగ్న సభలో నుడివినది.

అమెరికావారు రానుబాకి చెప్పినసంగతులు.

లండను ఫిబ్రవరి 16:— వాషింగ్టన్:— ఈక్రింది విషయములను బ్రిటిషు దొరతనమువారికి తెలుపబడినది. అమెరికను దొరతనమువారు లండనులోని తమ రాజువారి యగు డాక్టరు జేజిగారికి తెలిపి:— “విల్ హెల్మిన్” అని అహరపద్యములు జర్మను సేనలకొరకు కాదు. జర్మను ప్రజలు. కాబట్టి దానిని పట్టుకొనుటకు వీలులేదు. అని “విల్ హెల్మిన్” యజమానులు చెప్పినారు.

జర్మనీ ప్రజలకు కామగ్న ఆహరపద్యములు దిగు మతి చేయనిచ్చుటకు జర్మనీవారు ఇంగ్లీషు వావలనుముట్టు కొనరు. అను విషయముకూడ ఇంగ్లండుకు తెలిసిరి.

అమెరికావారియం దాగ్రహమును కనబర్చుట.

లండను ఫిబ్రవరి 15:— అమెరికావారియం దాగ్రహమును కనబర్చుచు జర్మనీవారి పత్రికలు వ్యాసములను వ్రాయుచున్నారని. అమెరికా వారికి నీవలేదు, నా కా దళములేదని ఎత్తికొడుచుచున్నది. ఎప్పుడు గురువారము వచ్చును; ఎప్పుడు క్రైటు బ్రతుకులతో క్రాంతిధనుగు యుద్ధము ప్రారంభమగును యీ పత్రికలు మంచి యుత్సాహముతో చర్చించుచున్నవి.

వాషింగ్టన్ ఫిబ్రవరి 15:— అమెరికావారి కెరికీని ప్రాణహత్యగాని, స్త్రీమరుల నాశనముగాని, జర్మనీవారు చేయకూడదని అమెరికాదేశపు పత్రికలు, ఒక నీశ్వయముతో వ్రాయుచున్నవి. సముద్రమార్గమున అరికట్టుటకు యత్నించుట దానికికలు పలుకు జర్మను రాజతంత్రజ్ఞులు చేసిన తప్పులలో నెల్ల యిది గొప్పది.

జర్మనురాజువారి చెప్పినసంగతులు.

లండను ఫిబ్రవరి 15:— వాషింగ్టన్:— అమెరికాలో నన్ను జర్మను రాజువారియగు కంటు బెరన్ స్ట్రాస్సుగారు, అమెరికను స్టేటు కెటెటరును ప్రయోగముగారితో మాట్లాడుచు, “విల్ హెల్మిన్” అని అహరపద్యములను జర్మనీ శత్రుపక్షమునకు వాడుకగా దిగుమతిచేయుటకు అంగీకరించు పక్షమున జర్మనీవారు సముద్రమార్గములన అరికట్టుటకు ప్రకటించిన ఉత్తరువును కొంతకాలం రద్దుచేయుచును. అంగీకరించిన పక్షమున అనేక ప్రమాదములు కలుగును. అని చెప్పిరి. అనగా జర్మనీవారు సముద్రమార్గములన్నిటిని మంయగను లలో నింపివేయుచును కోపెన్ హేగెనుండి వచ్చిన వాస్తవలన తెలియుచున్నది.

జర్మనీకి అమెరికాకు యుద్ధమా?

జర్మనీరాజధానియగు బర్లిను నగరములోనున్న అమెరికను రాజువారి “నేషనల్ రీటర్న్” అను జర్మను పత్రికా ప్రతినిధిలో ఇట్లు చెప్పెను:— అమెరికాను యుద్ధములో దింపినంత పిచ్చియుంకొకటి లేదు. ఇందువలన జర్మనీకి విపరీత మగు ధన నష్టము కలుగును. జర్మను వర్తకులు అమెరికాలో బొట్టలది ధనము పెట్టి ఎత్తక వ్యాపారములను, పరిశ్రమలను సాగించుచున్నా. జర్మనీవారు ఒక్క అమెరికను వర్తక నావను నుంచుపక్షమున అమెరికా జర్మనీలకు వ్యవహారము చెడును. జర్మనీ పత్రికలు యుద్ధమునచ్చి (వ్రాతలను వ్రాయుచున్నవి. వ్యవహారము పెడతెలిగి నప్పుడు సరిచేయుటకు వీలు లేకుండ యీవ్రాతలు అడ్డపడును.

జర్మనీవారి జవాబు.

లండను ఫిబ్రవరి 16:— వాషింగ్టన్:— జర్మనీదేశమునందలి ప్రజలకు కామగ్న ఆహరపద్యములను దిగుమతిచేయుటకు ఒప్పుకొనుపక్షమున బ్రిటిషు దొరతనము ముందుకు నని చేసిన ఉత్తరువును మామగ్న విషయమును జర్మనీ అలోచించును. అని కాంటు బెరన్ స్ట్రాస్సుగారు అమెరికా దొర తనమువారికి తెలిపిరి.

అమెరికాలో రొట్టెలవర్త.

న్యూయార్క్ ఫిబ్రవరి 15:— అమెరికాలో నింకను రొట్టెలవర్త వృద్ధికాకుండ చేయుటకై గిట్టెలను యెగుమతినీ అటంకము చేయవలసిదని, మేయవారి యధికారముక్రింద నున్న ఒక కమిటీవారు సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

మామిజేడ్లలో రబ్బరు

న్యూయార్క్ ఫిబ్రవరి 15:— అమెరికానుండి ఇతరదేశములకు యెగుమతియగు మామిజేడ్లలో రబ్బరుకానిగా 4 పానుల రబ్బరును దేవు. బ్రిటిషు దొరతన, బ్రిటిషు ఆధికారులంతట జన్మవులం (బ్రిటిషుచుకరణముల ఎస్సెన్స్) సాహాయ్యమున కంకెట్టి 178 జేళ్లను రవానా చేయుటకు వీలులేదనిరి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియావారి నాకాదళము.

అంటివారి ముట్టడించుట. నీటింజీ:— క్లూకోపట్టణములో నిజాయన్న ఆస్ట్రేలియావారి నాకాదళము, బయటనున్న అంటివారివేవును ముట్టడించుచున్నది. అంటివారి పట్టణము మాంటిగ్రో దేశములో అడ్రియాటిక్ సముద్రమున నున్నది.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశపు ముత్రి

టర్క్ లోనండి వెడలిపోయి.

ఏథెస్సు ఫిబ్రవరి 15:— గ్రీసు నాకాధికారి టర్క్ వారి పోలీసుధనుకొకడు తొమ్మరించినందున గ్రీసుదేశపు అధికారులు సంభాయిషీ కొరిరి. టర్క్ వారిను కొప్పకొనిరి. కాని వారుచేసిన వాగ్దాము ప్రకారము మాటను నెరవేర్చినందున, కాని స్టాంటినోపిలు నుండి గ్రీసుదేశపు ముత్రిగారు తమదేశమునకు వెడలిపోయిరి.

దక్షిణహిందూస్థానము.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ.

తిరువనంతపురము ఫిబ్రవరి 16:— తిరువాన్కూరు శాసనసభ నేడు 11 గంటలకు సమావేశమైనది. సంస్థానము యొక్క ద్రవ్యమునకు సంబంధించిన వ్యవహారములను, దుర్వ్యయము తగుండ సమర్థతతో నిష్పక్షపాతముతో నెరవేర్చవలయునని, పొరూరు, కరు నాకపల్లి తాలూకాల సభ్యులు విన్నవించుకొనిరి. తక్కినవారు కంటు కృషిపారంబోవ, పుతూలు భూములను గురించి తెలియజేయుచు, భూమి ఆదాయమును గురించియు, అడవులవిదానమునుబడిని గురించియు ముచ్చటించిరి. ఈ విషయములు ఓపికతో దివానుగారు ఆలకించి, కొంత చక్క జరిగినతరువాత, మోచియట్టై యానిషయములు వాసికొనబడినవి.

ఏలకలు, పొగాకు, గుంబాయి మున్నగు పదార్థముల వర్తకమునకు, మరి కొన్ని సమస్యాయలను చేయుటకునగు సభ్యులుకొరిరి. చేపలను ఎండకెట్టి బాగుచేయుటకు స్థానముల నేర్పాటు చేయవలసినదనియు, ఉప్పుపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహము కలుగజేయవలసినదనియు నిశ్చయమొనిరి. శాసనసభలో తప్పక సంస్కరించుటకు చాలయంది వచ్చిరి. శాసనసభలో దొరతనమువారిని సభ్యులు ప్రశ్నించుటకు అధికారముండవలయుననియు, మహమ్మదీయ, జన్మప్రతినిధులకు బడ్డెట్టుకు సంబంధించిన విషయములను గర్హించు అధికార ముండవలసినదనియు, తెలియజేసిరి. సభకేయ ప్రతినిధులు వచ్చినది నోటు చేసికొనబడెను. మాతృభాష తెలిసిన దివానుగారి కర్యా యము సభకు అగ్రాసాధిపత్యము వహించినందున, తమకు చాలాత్మపీకరముగ నున్నదని సభ్యులు తెలియజేసిరి, అయిదు గంటలకు సభముగిసెను.

బొంబాయి

మహారాజులు రణరంగమునుండి తిరిగివచ్చుట.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 16:— ఒక నీరు మహారాజు గారును, కిషేన్ ఘోష్ మహారాజుగారును రణరంగము నుండి తిరిగివచ్చుచున్నారు. వీరి నెలాఖరున బొంబాయికి వత్తురనుకొనుచున్నారు.

మొములుప్రీయరు

ఇంగ్లీషు తపాలము దీసికొని 30 తేదీని బయలుదేరు. అందు ఒకంకెనీవారి కారణమున యుక్తముల శివారము నాటియదమమున 7 గంటలకు బొంబాయిజేరు ననుకొనుచున్నారు. ఈ వారము 24 గంటలె యాలసభ్యులను.

దొంగకాగితములను నృప్తిచేయుట.

14 గురు విచారంబునుచుండుట.

న్యూయార్క్ ఫిబ్రవరి 16:— 1938 క సంవత్సరము నునదిలో జరిగిన భానా ముగిసినను ఎ కల సంవత్సరమున దొంగ కాగితములను పట్టించిండుకై 14 గురు చార్జీ చేయబడిరి. దీనిందు భూనా ఆర్మీ యు కత్తెరు, సబు డివిజను సేన్స్రీలు గారును ఆర్. జి. గార్డెరు వి. సి. ఎన్. గారివలన నేరవిచారంబునుచున్నాను వీరిలో నాగ్గురు దొంగప్రమాణముచేసి కప్పనాత్మ్య మిచ్చివండుకు ప్రత్యేకము చార్జీ చేయబడిరి. కేసు విచారణాంతము దానిలో తీర్పు చెప్పబడును. ముద్దులలో నిద్దరు పరాగీ అయినాడ; యద్దరు చనిపోయిరి. ఒకనితో యద్దరతో జుట్టునున్నది. లేక సమకలకు బాకీచేయకపోయి యుండవచ్చును. నేడు కోర్టుకు వచ్చిన ముద్దులలో వికాభాయి మూల్పంతు అనునతడు ఒకడు. ఇతని ఎన్నిక నెమన్న జడ్జిగారివలన రద్దుచేయబడిరి. ఈ యెన్నికలో తక్కిన ముద్దుల యీలు పని చేసిరి. ముద్దులందరిని కలిపి యొకముగ విచారించియెడల ముద్దులలో నొకనిని మరియొక ముద్దులు సాక్షిచేసి కొనవలసి యుండెనెడల నట్లుచేయుటకు వీలుండదని కేసు ప్రారంభములోనే ముద్దులపక్షమున, అధ్యంతముచేప్పచు వాదించగా, ముద్దులందరు ఏకముగ కూడి నేరముచేసిగిన జేరుజేరు విచారణ యనసరముండదని కోర్టువారు సెలవిచ్చి యొకముగ విచారించుటకు ఉత్తరువిచ్చిరి. నీటి పోలీసుకు సంబంధించిన ఇనకొక్కరు. ఓగర్గురుగారు తమసాత్వముగా నట్లు చెప్పిరి:— కల్పించబడిన ప్రతినిధి పత్రములు 49 దొంగకని. ముద్దులు లండనుకు వీరితో నేనో విధుగు సంబంధమున్నది. వికారుడ కూభాయికి ఏజంటు ఓటుచ్చిట్లు కలుపు సభికారికీతకు, ప్రతినిధి పత్రములను ధుపించినాడు. ముద్దులు సంతకములను గారి సాక్షివ్రాయుచుగాని చేసిన ప్రతినిధి పత్రకల నంబరులను యునావారిండుచు ఏ యే ముద్దు యే కేమి చేసినిది తరువాత సాక్షి వివరించెను.

కేసు యెదుట వ్యవహారవలసిన సందర్భములో వీ సుప్రసక్తరీతి పత్రికలవిదాన రామె సంతకములు చేసితిమని కెన్నెను మహమ్మదు ఖాను గారు తెలిపి, కొన్ని ప్రతినిధి పత్రముల విదాన చేసిన ప్రేమిముద్రలతో సరిగనున్న ప్రేమిముద్రలు గల ముద్దులుల చేర్చును నివించి, తక్కిన ప్రేమిముద్రలుపరామెర వారిజేయుచుండు చెప్పిరి. తరువాత చాటి నుండి ప్రేమి సాత్వమిచ్చిరి. వీరి ప్రేమిముద్రలు కొల్లూ తీసి కొనబడిన తరువాత కేసు వాయిదా వేయబడినది.

లానగోర్సు

భూరమాలాలో వర్షము పడుట.

లానగోరు ఫిబ్రవరి 16:— భూరమాలాకుండో 15 క తేదీని యిట్లు తెలియుచున్నది:— కవచిన రాతినుండియు యొక్కడ దట్టముగ మంచుపడుచున్నది. కాక్రీరమునకు పోవు మార్గమంతయు పూర్తిగ కట్టుబడిపోయినది.

ఫిరోజ్ పురము మోక్షకేసు

ముద్దులు అప్పిలుచేసికొనుట. లానగోరు ఫిబ్రవరి 16:— ఫిరోజ్ పురము మోక్షకేసు మోక్ష నెమన్నజడ్జిగారివలన, విచారంబుచేసి కీక్షింపబడిన 7 గురు ముద్దులలోనును, 6 గురు చీఫ్ కోర్టులో కప్పిళ్లను చాఖలుచేసిరి. ఈ అప్పిల్స్ ఫిబ్రవరి 22 క తేదీనిచిచారంబుచును.

ఒక ప్రేమి కాగిత పోవుట

లానగోరు ఫిబ్రవరి 16:— ఫిరోజ్ పురముచే ఒకక్రిస్టియను చాలిక విదాన తెలియజేయబడినది. ఇందుకు నిష్పా ముద్దించుకొనినది. సాపమావాలికీ లానగోరుకై ద్రవ్యకాలలో చని పోయినది. ముట్టుప్రక్కలవారు కీక్షించుటకు వచ్చిరికాని కార్గము లేక పోయినది. ఈమె శరీరము కాలిపోవుటచే చని పోయెను.

గోర్సు ప్రమాద యుద్ధము.

లానగోరు ఫిబ్రవరి 16:— సి. ఎం. క్రాకెట్టుపత్రిక క్షీణించినట్లు వచ్చినది:— లండను ఫిబ్రవరి 15:— డియలీ న్యాయపత్రిక, క్లూకోగ్రాను విశేషణ డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— మోర్సు ప్రమాదలో నీమెనుకు దక్షిణభాగము ననే, ముద్దులు నుగుచున్నది. ఇందువలన జర్మనులకు మిక్కిలి ఆశాదంకము కలిగించుచున్నది. నీమెనుకు దిగుక భాగముననున్న వికాసలకును సమకలమునకు హిందోకర్త నేనాని చాలయంది డైనిటలను, రీవీకొనినది, వీరసలయును, లేదా చెట్టుచెరకయున్న రివ్యావారి ఉత్తరపు నీకచ్చి పవమటభాగముగొని కలుగజేయు, ఒత్తడికలొంగి తీరసలయును. సకాలములో అసలు సేనకు కలిసికొన లేకపోవుటచే దీని లోని ఒక భాగమును ముత్రియ చాలనమును కలిగినది.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

HOUSE OF COMMONS.

MR. CHURCHILL'S SPEECH.

Efficiency of the Navy.

Speaking in the House of Commons to-night, Mr. Churchill, introducing the navy estimates, emphasised the efficiency of the Navy. At the outbreak of the war, Britain had a fleet with a good margin of safety for vital matters fully mobilised, equipped with every requirement, with a reserve of ammunition and torpedoes far above the regular quantity, with ample supplies of fuel and oil and adequate reserves of all kinds. The Navy had also adequate numbers of trained officers and men and adequate establishments for the training of new men. An immense programme of new construction was maturing to reinforce the fleet, and a prearranged system of accelerating new construction had been found to yield even surprising results. Particularly did he draw the attention of the House to the supply of ammunition. They got little credit for such expenditure in time of peace, but in time of war they thanked God it has been made. (Cheers). The estimate of the quantity of oil to be consumed in a war proved much larger than the actual consumption. There had also been no difficulty in buying practically any quantity of oil and not a single oil ship had been interfered with. The price was substantially below that prevailing when he last addressed the House. There had been an idea that we might build ships but never man them. When, however, mobilisation took place, we manned every ship in the navy fit for service including old vessels, for which we found usefulness and powerful new ships built for foreign countries, besides several score of armed merchantmen.

Naval Air Service.

We had also provided all the men necessary for the naval air service which did not exist three years ago. This service was now becoming a considerable and formidable body. (Loud Cheers.) We were able to keep the naval training school full to the brim and thus supply drafts for the new vessels which were coming on in such great numbers, also to provide for the Royal Naval Division which had now reached a respectable total. Their developed efficiency enabled men to be counted on immediately. We had always relied on the navy for safety, and the German army was not more ready for an offensive war on a gigantic scale than the British fleet for national defence (cheers).

Naval Victories.

Mr. Churchill referred to the victories of the Falkland Isles and the Dogger Bank. Both were satisfactory in themselves and still more satisfactory in their significance. The consequence of the victory of the Falklands terminated the first phase of the naval war by clearing the German flag from the oceans of the world. The blocking in of enemy merchantmen, the reduction of Tientsin and the defeat of the Koenigsberg and "Emden" were steps along the path finally reached by Admiral Sturdee's victory.

Safety of British Trade Routes.

Only two small German cruisers and two armed merchantmen remained at large of all Germany's formidable preparations for an attack on our trade routes and these were at present in hiding. There had been about eight thousand British vessels continuously on the seas. In the last three months there had been 4465 arrivals in, and 3,600 sailings from the United Kingdom. Only nineteen vessels had been sunk by above water craft. That was a remarkable result because during the two great wars begun in 1793 and ended in 1814 no fewer than 10,871 British merchantmen were captured or sunk by the enemy.

Britain's Losses in Merchant Vessels.

Even after Trafalgar we lost 500 ships yearly. Our total loss in the first six months of the present war was only sixty-three. We must keep watch against another attempt to harass our trade routes although the ocean offered rather black prospects to German cruisers. The truth was that steam and telegraph had enormously increased the thoroughness and efficiency of a superior Power.

Admiralty's Transport Work.

Mr. Churchill dwelt on the Admiralty's transport work in moving troops across the Channel often at the shortest notice, threatened by enemy's warships in waters haunted by submarines, and the transport also from India, South Africa, Egypt, Australia, New Zealand and China, indeed from every position under the Crown, of approximately a million men without up-to-date any accident or loss of life. (Cheers)

Incapacity.

If that is incapacity I hope there will be an inexhaustible supply of it" (Loud Cheers.) So smoothly had this worked that it was sometimes necessary to remember that we were warring with the second naval power in the world, and when complaints were made that we had taken too many transports or colliers, that fact must not be forgotten.

Admiralty and Mercantile Marine.

The Admiralty had chartered about one-fifth of the British mercantile marines and were discharging with that all the duties of supplying, fuel, and replenishing the ammunition of troops and transporting reinforcements, to bring home the wounded.

Mr. Churchill pointed out that we were not living like the Germans in great naval ports like Wilhelmshaven, but had to be ready for any great emergency. There was no incapacity or inactivity on the part of the Admiralty. (Cheers). They had to take indispensable precaution to meet emergencies.

TELEGRAMS.

Movement of Troops.

Mr. Churchill, turning to the army, said the House should remember that we had been supplying across sea an army almost as large as the grand army of Napoleon, only vastly more complex in its organisation and equipment. He never knew at what hour Lord Kitchener would ask the Admiralty to remove two thousand or forty thousand men at short notice, and plans were frequently changed at the last moment owing to consideration for the safety of the troops and reinforcements of our armies. Everything had been done throughout to avoid extravagance, and the Admiralty welcomed advice from business men whenever it was helpful.

The Admiralty and Mercantile Marine.

Mr. Churchill said he was afraid he could not hold out hopes of any immediate reduction of the tonnage required by the Admiralty. He testified to the goodwill between the Admiralty and the Mercantile Marine, which was indispensable at the present time. He affirmed that the strain of earlier months of the war had been greatly diminished by the clearance of the enemy's flag from the seas.

Effect of Victories Gained.

The victory of the Falkland Isles was a memorable event, the advantage of which would only be appreciated by those who had full knowledge of all that had taken place. The combat of Dogger Bank, in which the "Blucher" was sunk and the enemy escaped into waters infested by submarines and mines, was of the greatest advantage, because of the light it threw upon the naval systems of design and relative armaments, gunnery and efficiency. This was the first test we had had and was most encouraging.

Excellence of Our Gunnery.

It vindicated our theories of design, particularly our big gun armament, always identified with Lord Fisher. The range of the British guns exceeded that of the German's, and our shooting was at least as good as theirs. It had been supposed that the Germans possessed a sort of super-efficiency in gunnery, but there was a feeling now that our officers had been too diffident with regard to their professional skill in gunnery. Everything we have learned leaves us no doubt as to the wisdom and excellence of our material. Our 13.5 gun was unequalled by any enemy weapon, and we now had a fifteen inch gun which was vastly more powerful.

Ships' Speed Records.

Another remarkable feature of this action was that our ships exceeded their previous speed records. Nothing could show better the excellence of British machinery and the glorious feats of the engineering branch of the Admiralty system. Repairs and refits were all effected with ceaseless vigilance and without exhaustion. (Cheers). The "Kent," for instance, which was 23 and half knot vessel, steamed at 25 knots in the Falkland Islands fight, caught the "Nuremberg" and sank her. (Cheers).

The Navy "Sound as a Bell."

The truth was that the Navy was sound as a bell. (Cheers). It would be found good, fit, keen and honest. It would be found to be the product of good management and organisation, of sound principles in design and strategy, of sturdy workmen, faithful workmanship, careful clerks and accountants, skilful engineers, painstaking officers and hardy tars. (Cheers.) It showed that there was no reason to assume that, ship for ship and gun for gun, we could not give a good account of ourselves. (Cheers.) It showed that at five to four in representative ships the Germans did not think it prudent to engage, that they accepted without hesitation their inferiority, and that they thought only of flight. They were wise in the view they took. No endeavour to sink by official communiques would obscure that cruel fact, but when, if ever, the two great fleets engaged in central battle, we hoped to bring into line preponderance not only of quality but of numbers, which would not be five to four but something considerably greater. We might consider our extra margin as an additional insurance against unexpected losses by mine and submarine.

Our Naval Losses.

Our naval losses had been 5,500 killed, mainly by submarines. We had killed mainly by gunfire, an equal number (cheers), which was a much larger proportion of the German forces engaged. We had also taken in sea fighting 82 officers and 934 men prisoners, but no British naval prisoners had been taken in sea fighting (Cheers). For the loss of these precious British lives we had lived through six months of war safely, and even prosperously, and we had established a command of the sea never before known.

Courts-martial and Courts of Enquiry.

Regarding the question of courts martial and courts of inquiry Mr. Churchill emphasised that the circumstances and conditions of modern naval war were entirely different from previous experiences. Mine and submarine had created an entirely novel condition which presented to naval officers problems of incomparable hazard and difficulty. In these circumstances courts-martial would frequently be inappropriate, and often even harmful. (Cheers). Consequently he respectfully claimed on behalf of the Admiralty absolute discretionary power of summoning courts-martial and inquiries, and he asked the house for confidence and support during the war in that respect (Cheers). He would especially deprecate that anything should be done tending to make officers afloat or at the Admiralty play for safety. (Cheers) Our Navy keeps the sea. Our ships are constantly moving, and risks are run every day. The enemy is continuously endeavouring to strike, and accidents from time to time are unavoidable. Now do you suppose Beatty's squadron was where it was when action took place? How many times were the cruiser and battle squadrons of the grand fleet steaming in the North Sea always exposed to risks from mine and torpedo before they reaped their rewards? Mr. Churchill said indeed it was marvellous how few our losses had been. (Cheers). The care and vigilance of the Admirals afloat and the Admiralty would be regarded by history as praiseworthy in the highest degree.

TELEGRAMS.

The Tasks Ahead.

The tasks lying ahead were anxious and grave. We were to be the objects of a kind of warfare never before practised by a civilised state. Sinking at sight, without search or parley, of merchantmen by submarines was totally novel and unprecedented. It was a state of things none contemplated before the war and would have been universally reprobated and repudiated before the war. But it must not be supposed that because the attack was extraordinary a good defence could not be made. (Cheers). Losses no doubt would be incurred, but he believed that no vital injury could be done if traders put to sea regularly in the same spirit, as the gallant captain of the "Laertes." (Cheers). If they took proper precautions losses would be confined within manageable limits, even at the outset when the enemy might be expected to make a greater effort to produce an impression. All losses could be covered by Government insurance. Then the reply he should make would not perhaps be wholly ineffective. Germany could not be allowed to adopt a system of open piracy and murder (prolonged cheers) while remaining herself protected by bulwarks of international instruments which she utterly repudiated and defied, but which we, much to our own detriment, have respected.

The Economic Pressure on the Enemy.

There were good reasons for believing that the economic pressure of the British navy was beginning to be felt in Germany. (Cheers) We had restricted imports of copper, petrol rubber, nickel, manganese, antimony and other products which were needed for the efficient production of war materials. The hatred and anger of Germany against Britain encouraged us to believe that the restriction was proving inconvenient. We should redouble our efforts to make it so.

Mr. Churchill then amid loud and prolonged cheers, intimated further action by the Allies to prevent the importation of foodstuffs into Germany.

Conclusion.

In an eloquent peroration Mr. Churchill said he considered that those bearing the stress and strain of war had a right to the generous and indulgent judgment and support of their fellow countrymen and the good will of the house. (Cheers) No doubt new dangers and perplexities would arise, yet they would not be more serious than those through which they had successfully made their way (cheers) and the British navy and seapower would unceasingly dominate the general situation and would be the main and unfailing resource of the Allied nations. While progressively paralysing the fighting energies of their antagonists it could even in default of other favourable causes, ultimately by itself decide the issue of the war. (Loud cheers.)

Home Press Comment.

The Papers Delighted.

The papers are delighted with Mr. Churchill's statement, which is regarded as demonstrating that the Navy is at length freed from its shackles.

The "Morning Post."

The "Morning Post" says:—Had Germany not lost her temper, she might have remained under the protection of the Paris and London Declaration and the Convention of the Hague till the end of the war.

The "Daily News."

The "Daily News" says history will consider it remarkable that we allowed German overseas trade to exist so long.

German Reply to American Note.

LONDON, February 15. Count Bernstorff has presented a formal note stating that Germany is ready to consider the abandonment of the proposed attack on British merchantmen if Britain will allow the passage of foodstuffs for civilians.

Count Bernstorff's Threat of "Further Frightfulness"

LONDON, February 15. It appears that Count Bernstorff, in an interview with Mr. Bryan, intimated that Germany would partly rescind the war zone decree, if Mr. Bryan insisted on the "Wilhelmina's" cargo being delivered at Hamburg. Failing this, he threatened further frightfulness.

Direction of this "Frightfulness."

The direction of this "Frightfulness" is indicated by a Copenhagen despatch stating that Germany contemplates a gigantic scheme of sowing floating mines broadcast.

The Possibility of a German-American War.

The American Ambassador in Berlin, interviewed by the "National Zeitung," dwelt on the insanity of a German-American war, which would be fatal to Germany economically in view of the millions of German money invested in American undertakings, but the language of the German Press has increased the difficulty of solving the problem of the possibility of a serious conflict which might instantly arise if an American ship is sunk by Germans.

H. H. the Raja of Suket has generously offered a further contribution of Rs. 12,000 a year for two years, 1915-16, towards the expenses of the war. The Maharaja of Burdwan has offered a sum of Rs. 1,000 a month so long as the war lasts towards the provision of relief and comforts for the wounded Indian soldiers at the front. Maharani Adhirani has offered to contribute Rs. 300 a month to help the widows and female relatives of Indian soldiers during the continuance of the war, and Maharaj Adhiraya Kumar Uday Chand Mahatab and his sisters have similarly offered Rs. 200 a month to provide comforts for the orphan children of Indian soldiers for the same period. H. E. the Viceroy has gratefully accepted these offers.

TELEGRAMS.

FRANCE.

Allies' Successful Artillery Actions

LONDON, February 16.

PARIS:—Last night's communique said:—There have only been some successful actions of our artillery. The enemy's battery at Poel Capelle, north-east of Ypres, was silenced, the German trenches at Beaurains, south of Arras, destroyed, and the enemy's works and parties of the enemy effectively shelled in the vicinity of Soissons and Perthes.

Allies Re-capture lost Portions.

LONDON, February 16.

This afternoon's Paris Communique says that the British re-captured two portions of trenches lost on the previous day between Saint Eloi and Ypres Canal. The day has been calm along the French front. No infantry actions have been reported, but important successes of our artillery are confirmed.

RUSSIA.

Russian Report.

Fighting on Niemen-Vistula Front

LONDON, February 15.

PETROGRAD.—The communique says:—Fighting on the Niemen-Vistula front was resumed on Saturday almost in the same districts as on Friday.

Russian Advance in Carpathians.

In the Carpathians the Russians have made a slight advance on the left bank of the Upper San capturing a thousand prisoners.

Enemy Repulsed with Great Losses.

The Germans attacked the heights between the Beakpass and Wysockow pass in the Carpathians but were repulsed with great losses.

Austrian Forces in Bukovina.

Considerable Austrian forces are advancing on Madonna and in Bukovina.

Fighting in the East Prussia.

LAHORE, February 16.

The "C and M Gazette" cables:—London 15th February.

The "Daily News" Petrograd correspondent says:—The fact that in East Prussia fighting is all southward of Niemen is bitter disappointment to the Germans. General Hindenburg must now bring more men into the wide space of the comparatively flat country below Niemen or submit to renewed pressure westward by the Russians whose northern army is practically intact. Its only appreciable loss fell on one division which was unable to reach the main unit promptly.

Operations Around Przemyśl.

LONDON, February 15.

The "Times" Petrograd correspondent has reasons to believe that the operations around Przemyśl have made excellent progress in the past week. Apparently the garrison 35,000 to 35,000 strong intends to accelerate the decision of its fate.

Fighting in the Carpathians.

LONDON, February 15.

The effect of telegrams concerning fighting in the Carpathians seems to be that the Russians are progressing westward of 22nd Meridian and holding from 22nd to 24th. Further east the enemy holds Czernowitz railway where it crosses the Carpathian Ridge. His lines run thence to Siret 20 miles south of Czernowitz.

AMERICA.

LONDON, February 15.

WASHINGTON.—A firm tone is maintained by the press of the United States, which insists that no American lives or ships must be endangered by Germany. The blockade is described as the crowning blunder of German diplomacy which has too often rattled the sabre.

WASHINGTON.—The State Department has transmitted to Dr. Page for representation to the British Foreign Office evidence by owners of the "Wilhelmina" that the cargo is exclusively foodstuffs for noncombatants and therefore not subject to seizure. Germany's conditional proposal to abandon attacks on British merchant men has also been transmitted.

MISCELLANEOUS.

LONDON, February 15.

ATHENS.—The Greek Minister has left Constantinople owing to the Turks not having fulfilled their promise to give satisfaction for the insult by a policeman to the Greek Naval Attache.

Mr. Primrose also said that it had been settled to submit the "Wilhelmina's" cargo to a Prize court. There was no question of proceedings against the vessel itself.

The German press to-day continues furious against America and taunts her with having no army and no fleet. All discuss with the utmost enthusiasm the approach of Thursday, when a new state of war will be started against Great Britain.

CETINJE.—The Austrian fleet has emerged from Cattaro and is now bombarding Antivari.

In the Commons Mr. Macnamara announced that the despatches regarding the Falkland Islands and North Sea battles would be published shortly.

In the House of Commons Mr. Neill Primrose said that arrangements had been made for the release of civilian British and German prisoners over fifty one years of age.

NEW YORK.—A committee under the Mayor recommends an embargo on wheat to prevent the price of bread from rising further.

TELEGRAMS.

NEW YORK.—British X-Ray examination of cotton cargoes of outgoing ships has revealed that bales of cotton waste consigned in cetic each contained four pounds of rubber sheets. The entire consignment of 178 bales has been refused.

A Sluis message to the "Handelsblad" states that the recent British air-raid destroyed the Zeppelin shed and contents the central electric works at Zeenrugge station and the Railway at Blankenbrughe, and the bridge at Ostend connecting the railway and sea.

Short News.

The Russian loan of ten millions sterling was only announced on Saturday. The list was closed at noon yesterday. The loan was considerably over-subscribed and is quoted at half per cent premium.

The Maharajahs of Bikaner and Kishengarh, on return from active service, are expected at Bombay at the end of the month.

Mail Steamer.

The P and O "Caledonia," with the English Mails of the 30th ultimo, is expected to arrive in Bombay at 7 A. M. on Saturday. The delay this week will therefore be only about twenty-four hours.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

GENERAL NEWS

UNITED PROVINCES.

Fatal burning of a Christian Girl.

LUCKNOW, February 16.

Death occurred in the hospital here of a young Indian Christian girl who in a fit of temper set fire to herself after having poured kerosine oil over her clothes. The neighbours who rushed into the compound were unable to save her. She sustained terrible injuries to which she subsequently succumbed.

The Indian Relief Fund.

LUCKNOW, February 16.

The United Provinces Police force have subscribed Rs 25,717 to the Imperial Relief Fund.

Arrival of Wounded Soldiers from France.

LUCKNOW, February 16.

119 sick and wounded soldiers from France arrived here yesterday and were conveyed to the Indian Troops Hospital.

Combined High Court for Agra and Oudh.

ALLAHABAD, February 16.

A long letter from the U. P. Government to the British India Association, Oudh, asking its opinion on the subject of the amalgamation of the Judicial Commissioners Court with the High Court has been published here. It gave the history of the subject and the proposals of the Government scheme which appears to find favour with the Government in the constitution of a combined High Court for the United Provinces of Agra and Oudh and the establishment of a permanent bench of that Court at Lucknow with its own Registrar and its own administrative business. The main objection to the alternative scheme of the amalgamation on the High Court at Allahabad, is said to be the strong separative sentiments of Oudh.

A garden Party to Sir Harcourt Butler.

LUCKNOW, February 16.

Sir Harcourt Butler attended a garden party yesterday afternoon at the Clock Tower, Hosainabad, given to him by the citizens of Lucknow. The Lieutenant Governor Sir James Meston and Lady Meston and all the principal European and Indian residents attended. In the evening the Taluqdars of Oudh gave an evening reception to Sir Harcourt Butler in the Kaiser Bagh, the old palace of the Kings of Oudh. The grounds were brilliantly illuminated and the scene was like a fairland. After the principal guests had been garlanded, Sir Harcourt Butler addressed the Taluqdars with evident emotion. He said "Maharaja Sahib and Gentlemen, I am so glad to meet you all again, to be once more among my old, true and kind friends, the Taluqdars of Oudh. The Raja of Mahmudabad said the other evening that I was an Oudh man, and I am proud of it. I have seldom felt so gratified as when I saw myself described some years ago by a high authority as 'Harcourt Butler of Oudh.' In your kindness to me you made several suggestions with a view to doing me honour during my visit to Lucknow including a proposal that I should receive a formal address and make a formal reply. I asked you to forego this partly because this is hardly a time for complimentary addresses and partly because I am coming amongst you not in any official capacity but as an Oudh man. You wish me to say a few words and I propose to talk to you this evening about Oudh as I have known it. Oudh is not merely a geographical expression. It has an identity of its own. It has its own agrarian system and the traditions that have clustered round it. That agrarian system is the creation of the British Government. I need not take you through past history, but in order to understand Oudh it is necessary to study its history. Many things in Oudh which, on and paper are illogical and anomalous, are stamped by events with a definite meaning and place and purpose in the history. The great change of policy which followed the mutiny and which established the Taluqdars of Oudh led, as was natural, to controversies which at the time estranged and embittered the oldest friends. The controversies are spent. Now the issues have been decided. The Taluqdars of Oudh are now upon a firm basis which nothing can shake. The keynote of Oudh policy is con-

TELEGRAMS.

tained in Lord Canning's memorable saying that a generous and trustful rule is the surest way to make a loyal and a dutiful people. In your loyalty and contentment which are second to none in India, we have the great proof and vindication of the wisdom of Oudh policy. Speaking of you as a body, you have in my experience profited to the full by the generous and trustful rule of the British Government for more than 21 years. I have heard cassandra cries about the decline of the Taluqdars and have seen the position of the Taluqdars steadily consolidated for more than 21 years. I have seen progress and heard decay. Every landed aristocracy which the world has ever known has suffered from debt. Most have suffered at some time of their history from litigation. In every country old names and estates disappear. Thanks to that most beneficent measure the "Court of Wards Act," a measure which I regard as essentially complementary to the "Taluqdars Act" and the "Settled Estates Act" and other Acts, a measure which posterity will value on a level with them. Very few estates have disappeared in Oudh. The British Government which was the creator has also been the Saviour of the Oudh Taluqdars. There have of course been great changes in the last 20 years especially the greatest and most dynamic of all the changes is the change that is silently more productive of a change than any other, the change of generation. In a change of generation one misses great names, the wonderful giants of old. Even in my time, I sat at the feet of men such as Sir John Woodburn, a name illustrious in Oudh and Mr. Beckett, the great modern protagonist of Oudh policy whose introduction to the first Oudh Gazetteer is a literary masterpiece; nor must I omit that strong just man whose interpretations of the Oudh Law are classics Mr. J. R. Reid. They have gone. Gone too are those fine old Taluqdars from whom I have learnt Oudh tradition and unwritten history of Maharaja Sir Digbijai Singh of Balrampur, Raja Sir A. Miruddaula Bahadur of Mahmudabad, the Maharaja of Ajodhya Raja Sir Jhang Bahadur Khan of Nandara and Bana Sir Shan kar Buksh Singh of Khajgaon. These were living names and picturesque figures in provincial history. As each went, we felt we shall not see his life again, and yet at the end of it all the general level of education and prosperity and contentment amongst the Taluqdars of Oudh had undoubtedly risen. If you think me an incorrigible optimist take a list of the Taluqdars 25 years ago and the list to-day. Consider your attitude to the Sarda Canal Projects then and now, your attitude then and now to many other projects and Legislative measures. Consider your discussions in this historic building how conducted then and now; I could give many examples. You have advanced and Oudh is more prosperous. On Saturday I drove 50 miles to Mahmudabad for a large part of the journey through the villages, which I assessed to revenue, acre by acre, twenty years ago. Their names and all about them came back to me, and I could see how even in a short time like 20 years, material progress and rise in the prices of agricultural product had increased material prosperity. Do not, I beg you, be blind to facts or mistrust your future Taluqdars of Oudh. May I say to you, almost as one of you, you are rightly tenacious of your privileges. Be mindful also of your obligations. Treat your tenants kindly and take the lead in works of public spirit as you have done in the past. Fix your eyes upon the future, but all the while take your stand upon the ancient ways. They are rocks whence you were hewn and the strong foundation of your prosperity and honour. Strive constantly against those forces of disunion which your enemies are always ready to fan amongst you. Remember the advice which Sir John Woodburn and many other friends of yours have given you to give your sons a really good education. My parting prayer is this. Spare no money and no effort to make your Colvin School a model school, a beacon and an example to the rest of India. No investment will repay you better. Taluqdars of Oudh, I shall never forget the crowning kindness of your splendid hospitality to me this evening. I am going from "The Garden of India" to "The Garden of the East" but no change of scene, no distance can ever weaken the love I bear to Oudh and her people and before all to you, the Taluqdars of Oudh. (Loud applause.)

The party then adjourned to witness the bioscope and Sir Harcourt Butler left before midnight. Both at the Garden Party and at the evening party it was evident with what genuine and mutual regret Sir Harcourt Butler and his old friends were saying goodbye to one another.

The Director-General of Observatories, India.

ALLAHABAD, February 16.

It is understood that Mr. G. C. Simpson, the Imperial Meteorologist, will act as Director-General of observatories, India, when Dr. G. T. Walker proceeds home on leave.

Military Cross for Gallantry.

ALLAHABAD, February 16.

News has been received from Home that Lieutenant Frank Douie, R. E., son of Sir James Douie, has been awarded a Military Cross for Gallantry in field, Mr. Douie was twice wounded on the 12th November, but is now convalescent. He was serving with the 1st King George's Own Sappers and Miners of the Indian expeditionary force.

PUNJAB.

Heavy Snow at Barmula.

LAHORE, February 16.

A Barmula telegram dated the 15th says:—It has been snowing heavily since last night, and the Kashmir road is absolutely blocked.

The Ferozepur Murder Case Appeals.

LAHORE, February 16.

Six of the seven accused in the Ferozepur Murder Case have filed appeals in the Chief Court against their conviction by the Sessions Judge, Ferozepur. The appeals will be heard on the 22nd February.

TELEGRAMS.

Dr. Fournier Dalbe on Structure of Sounds.

LAHORE, February 16.

In the course of a lecture on the structure of sounds delivered on Monday at the Government College Dr. Fournier Dalbe announced that he had completed an instrument for rendering sounds of speech and music recognizable by means of the eye. The instrument called Phonoscope was shown in action during the lecture. It consists of a sensitive manometric flame of acetylene gas mounted close to a brass disc, having a number of concentric circles of holes. The disc is kept steadily rotating by means of a small electric motor when the words are spoken or sung into small trumpet attached to the instrument. The revolving disc appears to break up into a number of patterns which vary instantaneously with any variation in the sound however slight. It is hoped by this means a totally deaf person will be enabled to perceive the sounds of speech and music by means of the eye. The Phonoscope is thus a companion instrument to the Optophone which enables blind persons to read by means of the ear. Dr. Fournier Dalbe's discovery was only made within the last few days. This is the first public announcement of it.

Prithi Singh and Another Convicted.

LAHORE, February 16.

Sessions Judge, Amabala, yesterday pronounced judgment in the case in which Prithi Singh and Khan Singh were charged with murder, assault on a Sub-Inspector. Disagreeing with the assessors who found the accused not guilty, the Judge sentenced Prithi Singh to ten years and Khan Singh to 14 months rigorous imprisonment.

Two More Sikhs Arrested.

New local paper "Bulletin" reports the arrest of two more Sikhs at Amritsar under very suspicious circumstances near the entrance to the Amritsar Club on Sunday evening. One of them was under the influence of liquor and loaded revolvers have been found in their possession.

CALCUTTA.

Volunteering in India.

CALCUTTA, February 16.

The Committee of the Bengal Chamber of Commerce publish a letter they have addressed to the Bengal Government strongly supporting the proposals put forward by the Burma Chamber of Commerce in connection with the volunteering in India, which we have designed to introduce a system of compulsory military training for the European British Subjects in this country. As a means to this end the Bengal Chamber urge that the time has come for a full inquiry by a competent commission into the present state of the Volunteer Forces in this country. The letter adds—"All those interested would thus be given the fullest opportunity of stating their views and of pressing their proposals and it may be anticipated that the investigation would result in the submission to the Government of such recommendation as would lead to the creation of a really efficient citizen army. It would be for the commission and for the Government to decide as to whether this army should rest upon voluntary or a compulsory basis but whatever view may ultimately be taken the committee are convinced that nothing but good could possibly result from such an enquiry."

A Company of Dacoits Arrested.

CALCUTTA, February 16.

Capture by Bengal Criminal Intelligence officers, assisted by Faridpur police at Madaripur, is reported of six Bengali youths headed by one Purna Chunder Dass of Calcutta, one of the accused in the recent Calcutta Arms Act case. The police had information that a particular house in Madaripur was to be robbed and laid in wait. The dacoits who turned up in time offered no resistance at the time of capture. Two others who were with them got away.

Night Navigation Restrictions.

CALCUTTA, February 16.

The Calcutta Gazette contains a formal resolution on removing restriction on the night traffic on the Hooghly between Mud Point and Saugor, the lighting of which is now complete. In connection with the night navigation of the Hooghly between Mud point and Saugor, which has now been lighted, navigation for the present, in consequence of the war, will only be allowed in the case of ships going down the river. The Resolution adds "It must also be understood that night navigation is not compulsory. In unfavourable conditions whether by night or day it must be left to the discretion of the pilot whether he should proceed or not with the vessel in his charge."

BOMBAY.

'Forgery of Proxy Papers' Case.

POONA, February 16.

Fourteen accused out of the 18 charged with forgery of Proxy papers at the by-election of the Poona City Municipality in January 1913 appeared to-day before Mr. R. G. Gordon, I. C. S., the Assistant Collector and Sub-Divisional Magistrate. Three of these were yesterday charged with perjury in connection with the same election, but the judgment will be deferred to the conclusion of the present proceedings. Two of the accused have absconded two have been dead and one or two are either still to be or have not been served with summons. Among the accused present to-day were Bithal Meher, whose election had been set aside by the Sessions Judge and for whom the remaining persons had agreed to bring about his election. At the other election was taken by the Counsel for the defence to the joint trial on the ground that in such an event they would be debarred from calling any of the accused as witnesses for their side. The prosecution pleaded that there was an association for the common purpose and the Court agreeing ordered that the trial should be a joint one. Inspector Ogorman, of the City Police, was examined and deposed to finding 49 false Proxies with which all the accused were in one way or other concerned. Valkar was the agent of Zhikubhai and had tender-

TELEGRAMS.

ed Proxy papers to the polling officer. Witness then went on to mention what each of the accused had done mentioning the number of the Proxy papers each had attested or signed. Captain Mahomed Khan, the witness stated that he signed all false Proxy papers as an attesting Magistrate. After giving the names of those accused whose thumb impression has been found totally with those on certain Proxy papers, witness added that he suspected that the thumb impressions on the remainder were those of the two absconding accused. Several women witnesses were then examined and their thumb impressions take in the Court. Further hearing was adjourned.

ORISSA.

Indians' Help & Loyalty Praised.

DALTONGANJ, February 16.

In the course of the reply to an address here to-day, Sir Charles Bayley, referring to the share taken by India in the war, said in no part of the Empire were British subjects more determined to fight and die for the Crown than in India, and from no part of the King Emperor's dominions were more fervent prayers offered for success of His Majesty's forces and those of her Allies.

SOUTH INDIA.

The Sri Mulam Popular Assembly.

TRIVANDRUM, February 16.

The Sri Mulam Popular Assembly met at 11 a. m. Representations were made by the members of the Parur and Karunagapally Taluqs for an efficient economic and equitable administration of the state finances. Other members spoke on the land and forest revenue dealing with the Kindukrishni Poramboke and the Puthuvai lands and other matters. Dewan patiently heard their representations and after a healthy discussion noted them for consideration. The Assembly rose for launch at 2 p. m., and met again at 2-30. The members urged the necessity for more facilities for trading in cardamoms tobacco and ganja cultivation. The establishment of fish curing yards and the encouragement of local salt industry also were urged. The Reform of the Legislative Council was strongly discussed by many. The right of interpellation and the budget discussion, necessity for the Mahomedan and the Jemmi members were specially emphasised. The representations were noted. The members expressed satisfaction in having this time as president a Dewan knowing their mother tongue. The Assembly dispersed at 5 P.M.

BURMA.

Fires in Rangoon.

RANGOON, February 16.

Another serious fire occurred at one o'clock this morning in 51st Street, destroying about 8 or 9 timber buildings. A native of India and his wife, who were asleep in their house, were burnt to death. The loss estimated, by fire to the buildings and property within at three quarters of a lakh.

LATER:—

It is now ascertained that this morning's fire was due to the explosion of a gas hand lamp which scattered burning oil all over the places. A second fire took place at 3 a. m. to-day at Kamakasi Coal Shed leased by Bulloch Bros and Co. to a Chinaman, which spread to three other coa sheds destroying them all.

Damage to extent of Rs. 30,000 was done.

DELHI.

The Delhi Club Explosion Case.

DELHI, February 16.

The man arrested in connection with the Delhi club explosion of last Wednesday was placed before the Additional District Magistrate to-day under Section 4 A Explosives Act and Sections 448, 285 and 266 I. P. C. The accused stated his name was Gokulchand of Sonapat. He was aged twenty and left school last year. He applied for nomination in the Police department. The first witness, a stamp vendor of Sonapat, deposed that the accused came with him to Delhi on the 9th instant. Accused had a small bag and witness identified the remains of bomb as probably belonging to it. Three firework makers of Sonapat deposed that the accused had asked them to make him two firework bombs for wedding, which was done. They identified charred pieces. The case was adjourned to the 25th instant, bail being refused.

Sample Exhibition Opened.

DELHI, February 16.

The Hon'ble Mr. Haily, Chief Commissioner, opened the enemy trade and sample exhibition at the New Dufferin market this afternoon. Among those present were the Hon'ble Mr. H. Clark, Hon. Mr. C. E. Low, Mr. Curdie, President of the Punjab Chamber of Commerce. European business men and a number of Indians were also present. The exhibition has very greatly extended since it made its beginning in the Commerce and Industry Department, Calcutta. It now occupies over a thousand feet of stand space and contains most interesting and representative collection, mainly of Indian manufactures. Cawnpore and South India Mills have sent varied selections of their work and a good deal of space is devoted to glass-ware, aluminum, silks, paper and other commodities which have until the outbreak of war been imported in large quantities into India but which should, if the present collection of samples are any guide, be supplanted by indigenous manufactures. One arcade market is devoted to Delhi exhibits and though all have not been received, there is worthy selection of ivoryware, metalware, paints and colours, biscuits and aluminum utensils. The exhibition is in charge of Mr. P. R. Rice of the Customs Department and arrangements and decorations at the market have been supervised by the Punjab Chamber of Commerce through their Secretary Mr. Denning. After inspection of the exhibits, the Chief Commissioner declared the exhibition open in a few words but without

TELEGRAMS.

a speech. The exhibition remains here till the 24th instant and then proceeds to Lahore. Other centres to be visited are possibly Allahabad and Bombay provided adequate local arrangements are made.

Weather Report.

SIMLA, February 17th.

The disturbance in north-west India has disappeared and weather has been dry practically everywhere. Temperature is usually low in the north-west and high in the north-east India.

Forecast:—A few light falls in north-east India.

WAR NEWS

DELHI.

Ware Cable to the Viceroy.
Russo-German Struggles.

DELHI, February 16.

Following telegram has been received from the Secretary of state by H. E. the Viceroy dated the 15th February. German advance from northern corner of East Prussia has gained considerable momentum. German troops crossed Russian frontier and are endeavouring to strike at Kovna. No decision is reported as to the result, but further south in the neighbourhood of Lyck, in the German territory, Russians report German advance checked. Still further south on the north bank of the Vistula, Germans seem to have driven back recent Russian advance and to be fighting in east Serpitz in Poland which they have recently recaptured. Berlin rejoices greatly over their new move but while Russians are thus retiring again on the right flank and, drawing the German to regions where it is easier to deal them, are in the region of main objective, Carpathians obstinately holding their own, and have occupied some more fortified heights south of the Dukla Pass and repulsed yet another German attack on Koziomoka scene of the recent terrific struggle. On extreme left of Russian line, in Bukovina, the tide of battle sways backwards and forwards. Russians are now re-inforced. Cold there registered 20 degrees below zero Fahrenheit and terrible weather conditions add to the horrors of warfare but the enemy succumb easier than winter seasoned Serbian corps. Great difficulty is experienced in rescuing the wounded and thousands, once stricken down disappear altogether. French Communiqué records little beyond artillery duels. From the Caucasus it is reported that the Turks are now nearly all driven from Russian territory.

German Threat not Alarming.

German threat to sink British merchant vessels without warning has not caused alarm to shipowners and sailings are unaltered both before and after the 16th February when the blockade is supposed to commence.

American Note.

to Germany has created angry outburst in Germany. It is stated to have come as a bombshell to the German people and heated Press comment is made. Scandinavian comment is that Germany and America are faced with possibility of war. It is said Copenhagen shippers have had a hint from Berlin that Germans intend to set free the gigantic number of floating mines in the war zone.

A Communiqué.
Relief Funds.

DELHI, February 16.

A Press Communiqué states that the total amount received to the credit of the Central Fund of the Imperial India Relief Fund to end of January amounts to seventy lakhs, with the addition of the fourteen lakhs held at the credit of the Provincial Committees for relief of distress. Sums subscribed in the various Provinces and Native State agencies total one crore and forty lakhs, of which nearly two lakhs in Bombay and seven and half in Madras were subscribed direct to the Central Fund. Out of fourteen lakhs retained by the Provincial and State Committees the total amount expended is at present forty thousand rupees. Expenditure from the Central Fund amounts to about six lakhs of which one and half lakhs has been placed at the disposal of Surgeon General Babbie for extra comforts for the wounded. Heaviest eventual charge will be grants to widows and dependants of those killed in action and to those permanently disabled. These will tax resources to the full and the committee appeals to the generosity of the public to continue liberal support to the fund as long as war lasts.

STOP PRESS TELEGRAMS.

Field Marshall French's Bulletin.

Allies' Progress.

LONDON February 16.

Press Bureau to-night publishes Field Marshal French's first Biweekly bulletin. It affirms that since successes at La Basse there has been less activity. Nevertheless, further progress has been made and valuable point secured. There was no loss on the 13th Inst., and we consolidated the ground gained. Enemy's losses were severe. Enemy attacked in the Ypres region on the 14th inst. and took four trenches which we recovered by counter-attacks, we capturing prisoners. There has been elsewhere on the front increased artillery duelling. Our superiority was marked, direct hits being secured in several instances on the enemy's guns. Much damage was done to his defences. Our aeroplanes displayed their usual activity in spite of bad weather. One airman exploded a German ammunition wagon near La-Bassee.

కలకత్తా

హిందూ దేశములో వాలంటీరు సేనలు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 16:— హిందూ దేశములోని ఆంగ్లేయుల నందరిని నిర్బంధముగ వాలంటీరు సేనలలో చేర్చి తరిగి తేయించవలసినదని బర్మా వర్తక సంఘమువారు, కొన్ని నూచనలు చేసిరి. ఈ సందర్భమున వీరితో నేటిభవించుచు, బంగాళా వర్తక సంఘమువారి కమిటీ దొరతనమువారికి ప్రాసిన లేఖ ప్రచురింపబడినది. హిందూ దేశములో ప్రస్తుతమున్న వాలంటీరు సేనల నిర్మాణమును గురించి విచారించుటకు తగిన కమిటీవారిని నియోగించుటకునైన వైయుద్ధము వరకును సాధనముగ నుండునని వీరు తెలియజేయుచున్నారు. ఆయుధ సాధనముగ నీ సంగతులు కూడ నున్నవి:— వాలంటీరులకు సంబంధించిన యుద్ధమునందు భిక్షానమును కలిగిన వారందరూ తమతమ యధి ప్రాయములను కైకొని యుటకు నుచునను తెలియజేయుటకును, అనకా మియ్యవలసినది. కమిటీవారు సంగతి సందర్భములను విచారించి, సామర్థ్యముగల పౌరసేన నొకదానిని యేర్పాటు చేయుటకు గవర్నముగల వారికి సిఫార్సు చేయుదురు. ఈ సేన స్వచ్ఛంద పద్ధతి మీద యేర్పాటు చేయబడవలయునా, నిర్బంధపద్ధతివీధినా యను విషయమును కమిటీవారును, దొరతనమువారును నిర్ణయించవలయును కాని చివరకు తేలికను, ఇట్లు విచారించుటకు కమిటీవారి యేర్పాటు చేసిన పక్షమున దీనికలన మందియే కలుగగలదు.

అలాహాబాదు

గ్రహమండలావలోకన శాలాధికారి.

అలాహాబాదు ఫిబ్రవరి 16:— హిందూ దేశము లోని గ్రహమండలావలోకనశాలల అధికారి యగు డాక్టరు జి. జి. వాకర్ గారు సెలవుమీద తిరిగివచ్చి యున్నందు వారతరణ కాశ్రుజ్ఞులగు, జి. సి. సింఘున గారి పదవికి నియమించబడుదురని తెలియుచున్నది.

ఫిలి

సుకేట్ రాజగారి యాదార్యము

ఫిలిఫిబ్రవరి 16:— యుద్ధపు ఖర్చుల క్రింద సాలునకు రూ 12,000 చొ 1915-16 సంవత్సరము రెంటికిని యిచ్చెదమని ఘనతచెందిన సుకేటు రాజగారు వాగ్దానము చేసిరి. రణరంగమున గాముపడిన హైందవ సైనికుల సదుపాయము నిమిత్తము నై 1 కి రూ 1000 చొ॥ నియుద్ధము జరిగినంత కాలము నిచ్చెదమని బద్దవాడ మహారాజగారు వాగ్దానము చేసిరి. మహారాజు అధికారిగారు యుద్ధము జరుగు కాలమునందు సైనికుల భార్యలకును యితర స్త్రీబంధువులకును సాయమొసర్చునై 1-కి రూ 800 ల నిత్తుమని సెలవిచ్చిరి. యుద్ధము జరుగుచున్న కాలమున హైందవ సైనికుల ఖర్చులలో సహాయులగువారికి సదుపాయములనిమిత్తము నై 1-కి రూ 200 యిత్తుమని మహారాజు రాజుమహారాజులయచంద మహారాజుగారు వారితో బుట్టువులను సెలవిచ్చిరి. ఈ యుపాయములను క్రితైన్ రాయగారు సంతోషముతో గ్రహించిరి.

వైస్రాయిగారి యుద్ధనిధి

ఫిలిఫిబ్రవరి 16:— యుద్ధమునకు యిబ్బంపడువారి సహాయమునకు రాజధానులలో నిలవయుండునన్న 14 లక్షలకు పైకిని జనెరి ఆఖరువరకు వైస్రాయిగారి సహాయ నిధి 75 లక్షలై నది. ఇతర రాజధానుల చందాకొప్పదేశసంస్థానముల చందా, ఏకైకలచందాలు కలపకైన 1 కోటి 40 లక్షలై నది. వీరిలో బొంబాయిపక్షిగి 1 లక్షలు, మదరాసు పక్షిగి 7 1/2 లక్షలు కూడవలయున్నవి. రాజధానులకై నిలవ యుండునన్న 14 లక్షలలో 4 లక్షలమట్టుకు ఖర్చయినవి. ఫిలిలోనున్న సెంట్రల్ కమిటీవారి డబ్బులో యిప్పటికి 6 లక్షలు ఖర్చయినవి. వీరిలో డెబ్బులతిన్న సైనికులకు తగిన వసతులు ఏర్పరచగలందుకు 1 1/2 లక్షల వద్దనే జేరలే గారికిపంపిరి. వనూలైన డబ్బులో యెక్కువభాగము యుద్ధములో చనిపోయిన సైనికులకుటుంబములకును, డెబ్బులతిని పనిపాటులచేయుటకు ఆసమర్థులగునన్న సైనికులకు పంపనై యుటకు ఉపయోగింపబడును. ఈపంపులకు యిదివరకు వకూలైన డెబ్బుచాలదు. కాబట్టి యుద్ధము పూర్తియగువరకు హిందూ దేశ ప్రజలు తమ చేతనెంత ధనమును యియ్యవలసినదని యాకమిటీవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

వైస్రాయిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్తలు

ఫిలిఫిబ్రవరి 16:— జర్మను సేనలు తూర్పుప్రషియా దేశమునందలి ఉత్తరపు మూలనుండి ముందుకు వచ్చుచున్నందున, వారికి లాభకరముగానే యున్నది. జర్మను సేనలు రషియను సరిహద్దును దాటినవి. కొవ్ నా పడవలెనని ప్రయత్నించుచున్నది, ఈ ప్రాంతముల జరిగిన యుద్ధముయొక్క పర్యవసాన మేమో తెలియలేదు కాని దక్షిణమున లిట్టా సమీపమున జర్మను పరిగణాముందు ముందుకువచ్చుచున్న జర్మను సేనలు తాము ఆపితిమని రషియనులు తెలిపినారు. లిట్టాకు దక్షిణమున విస్టులానది ఉత్తరపు ఒడ్డున యిటీవల ముందుముందుకు వచ్చుచున్న రషియను సేనలను జర్మనీవారు వెనుకకు కొట్టినట్లును ఇటీవల తాము తిరిగి పట్టుకొనిన పోలాండులోని సెర్ పిట్టవద్ద యుద్ధముచేయుచున్నట్లుతోచుచున్నది. ఈ ప్రాంతముల జర్మనీ వారికి కలుగుచున్న జయమునకు బర్లిన నగరవాసులు ఆనందించుచున్నారు. కాని రషియనులు వుడివైపునండి ముందుకువచ్చి జర్మను సేనలను మరియొక పర గణా లోనికి వచ్చునట్లు చేయుచున్నారు. జర్మనులు ఆ పర గణా లోనికి వెళ్లు పక్షమున జర్మనులను ఓడించుట నులభను, కాశ్మీరియను కొండలలో రషియను సేనలకు స్థానములను రక్షించుకొనుచున్నది. దుష్టాకనుమకు దక్షిణమున ఆస్ట్రియనులు బలపరచిన యెత్తుప్రదేశములను రషియనులు పట్టుకొనిరి. తమమీదపడిన రషియను సేనలను కోజెయోమోకవద్ద వెనుకకు కొట్టిరి. కోజెయోమోకవద్ద యిటీవల భూరముగు యుద్ధము జరిగినది. బుకోరినాలో యుద్ధము చేయుచున్న యురక్తుల సేనలు ముందుకువెనుకకు పోవుచున్నవి. రషియావారి సహాయమునకు కొత్తసేనలువచ్చినవి. ఈ వర్తకములలో చలి యంత్రముని చెప్పుటకు ఏములేదు. మంచు, గాలి కూడ విపరీతము గనున్నది. ఇచ్చటి మంచు, చనివానలకు ఆలవాటుపడిన సర్వీయను పటాలములకు పరవాలేదు. కాని శత్రుసేనలు చుట్టుకు నులభముగ నాకనుగును. డెబ్బులతిని పదిపోయిన సైనికులను రక్షించుట బహుకష్టముగుచున్నది. క్రిందపడిపోయిన వారు మంచులో కూర్చుకొనిపోయి ఆగపడుటలేదు. ఈలాగున అనేక కేట మందిపోయిరి.

ప్రాన్సులో చిన్న ఫిరంగుల యుద్ధములు మట్టుకుజరిగినవి కాక్సును పర్యవసానవద్ద రషియాలో ప్రవేశించిన టర్కీ సేనలన్నియు వెనుకకు తరిమివేయబడినవి.

బ్రిటిషు వర్తకశాలలను ముంచుదుమని జర్మనీవారు ప్రకటించిన తదిరింపు ఇంగ్లండులో యెవ్వరిని భయము కలిగించలేదు. నానూ యెప్పటికలెనే ప్రయాణము చేయుచున్నవి. అమెరికావారు జర్మనీకిపంపిన జాబులను జర్మనీకి చాల అగ్రహము కలిగినది. ఈజాబు జర్మనుదేశపు బాంబులై పడ్డదని అనుకొనిరి. జర్మనుపత్రికలు తెగవ్రాసినవి. స్వీడను నార్యే, పోలండు దేశములు ఈజాబులను జర్మనీ అమెరికాతో యుద్ధమునకు నిగవచ్చునని తలచుచున్నవి. జర్మనీవారు సహదర్శివార్యములను ముందుగనులతో నింపజూచు చున్నారని బర్లిననుండి కోవెక్ మోగెడు వార్తవచ్చినది.

లక్నో

యుద్ధసాహాయ్యునిధి
పోషకు వారసహాయము.

లక్నో ఫిబ్రవరి 16:— సంయుక్త రాష్ట్రముల లోని పోషకు యుద్ధనిధిగాను, 25717 రూపాయలు చందావేసిరి.

దెబ్బలుతినిన భారతీయ సైనికులు

లక్నో యిచ్చుట.

లక్నో ఫిబ్రవరి 16:— పోషకునిధిగణమునందు దెబ్బలుతినిన భారతీయ సైనికులను, జబ్బుపడినవారును నిన్న యిక్కడకువచ్చిరి. వీరు సైనికులకొరకు నిర్మించబడిన వైద్యశాలకు తిరిగి పోవడిరి.

సర్ హార్సర్వ బట్లరుగారికి తోటనిండు.

లక్నో ఫిబ్రవరి 16:— హోసయినాబాదులో ఘటికా ప్రంథముకడ నిన్నునధ్యక్షుని లక్నో శివరకాసులు సర్ హార్సర్వ బట్లరుగారికి తోటనిండుచేసిరి. లెఫ్టనెంటు గవర్నరు సర్ జేమ్సు మెస్టనుగారు మెస్టను ప్రభిగారును పాశ్చాత్య భారతీయ పౌరజన ప్రముఖులందరునుగూడ నావించునపవచ్చి యుండిరి. అయోధ్యరాజుల ప్రాచీనసాధనుగు కెయ్యను కాగులో నిన్న సాయంకాలమున అయోధ్య తాలూకాదారులు బట్లరుగారికి స్వాగతమునుగిరి. ఆ ప్రత్యేకతయము దీపక

కలచే చక్క నలంకరింపబడి దేవలోకమునలె నుండెను. ఆహూతులతో ప్రముఖు లగువారి కంతములయందు పుష్ప మాలలు వేయబడెను. విదితముగు చిత్తువేగముతో తాలూకాదారులనుగురించి బట్లరుగారిటుల నుడివెరి” మహారాజగారూ! ఆర్యులారా! మిమ్ముల నందరిని మరల నేను కలిసికొన గలిగినందులకు నాకుగల మిత్రవర్తమాన ప్రాచీన మిత్రులను నిమగ్న పట మైత్రిగలవారు దయాశీలురగు స్నేహితులనుగ నీతా లుకదారులతో మరల నొకసారి కలసి మెలసి యుండ గలిగినందులకు నాకపరిమితానందము కలిగియున్నది. నేనయోధ్య వాస్తవ్యుడనై యని నన్ను గూర్చి నిన్న సాయంకాలము మహమ్మదాబాదు రాజుగానుడివెరి. నేనందులకు బహింపుచున్నాను. “అయోధ్యవాస్తవ్యుడను హార్సర్వ బట్లరు” అని మహాన్న తాధికారు లొకరు కొన్ని వత్సరములకు పూర్వము నన్ను గూర్చి వివరించినపుడు నాకు కలిగిన యానందమును నే నెన్నడును పొందియుండ లేదు. నాయందు మీకుగల యపారముగు ప్రేమలను నేను లక్ష్మీ నగరమునకు వచ్చినపుడు మీరునన్ను గౌరవించుటకు గాను మీరు చాలమాచనలను చేసియున్నారు. మీదల నేను సన్మానపత్రమును యథాక్రమముగ స్వీకరించి తథానుగుణ్యముగ ప్రత్యుత్తర మొసంగవలెనని గూడ మీరు నూదించి యున్నారు. ప్రస్తుతముయభినంద నోపన్యాసముల కర్త సమయముగాకుండుటచేత నేను అధికారిమూలముగాక అయోధ్యపౌరసత్వ మూలముగ మిమ్ము జేరవచ్చుచుండుటచేతను మీరిట్టి ప్రయత్నము నుపేక్షింపవలెనని నేను కోరితిని. మీరు నావలన కొన్ని ముటుల వివగోరుచున్నారు. కాన నేనయోధ్య విషయమును లెస్సగా నెరుగుదును గాన నీ సాయంతము నేనయోధ్యనుగూర్చి మీతో ముచ్చటించెదను. అయోధ్య యనునది కేవల భూగోళపదము మాత్రమేకాదు. దాని నిర్వికేషము దానికేకలదు. ప్రత్యేకముగు దానికేకయించు వ్యవసాయక పద్ధతియొక్క పౌరసత్వముగత సాంస్కృతికములను దాని ననుసరించి యున్నవి. ఆ వ్యవసాయకపద్ధతిని ఆంగ్లప్రభుత్వమువారే స్వీకరించి నాకు నేను ప్రాచీనచరిత్ర నంతయును బోధింపబోయి గాని అయోధ్యవిషయమును గ్రహించుటకు తత్సంబంధముగు చరిత్రముత్రము మీరుగ్రహించుట యవసరము. గ్రంథముల యందు మనకు నిర్దేశములగను సందిగ్ధములగున కనుబడునట్టి యయోధ్యలోని విషయముల కన్నిటికిని ప్రత్యేకవృత్తాంతములను నిర్ధారణముగు నధములను సలములను కార్యములనుగూడ గలవని చరిత్రవలన తెలియదగును. సైనిక తిరస్కారమువలన కలిగిన ప్రభుత్వవిధానము నందలి మార్పులనునే అయోధ్య తాలూకాదారు తేర్చుడుట కాధారము కలిగినది. తత్కారణముననే బహుప్రాచీనులగు మిత్రులందరుగూడ విరోధభావమును కలవారగుటకూడ సహజముగ తలపించినది.

ఆయుధిప్రాయములు తొలిపోయినవి. ఇప్పుడు ఫలితములు నిర్ధారణమైనవి. ఎట్టి ఏర్పాటునగూడ కదులుపజాలని నిరమగు స్థానమును అయోధ్య తాలూకాదారులు బడయగలిగి పాలితులను విశ్వాసోదారభావములతో పాలితులు పరిపాలించినవో పాలితులు విధేయులును రాజభక్తి భరితులును కాగలరని కానింగుప్రభువు స్ఫురణముగ నుడివిన నుడువులే అయోధ్య పరిపాలన విధానమునకు ప్రధానలక్ష్యముగ నున్నది. హిందూ దేశమున నితరులకుగల రాజభక్తిని సుతుష్టినిగూడ నినుమంతయు తిసిపోని మీరాజభక్తియును సుతుష్టియు నావచనముల కత్యంతానుగుణ్యములుగ నున్నవి.

అయోధ్యపరిపాలన విధానము సఫలమైనదనుటకు తగిన గొప్ప దృష్టాంతమును ప్రతిపాద నాధారమును మాకు లభించి యున్నది. మిమ్ము నొకసంఘముగ భావించి చెప్పినవో నుదారమును సవిశ్వాసకముగు నాంగ్ల ప్రభుత్వముక్రింద 21 సంవత్సరముల కధిక కాలమునుండియు సంపూర్ణ లాభమును బడయగలిగితిని నాయనుభవమువలన నేను నుడువగలను. తాలూకాదారులసిద్ధి కోచనియముగ నున్నదని కొందరు వ్యాజ్యముగ పలుకు పలుకులను నేను వినియుంటిని గాని మీరిట్టి చాలదృఢపడినదని 21 సంవత్సరములనుండి నేను తెలిసికొన గలిగి యుంటిని. నేను వృద్ధియుములై రెంటిని కనివినియుంటిని. భూస్వాములగు ధనికులసంఘము లన్నిటిలోనను ప్రపంచారంభము నుండియు ఋణబాధ కలిగియే యున్నది. కొన్ని సంఘముల వారు వారి చరిత్రకాలముందేయో యొకకాలమునభియోగముల వలన చాలబాధపడియుండిరి. ప్రతిదేశమునను ప్రాచీననామములను జమీలునుగూడ నంతరించుచుండును. “కోర్టెక్ వార్షు” కాసనము మహాపాకాయని కృతజ్ఞతతో స్ఫురంబుడదగును. తాలూకాదారుల కాసనము, జమీలనిర్ధారణకాసనము మున్నగు నితరకాసనముల కికాసనము మెరుగుదలచునది

యను విషయమును గ్రహించి కాలక్రమమున వానితో నను
ముగ దీనినికూడ ప్రజలు గౌరవింపగలుగుదురు. ఆయోధ్యలో
నంతరించిన జమీలు చాల తక్కువగా నున్నవి. తాలూకా
దారులను స్పష్టించిన యాంగ్లప్రభుత్వమువారి తాలూకా
దారులకు సౌఖ్యప్రదాతలుగూడలేరి. గత 20 సంవత్సర
ములలో నన్నియో మార్పులు గలిగినవి. శకము
మారుట యనునదియే నా మార్పు లన్నిటిలో నను
గూడ చాలదారులమైనది. ఈమార్పు మన కినుమరతయును
గోచరముకాకుండనే కలిగి మరలనన్నియో మార్పులను కలి
గించుటకుగూడ కారణమగుచున్నది. శకము మారుటవలన
విభాగతనామములు అత్యధిక భీతిగ్రహములను మనకగో
చరములగుచుండును. నాచితికాలమునగూడ నేను ఆయోధ్య
లో చాలనుజ్ఞులగు నామమును గడించిన సర్ బాను వుడు
బర్హు గారు. ఆయోధ్యగ జేటుకు ఏమహనీయుడు వ్రాసినపీఠిక
వాక్యములలో న్యాయము కల్పించునదిగనున్నదో అట్టిదేన్నటు
గారు ఆయోధ్యన్యాయశాస్త్రమునకెవ్వారు వ్రాసినవాక్యభాగిన
నుత్తమగ్రంథమగుచున్నదో నేనెవ్వనినామమును మరువదగనో
అట్టి జే.ఆర్. రెయిసు గారు మున్నగుమహనీయుల పాదాంతిక
మున నేనుకనిపించుచుంటిని. వారందరను గలిగించిరి. ఎవరవలన
నేనుఆయోధ్యగోచరసంబంధమున నభిభవత్రమును సాంకేపర్య
సాంప్రదాయమును గ్రహించగలిగితిని అట్టి సమర్థులును
ప్రాచీనులును తాలుకదారులు కూడ గలిగించిరి.
బలరాంభూతు మహారాజా దిగ్విజయసింగుగారును మహమ్మదా
బాదుశాహా సర్. ఏ. మీరాబాద్లా బహదూరుగారును ఆయో
ధ్యమహారాజాగారును నందరరాజా సర్ జంబుబహదూరుఖాను
గారును ఖజాగ్గానుబన సర్ శంకరబక్షసింగుగారును గూడ
కీర్తిశ్రేష్ఠులైరి. రాజధానిచరిత్ర నలంకరించిన నామములలో వీరి
నామములు సుప్రకాశములు వీరి నిగ్రహము లవలంకనకుండర
ములు. అట్టివానికారోచరగ నంతరించుచుండ వారి దుర్మయగు
నారు మరలభింబుటసంభవమనియే మనమప్పటికి తలచియుం
టిమి. కానివివరకు ఆయోధ్య తాలూకదారులలోనిసంతృప్తియు
నైశ్వర్యమును విద్యయునునానాభివృద్ధి నొందియేయున్నవి.
నేను కేవలము సత్ఫలభూషణుడననిమిద తలచితిరేని 25 సం
వత్సరముల క్రితముననున్న తాలూకదారుల పట్టికను నేడున్న
తాలూకదారులపట్టికనుగూడ తిలకింపుడు. సారాంశాల్పవములు
కానన నిర్వాణసభలు మున్నగువాని విషయమున నప్పటికేపు
టికి మాకుగల భావస్థితి ని గూడ గమనింపుడు చరిత్రాత్మకమగు
సీసాధమున మీచర్యలలో నాటికి నేటికిని గల భేదమునుగూడ
గమనింపుడు. నేనెన్నియో దృష్టాంతము లను చూపగలను.
మీరు చాల నభివృద్ధి నొందియున్నార ఆయోధ్యరాజ్యము
జాల నుచ్చదశయందున్నది. శనివారము నాడు నేను
మహమ్మదాబాదునకు పోవును 50 మైళ్ల దూర ముగల
నాదాని బండిమీద ప్రయాణముచేసితిని ఆదారిలో నెక్కు
గ్రామములను 20 సంవత్సరముల క్రితము శిస్తు విధిం
చుటకొరకు ప్రతియకరమును నేను కొలిచియున్నాను. వానిని
నే నిపుడుమరల చూడగ నే వాని పేరులను వానిచరిత్రలను నాకుస్మృ
రణమవచ్చినది. స్వల్పకాలముగ 20 సంవత్సరము కాలమున
గూడ నైహిక సుఖసాధనములను వ్యవసాయక పదార్థముల
క్రయములను చాల పెరిగి యైహికాభివృద్ధి నధికముగ కలిగించి
నట్లు నేను తెలియగలిగితిని. కాననిట్టి యధార్థ విషయములకు
మీరంధ్రముగ నుండ బోకుడు మీ యనంతరము మీ స్థానమున
వరిపాలించు వానిగుర్చి సందియము నొందడము. మీ
మీ పాపశుభ్రములను గూర్చి మీరు చాల పట్టుదల గలిగి
యుండవలసిన మీలో నొక్కడనుగ నేను నడివెదను.
అయినను మీరుబడసిన యువకృతులను మీరు మరవరాదు.
మీభూమ్యాధిపానులను కనికరమున నరయుడు. మీరిదివరకు
చేసినదీని ప్రజోపకారకములగు కార్యములపట్ల ముందంబ
వేయడు. భూవికాశమును గూర్చి పరికింపుడుగాని నిరంతర
మును ప్రాచీర విధానమునే యనుసరింపుడు. అవి మీ కా
క్రమ మొనగిన భూభరములు. మీగౌరవ నైశ్వర్యముల కని
మూలాధారములు. మీలోమీట నైరములు కల్పింపవలెనని
మీవికోర్కె. లానర్యప్రయత్నముల కన్నదును లాభకరమగు
మీపుత్రుల కుత్తమవిద్య నేర్పడని సర్ బాను ఉడుబర్హుగారు
మున్నగువారు మీకొసంగిన హితోపదేశమును మరువకుడు.
మిమ్ములపాపములని నేను మిమ్ములను గోరకొక యిదియే.
మీగాల్గినపాపాల సొంగూడకమున కంతటికి ప్రమాదముగ
నుండునట్లును మాదిరిగను దీక్షగను వెగడునట్లును దానినభివృద్ధి
నొందించుటలో వ్యయప్రయాసలను లెక్క చేయకుడు
దీక్షింపుడు నియోగించిన ధనముకన్న వికాశిక లాభ ప్రదము
యగుచుండునని. నేను సాయంకాలమున మీరకు చాటు మా

పించిన పరమాత్మమును ప్రేమా నిదర్శనముగా జాతిధ్యమును
నేనెన్నటికిని మరువను. హిందూదేశోద్ధానమునండి నేను,
ప్రాధ్వోద్యానమున కేవలమును గానివాడు. ఆయోధ్య
యందును ఆయోధ్యా దిక్షియులయందును ఆయోధ్య తాలూక
దారులయందును గల ప్రేమ నిట్టిదూరముగాని స్థలాంతరవాస
ముగాని తగ్గింపబాలవు అని భర్తరుగా రువస్యసిందిరి. పిమ్మట
వారందరను బయస్కోర్పు విసోదమును చిత్రించిన పిమ్మట
సర్ హార్మర్పు బట్టుగారా రాత్రి బయలుదేరి వెల్లిరి.
బ్రిటిషు విమానముల చురుకుదనము
లండను ఫిబ్రవరి 17:—నిన్న మధ్యాహ్నము 40 బ్రిటిషు
విమానములు ఆస్ట్రేలియా, జీబ్రాల్టర్, మిడిల్ కియూ, పట్టణము
లపై బాంబులు వేసినవి. ఆస్ట్రేలియా రేవులోనున్న జర్మను
ఫిరంగులమీద మిడిల్ కియూలోనున్న ఫిరంగులమీదను,
జీబ్రాల్టర్లోనున్న కట్టమీదను బాంబులు వేసిరి. ఇదివరకు
చేసిన నష్టమును హెచ్చుచేయుటకు యిట్లుచేసిరి. వైమాని
కుల ప్రయత్నములు ఫలించినవి.
క్రిందటిసారి కలిగిననష్టము.
లండను ఫిబ్రవరి 16:—మొన్న బ్రిటిషు విమానములు
హాయి బెల్జియముపై బాంబులు వేసిననష్టము జెప్పినలను నిజవ
యుండు యిట్లువానిలో వివస్తులతో సహా నాశనమైనది.
జీబ్రాల్టర్ ప్రేమనదనున్న విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయు యిట్లు
హాయి నది. బ్లా కెన్ బర్గవద్ద రైలులోడ్లు, ఆస్ట్రేలియా వద్ద రైలు
మార్గమును, సముద్రము నుకలుపు వంతెనకూడ నాశనమైనది.
తిగిరబాంబులు వేయుట
లండను ఫిబ్రవరి 17:—దొరతనమువారి ప్రకటన:—
జర్మనీవారి నేవలకు, యుద్ధసామగ్రిని తీసికొనిపోవు వాగెనుల
మీదకూడ బాంబులు వేసిరి. జీబ్రాల్టర్లోనున్న బ్లాంకె
బర్గ రేవు వెలుపలనున్న పడవలమీద, జీబ్రాల్టర్ రేవు బయట
నున్న ట్రాలరుమీదకూడ బాంబులు వేసిరి. జర్మను విమాన
ములవచ్చి మనవిమానములను చూచుచు పనికి సగముకలిగించ
కుండ 9 ఫ్రెంచి విమానములు మనకి సాహాయ్యము చేసినవి.
ఈయెనిమిది ఫ్రెంచివిమానములను ఫిన్ల్యాండ్లోనున్న జర్మనీ
వారి విమానగ్రూపుపై వివరితముగ బాంబులు వేసి, జర్మను
విమానములను బయటికిరాకుండ చేసినవి. యుద్ధమునకు సంబం
ధించిన స్థలములమీద బాంబులు వేయవలగనదనియు, జనులు
నికనించు ఇండ్లపైవేయరాదనియు ఉత్తరువుచేసితిమని నాకా
దకాధికారులు తెలుపుచున్నారు. వైమానికులెనను సాధ్యమై
నంతవరకు యుద్ధమునకు సంబంధించిన ప్రదేశములమీదనే
బాంబులను వేయుచున్నారు.
రంగూనులో అగ్నియోధన
రంగూను ఫిబ్రవరి 16:—దీపపుబ్బడిపేరికాలమును
నూనెయట్టుపడుట నేటియంతయును జరిగిన యగ్నియోధన
మునకు కారణము. తెల్లవారు ఝామునకు మరయొకవంటకూడ
నిప్పుయట్టుకొనినది. రాత్రినీబాగ్గు నిలువయున్న పాకలకునిప్పు
యట్టుమాడో నాలుగోపాకలు ధ్వంసమైనవి. 80 వేలవరకు
నష్టము కలిగినది.
మరాఠు అధికారుల ప్రకటన.
ఫిబ్రవరి 16:—నెయింటు జిల్లాలోనున్న బ్లాంకె కాలవ
కును మధ్యను నిన్న ఆంగ్లేయులు కందకములలో రెండుభాగ
ములను పోగొట్టుకొనిరి. దీనిని తిరిగి పోయి ఆంగ్లేయులు పట్టు
కొనిరి. పరాసు నైశ్వర్యమును నేనాముఖము కందంతటకు
కాంతముగనున్నది. కాలవముల యుద్ధముజరిగినట్లులేదు. కాని
మనకు ఫిరంగులవలన కలిగిన ముఖ్యవిజయము ప్రకటన.
లండను ఫిబ్రవరి 17:—నిన్న రాత్రి 11 గంటలకు 16
వతాళికు యుద్ధము జనకు అను హాలుముగానే జరిగినది. బెల్జి
యములో ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. ఇల్లెకురు దక్షిణ
మునయున్న కందకములను పట్టుకొనవలెనని జర్మనీవారు రెండు
రోజులనుండి పోరాడుచున్నారు. కాని అవి యింకను బ్రిటిషు
వారిచేతిలోనే యున్నవి. ఆయిన్ ఎయిసుల మధ్యకూడు
చున్న జర్మను సేనపై మన సేన త్రవ్వకము ఫిరంగులను కాల్చి
నది. పిమ్మట ప్రాంతముల మధ్యనే ముందుట్టెవెల్లినది పిక్ లో
గుమారు 2 మైళ్ల పొడువుగల కందకములనువందలకొలదివర్మను
నైవికులను పట్టుకొనినవి. సొంబులను పగలకాలో నెర్దుకుకు
వాయవ్యదిక్కు మొదలుకొని బాసెజారుమధ్య పదాతిసేన
యుద్ధముజరిగినది. ఫోర్ డీ పేరిన్, బోరేలమధ్యకూడ జరిగినది.
యుద్ధము మనకు అనుకూలముగ నే జరుగుచున్నది. హంటు
ఏమాసముకు వాయవ్యదిక్కు మనసేనకొన్ని బ్లాకు హాను
లను పట్టుకొనినది.

రాత్రివేళ నావలప్రయాణము.
కలకత్తా ఫిబ్రవరి 16:—హుగ్లీ నదిలో నున్న పాయింటు
వద్దనుండి, సాగర్ వరకు దీపముల ఏర్పాటు జరిగినందున
రాత్రివేళల నావలప్రయాణము చేయరాదని ప్రకటించిన
ఉత్తరువురద్దు చేసిరి. మనదినుండి సముద్రమునకు పోవునా
వల మూత్రము రాత్రిపూట ప్రయాణముచేయుట నిర్బంధము
కాదు. చేయుట చేయకపోవుట ఓడనునడుపువాని యిష్టము.
ప్రతిసింగు శిక్షింపబడుట.
లాహోరు ఫిబ్రవరి 16:—సరిస్ సెక్టరు మహాత్మ్యచేయు
తలంపుతో, కొట్టినందునకు, ప్రితీసింగు, ఖానుసింగులను విచా
రించుచున్న అంబుల్లా సెషన్సు జడ్జిగారు అస్సీసరుల యభి
ప్రాయముతో నేకీభవించక, ప్రితీసింగుకు 10 సంవత్సర
ముల కఠినశిక్షయు ఖానుసింగుకు, 14 మాసముల కఠిన ఖయ
దును విధించిరి.
ఇద్దరు సిక్కులు పట్టుకొనబడుట.
లాహోరు ఫిబ్రవరి 16:—హుగ్లీ నదిలోని యాక్రింది
సంగతులను వ్రాయుచున్నది:—మిక్కిలి అనుమానముమీద,
అదివారము సాయంకాలము అన్యుతనము క్లబ్బునద్ద మరి
యద్దరు సిక్కులు పట్టుకొనబడిరి. వీరిలో నొకడు ట్రాగి
యుండెను. దట్టించిన పిస్తాళ్లు వీరి దగ్గర దొరకినవి.
డాక్టరు ఫార్మియరు డాబ్బుసుగారి
యువన్యాసము
నోటిమాటలను కంటితో గ్రహించుట.
లాహోరు ఫిబ్రవరి 16:—సోమవారమునాడు ప్రభు
త్వమువారి కళాశాలలో ధ్వనులనిర్మాణమును గూర్చియుప
న్యసింపుచు నోటితోపలుకుమాటలను పాడుపాటలను కంటి
తో గ్రహించు సాధనమును కనిపెట్టెను. పాడువుచు డా
బ్బుసుగారాయంలేయును పరీక్షించిరి. దానిపేరు ఫోస్కో
పు. అదిచేయుపనిగూడ చూపిరి. అదియొక అద్దము. ధ్వనుల
భేదమునుబట్టి దానిపై చలనము లేర్పడుచుండును. బ్రహ్మ
చెవుడు గలనాడు గూడ దీనిమూలమున మాటలను పాటలను
గూడ వివగలడు. గుడ్డివాండుచు చెవులతో చదువుట కిదివరకు
అవటోపోనను యంతయు కనుకొనబడినది. ఈపోస్కోస్కో
పు చెవిటివాండుచు కనులతో వినుట కేర్పరపబడినది. డా
బ్బుసుగారు దీనిని కొద్దికోజులుమాత్రం మైనది. దీనిని ఆహారం
గముగ ప్రదర్శించుట కిదియే మొదటిసారి.
మాదిరిప్రదర్శన ప్రారంభము
ఫిల్లి ఫిబ్రవరి 16:—నేటి మధ్యాహ్నము క్రొత్త డక్షిను
బాబారులో గా. హెయిలీ గారు (ఫీతుకమినరు) శత్రువులు
అన్యుకమునకుపంపు సరుకులమీదిని నివలచేయబడిన వస్తువు
లను ప్రదర్శించిరి. చాలమంది వచ్చియుండిరి. మొదలుకొని కల
కత్తాలో పరిశ్రామికశాఖమంత్రిలను నారంభింపి-చాలవ్యాప్తి
నొందినది. 1000 ఆంగుల ప్రదేశమున వృద్ధశిశువులములగు
పదార్థములు ప్రదర్శింపబడినవి. కానూరు, సౌధ్విద్యును
యంత్రకాలలవారు చాల సమర్థులను పరిపిరి.
గాజుపలుకు, పట్టుబట్టు, అల్పాయినును సుదృఢము కాగిత
ములు మున్నగు సామగ్రిలు ప్రదర్శింపబడినవి. యుద్ధారంభ
మువరకును శత్రువులు పంపుచున్న వస్తువులన్నియు నీరేశమున
చేయబడి చూపబడినవి. ఈమాదిరిలు నచ్చినచో ముందిని స్వ
తేశమున నిర్మింపబడును. ఫిల్లీనుండి రావలసిన వన్నియును
రాలేదు. వచ్చినవరకు దంతపు పనులు లోహపుపనులు రం
గులు, విస్తోకరులు అల్పాయినును వస్తువులు మున్నగునవి
వచ్చినవి. ఈప్రదర్శన మిచట 24 వ తేదీవరకును జరుపబడును
పిమ్మట లాహోరులో జరుపబడును. పిమ్మట అలహాబాదు
నకు బాంబాయకుని గూడ వెళ్లవచ్చును.
బందిపోటుదొంగలను పట్టుకొనుట.
కలకత్తా ఫిబ్రవరి 16:—మాదరిపురములో ఆరుగురు
బంగాలియువకులు పట్టుకొనబడిరి. వీరికి పూర్వచంద్రదాసు
నాయకుడు. ఇతనిది కలకత్తా సాగుము. ఆయోధ్యానము
కందవిచారణకువచ్చిన మొలలోనితడు ముద్దాయి మాదరిపుర
ములో నొకయిల్లు దోచుకొనబడునని పోలీసువారికి ముందుగ
తెలియవచ్చు దొంగలను పట్టుకొనడకై కనిపెట్టుకొనియుండిరి
తరువాత దొంగలు వచ్చిరి పోలీసువారు పట్టుకొనుటకు యత్నిం
చగా కొంచెము నిరోధము కలిగించిరి కాని లొంగిపోయిరి
వీరితోనున్న ఊరి యద్దరు తప్పించుకొనిరి

కోర్టు వ్యవహారములు

మదరాసు హైకోర్టు

నూతన న్యాయ మూర్తిగారు.

నూతనముగ నేమింపబడిన న్యాయమూర్తి ట్రాటర్ గారు నిన్నటినినము పనిలో ప్రవేశించిరి. వీరు గొప్పభ్యాపి గడించిన వారు; ఉదారస్వభావముగలవారు. న్యాయవాదు లెల్లరు వీరికి స్వాగతమొసగి మన్నన జూపిరి.

నియామకములు.

రెండవ అప్పిల్ టిబియల్ రిజస్ట్రార్ గనుండి ఎస్. జి. హెక్స్ న్యేక్ గారు మొదటి అప్పిల్ టిబియల్ రిజస్ట్రార్ గను, క్రాక్ కర్ గుగను నేమింపబడిరి; వక్రీలు సి. కె. మహదేవయ్యగారు హెక్స్ న్యేక్ గారి స్థానమున రెండవ అప్పిల్ టిబియల్ రిజస్ట్రార్ గు నేమింపబడిరి. ఈవియమకములుగూడ న్యాయవాదులకును, తదితరులకును సంత్సృష్టికరముగ నున్నవని తెలియవచ్చెడిని.

[న్యాయమూర్తి: కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు].

ఇండియన్ బంకువారు: ప్రతి.

శివగిరి జమిందారిగారు.

క్రిక్ షెడ్యూల్ న శివగిరి జమిందారుగారు ఇండియన్ బంకు లో డాముంచిన మొత్తమునకు నెక్కువక రహదారి రూ. 75000 లక్షలకు 1912-వ-వంపు ప్రకారము 7-వ తారీఖునకు పూర్వము బంకువారివద్ద పుచ్చుకొనిరియు, ఆ మొత్తమున కాజమిందారుగారు ప్రామిసివోటు వ్రాసియిచ్చి, కొంత సాత్తు నెక్కువక రహదారినియు, మరియు బంకువారికి స్పెషలు సవరు వ్రాసియిచ్చిరియు, అందుమీద జమిందారుగారి మీద క్రొత్తగ లెక్క (ప్రోటింగులెక్క) వ్రాయబడెనయు, 1914-వ సం॥ జనవరి నెల 1-వ తారీఖున జమిందారుగారు గతిని చిరనియు, కాబట్టి, ఇప్పుడా (శివగిరి) ఎస్టేటును తమస్వాధీనమున నుంచుకొనినందున జమిందారుగారు తమకీపుడు చెందవలసిన 24870 రూపాయలెల్లరను ముక్కు చెల్లించవలెననియు బంకువారు జమిందారిగారి మీద దావా లేచిరి. జమిందారిగారు దావాను ఆక్షేపించి కారణములను వివరింపరచి "మదరాసు ఇంక్వైరీలో ఎస్టేబ్లిష్మెంట్" ప్రకారము ఆ ఎస్టేటుమీద బంకువారికి హక్కులేదని వాదించిరి. నిన్నటి దినము విచారణ జరిగి సారాంశములు నిర్ణయింపబడినవి.

[న్యాయమూర్తి: ఎయిలింగుగారు].

పైక్కుదొంగగారు విధించిన శిక్ష రద్దగుట.

చెంగల్పట్టు లెల్లాలో శివరమునందు పోలీసు హృదయమీద నుండగా, తనకు ఖర్చుకు నెకము కావలసియున్నదని కాక్టైలు మురుగేత వాయుడు వండి మెలత్రాటిని తనయొద్ద నిప్పించుకొనెనని యొక దానిమీద తీరుపత్తూరు బాయింట్లు మేజిస్ట్రేటు (పైక్కుగారి) కోర్టులో దావా లేచెను. ముద్రయి ఆ త్రాటిని 1918-వ సం॥ మే నెలలో పుచ్చుకొనెనట. 1914 వ సం॥ జూన్ నెల 21 వ తారీఖున దావా లేచెడి, జూలై 30 వ తారీఖున ముద్రము అరెస్టు కాబడినది. విచారణ జరుగగా, సాక్షులను విచారించునది త్రము, వక్రీలును నేమింపకొనుటకును ముద్రయి వాయిదా కోరెనది. ఆగస్టు 11-వ తేదికి వాయిదా వేయబడినది. వెంటనే ముద్రయి సాక్షుల వామ్మొలముల నకళ్లు కోరుచు దరఖాస్తు పెట్టుకొనెను. కృష్ణ, నకళ్లిచ్చుటకు ఆ వాయిదానుడే యుత్తరువాయెను. నకళ్లు తనకు చేరలేదనియు, తనపక్షమున సాక్షులు విచారించవలెననియు నొప్పురనియు నిత్యాది సందర్భములను వివరించి ఆ వాయిదానాడు ముద్రయి మరల వాయిదాకోరగా, పైక్కు గారు వాయిదా నియ్యక నిరాకరించి, ముద్రయికి ముప్పది రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. అందుమీద హైకోర్టుకు క్రిమినల్ రివిజన్ పిటిషన్ పెట్టుకొనబడి, విచారణవియమున జరిగిన యన్వయము, చెంగల్పట్టు జిల్లాలో జరిగిన నేరమును విచారించుటకు తీరుపత్తూరు మేజిస్ట్రేటుగారికి అధికారము లేకుండుట మున్నగు విషయములు వివరింపబడినందు మీద, న్యాయమూర్తిగారు విచారణక్రమము న్యాయముకాదని యంగీకరించి, శిక్షురద్దపరచి పునర్విచారణ కుత్తరు వొసగిరి.

[న్యాయమూర్తి: స్పెక్ సము, శేవగిరి ఆయ్యరుగారులు.]

కడచిన నవంబరు నెలలో ముక్కు అను వానిని చంపి నందులకని ఎం. గాంధీ, సుబ్బమినియ్యయ్య, మేను నాయర్ అను ముక్కుగి ఉక్తిశిక్షుడు, ముక్కు అను గాయములు కలిగించినందుల కని తంబియను వానికి రెండు నెలలు కఠిన ఖయిరు శిక్షను

విధించుచు దక్షిణ మలబారు నెవల్ జడ్జిగా కొనగిన తీర్పు మీద హైకోర్టుకు అప్పిలు చేసికొనబడి, ముద్రయి ఖాని చేసిన యుద్ధేశము రూడిగ నేర్పలేదనియు, శిరార్థమతము సాత్తుమునందు లోనములు గలవనియు విశద పరచ బడినందు మీద, న్యాయమూర్తి శిక్షలును రద్దచేసిరి.

ఏర్పూరు పోలీసుకోర్టు

మోస నేరము:- చాంయ్యోడ్డులోని మర్స్ అండ్ సేమార్ కంపెనీలో కొంతమంది ముక్కు అను ముక్కుగి నుండకంపెనీ యిట గాగర్ గుమ్మర్స్ గాగర్ తన చేతికిచ్చిన (కొన్ని తాలూకు) ప్రాప్తము 746 సాత్తునుగొనించి జనవరి నెలారంభమునపారి పోయెను. మర్స్ గారు వానిమీద వారంటు పుట్టించెను. తుదకు వాడిటీనల్ కిరచివాడల్లో నత్తెస్తు కాబడి యిచ్చటికి పిలుచు కొని రాబడినది. నిన్న మేజిస్ట్రేటు గారియొద్ద విచారణకు రాగా, నీతినిమీద నింక నిట్టిదావాలు బయటి జిల్లాలలోగూడ నుండుటవలన వీరి విషయమున పోలీసు కమిషనరుగారి విచారణను, రిపోర్టును మున్నందు కోరి అంతవరకే కోర్టు విచారణ నాపి యంచవలెనని మర్స్ గారు కోరిరి. ముద్రయి పక్షమున వక్రీలుగారు దీని నాక్షేపించిరిగాని, మేజిస్ట్రేటుగారు తుదకా యాక్షేపణను నిరాకరించి కమిషనరుగారి రిపోర్టుకోరి యది వచ్చువఱకు తమ విచారణ నాపియుంచిరి. ముద్రయిని జామీను మీద వదలుటకు ప్రార్థించ బడిన గాని, మేజిస్ట్రేటు గారు ప్రార్థనను గూడ నిరాకరించిరి.

మునగాల బహుమాన వ్యాసము.

1914

చెన్నపురి రాజధానికి సామాన్యముగను పితాపురము జమిందారికి ప్రత్యేకముగను సంబంధించిన వరిపంట, దాని నభివృద్ధి నొందించు విధానము.

ఈరాజధానిలో పండింపబడు పంటలలో వరిపంట ముఖ్యపంటగానున్నది. ఈపంటవలన రాజధాని ప్రజల కధికోపయోగముగ భోజన పదార్థము లభించుచున్నది. ఈ పంట పండించుట నుకరమగుటవలనను ఇతర పంటలలో చాల వాని కన్న నీవరిపంట పండుటయందు ప్రజలకు నిశ్చయమును ఫలితమునుగూడ ఒకముగ నుండుటచే వ్యవసాయకు లుత్సాహముతో నీపంటను పండించెదరు. మరియు తమకున్న భూమిలో సాధ్యమైనంత యధికభాగమున వరిపంటనే పండించుటకు వారు నిరంతరము నాతురతతో నుండును.

ఈరాజధానిలో ప్రతినాలునూ సాగు చేయబడుచున్న 850 లక్షల యకరముల భూమిలోను 100 లక్షల యకరముల భూమిలో వరిపంట పండింపబడుచున్నది. తూర్పు సముద్ర తీరమున కాలవల సదుపాయము అధికముగనున్న డెల్టా ప్రదేశములలోను మలచారు దక్షిణకన్నడము జిల్లాలలోను వరిపంట విరివిగ పండింపబడుచున్నది. ఈ కడపటి రెండుజిల్లాలలోను వడ్ల మేప్పూరును సమృద్ధిగ తురియునుగాన నచట కాల్యలు మున్నగు మానవ నిర్మితములగు సదుపాయము లంతగా ననవరములేదు. రాజధానిలో నితర ప్రదేశములలోగూడ వరి పండింపబడు చున్నదిగాని మొత్తము మీద పట్టికను నీటి యాధారముమీదనే పనులు జరుపబడుచుండును.

సర్వభేదములు.

వరి మొక్క పెరుగుటలోను ఉన్నతముగాను, ఆకారము రంగు బరువు గింజుల యేర్పాటు మున్నగువానిలోను భేదములుగలవు. కాన ననేకములగు రకము లేర్పడియున్నవి. మనము వానిని తెలిసికొనటకు కొన్ని విధముల నిర్ధారణ చేయవచ్చును.

వేరువేరు రకముల వరిసంతను రెండు ప్రధానభాగములుగ చెప్పవచ్చును. మెరకపంట, పల్లపుపంట, యనునవి ప్రధానభాగములు. మరికొన్ని రకములు కూడగలవు. మెరక పంటకు నీటియాధార మక్కువలేదు. పల్లపుగింజులకు కావలసినంత తేమతోడనే పెట్టవలెగూడ పండును. ఈ పంటలు రాజధానిలోని ఆయాజిల్లాల మెరకభూములలోను పల్లపునుసముద్ర తీరమునందలి కొండ చరియలలోను పండింపబడును. మెరక పంటచే రేగడిపంటలను పేరుకూడ గలవు. వీనికి వర్షాధారమే విస్తారముగ నుండవలయును. వరి విత్తనములలోని వేరువేరు రకములు పల్లపు పంటలోనే యుండును. మొదట నవియొక పొలమున నావమడిగ పోయబడి పిమ్మట పంటభూమిలో నూడ్చబడును.

శీఘ్రముగ పండునవియు వాలనయ్యగ పండు నవియు నను భేదములుకూడ పంట పండుటకు కలతలు కాలభేదమును బట్టి యేర్పరు పబడినవి. 4 1/2 నెలలలోగాని నంతకు తక్కువ కాలమునగాని పండుపంటలు పున్నానంటలు లనియు నంతకెక్కువ కాలము పట్టుపంటలు పెద్దకరిపంటలని యను విలువబడును.

మొక్కబలముగ పెరుగుట, బలహీనముగ నుండుట, వీరు తక్కువైన నెత్తువైన నోర్వగులుగుల కృషివయోగించుట కంటలవిర్పాటు కంటలలో గింజకట్టు మున్నగు స్వభావములందగూడ వేరువేరు రకములు భిన్నముగ నుండును. వీనిని బట్టియే పంటపయ్య క్షములగు రకములను నిర్ధారణ చేయుదురు.

గింజల కొలతను, ఆకృతినిబట్టి మరకభాగమును మధ్య రకము, సన్న భాగమునని భాగములు రివిధములుగ భాగింపబడి యున్నవి. వరిమండ్లు లేకుండనుండుట గింజలవరుగు బొద్దునుండుట, రంగుపతిడిగుబడి మున్నగువానిని బట్టి యాయా రకముల నుంచి చెడ్డలు నిర్మూపింపబడును.

భూసారము.

దుబ్బులులేని బంకమట్టి ప్రదేశములు మెరకపంటలకు నుపయుక్తములు, కొన్ని కొన్ని ప్రాంతములలో శేలికభూసారముగల పోట్లగూడ మెరకపంటలు పండింపబడు చున్నవి. కృష్ణజిల్లాలో నిడదవోలు ప్రాంతముననున్న ఒండుమట్టి బంక భూములలో ప్రత్యేకమైన పంటలపండునని పేరుగలదు.

పల్లపుపంటలగూడ నొండు మట్టిబంకభూములలో భాగుగ నుండును గాని నీటిసహపాయ మున్న పోట్ల నన్ని భూసారములలోను గూడ నుంచిపంటలే పండును.

బురుకులు.

తొలకరిలోనే సాధారణముగ పెట్టవెరులకు నిత్తనములు పల్లబడును. పల్లపువెరుల మాత్రము రాజధానిలో వేరు వేత భాగములలో కొంత భేదముకలదు.

ఈ త్తరసర్కారులలో మొదటి పంటకు (సార్కారులు) జ్యాయ జ్యాలై నెలలలో నారుపోయబడును. జ్యాలై అగర్లు నెలలలో నూడ్చులు జరుగును. పునాసలను పేదనెలలను గూడ పండించబడును. పెక్కు భాగములలో సార్కారులే మొదటి పంటగా పండింపబడును. రెండవపంట (దార్కారులు) డెల్టా ప్రాంతములలో మాత్రమే పండింపబడును. ఈపంటకు డిశంబరు నెలకడపరినిగూడ వీసవరి నెలలలో గాని నారుపోయబడును. మరియొక నెలకు నూడ్చులు జరుపబడును. ఈ కార్తిలో పునాసలమాత్రమే పండింపబడును.

తంజావూరు జిల్లాలో మొదటిపంటకు పునాసలు (వీని నచట కారులందురు) జ్యాయ నెలలో, నారుపోయబడును. అగర్లు నెలలలో నెలలలో కొంతమంది నును. పెద్దవరులు (సాంపాలేక పితునము) జ్యాలై అగర్లు నెలలలో కొంతమంది జరుగును. రెండుపంటలు పండుభూములలో మొదటిపంట పునాసలు కొంతమందిగానే రెండవపంటకు అక్టోబరు నవంబరు నెలలలో నారుపోయబడును. జనవరి ఫిబ్రవరి నెలలలో కొంతమంది జరుగును. పిమ్మట మూడవపంటగూడ పండించ బడును. దక్షిణ భాగమున నితర జిల్లాలలో చాలవరకు పల్లపు పంటలు ఇంచుమించుగ నీ కార్తెలలోనే పండింపబడును.

పల్లపు సముద్రతీరమున పల్లపు వరి భూములు మాకు విధములుగ నున్నవి. ఎత్తైన భూములు సుసభూములు పల్లపు భూములు మొదటి తరగతి భూములలో మాత్రమే రెండు పంటలు పండును. తక్కినవానిలో నొక్క పంట మాత్రమే పండును.

వరి పంటకు నారుపోయట, నూడ్చుట మున్నగు పనులు సరిగ నాయాకాలములోనే జరుగుట చాల ముఖ్యము. ఈ త్తర సర్కారులలో ముఖ్యముగ నారుపోయటయను నూడ్చుటయను సకాలమున జరుగుటలో నేమాత్ర మాలస్యమైనను పంట చాల తక్కిపోవును. మొక్క సరిగ నెయ్యక పోవుట పురుగు పట్టుట మొదలగు చెడుగులు తటస్థమగును. ఒక కార్తెలో పంటపంటలు సాధారణముగ మరయొక కార్తెలో పండవు. అన్ని కార్తెలలోను పండునని కొన్నిగలవు. గోదావరి డెల్టా ప్రాంతములలో గరిక సన్నవరి. సార్కారులలో పంటలు రెండు కార్తెలలోను గూడ పండును.

ఒకదాని వెనుక నొకటిగను కలగలుపుగను

పండింపబడు పంటలు

పల్లపు పంటలు త్ర తి సాలు న నొక్క పాలము న నీ పండింప బడును గాని కొండుంబుత్తూరు జిల్లాలోను ఇతరజిల్లాలలోను కొన్ని భాగములలో భూమిలో చాగుగా నీరుపెట్టబడిన పిమ్మట తొటపంటలు వరిపంటలు నొకదాని వెనుక నొకటి పండింపబడుచుండును. పనుపు తొటలు తమలసావలతోటలు చెరువతోటలు అరటితోటలు మున్నగు వరిపొలములలోనే వేయబడుచుండును. ఒకను చత్తనములోనే మండుకొనినవెనుక పక్ష్యగింజలు పండింపబడును. నీటివసతి కాగుగానున్నచో విరుమున సార మొడవ పంట వరిగాని నుప్పుగాని రాగిగాని పండించెదరు.

వృత్తాంత లేఖలు.

బళ్లారి వార్తలు.

జమాబందీ.

(స్వతంత్ర విలేజుకు)

ఈ సంవత్సరము కలెక్టరువారు ఆదవాని హోనుపేట తాలూకాలో జమాబందీ చేయవలెను. ప్రకృతము కలెక్టరువారి జమాబందీ సిబ్బందిచేయవలెను ఆదవాని తాలూకాలో నుండి అక్కడి లెక్కలను తీసివేయవలెను. కలెక్టరు వారికి ను యిచ్చుటనే యిచ్చారు.

ప్రవేశము.

నిన్నటి రోజున ఈ యూరిప్రజలు తమతమ యిండ్లలో చేరుటకు ప్రారంభమయ్యెను. జనలసంతోషమునకును తక్కువల నుభయమునకును మేనయే యుండెను. బాగ్యములు, వైశ్యములు మహాత్మికములు ఊరిలో ప్రవేశించివారు. తమ తమ పాద్యమునాగు ముహూర్తము పెట్టుకొని యున్నారు. ఇకపెట్టుకొని ఊరిలోపాద్యము కలగవలదుగాక యని దేవుడు ఆజ్ఞపించుచున్నాడు.

మొదటిసారి పరీక్షించునది.

జులై నెలమున పరీక్షించునది నుల ఈ పరీక్షించునది తాలూకా లెక్కలను ముఖ్యముగా జేయును. ఈ 15-వ తేదీ నుండి మొదటిసారిగా ముఖ్యముగా జేయునది వచ్చుచుండ గలవు.

వైద్యుల సేవ.

(స్వతంత్ర విలేజుకు యొద్దనుండి.)

వియవార్త.

కలెక్టరువారి 15-వ మునిసిపాలిటీవారి కార్యములకు ఈ తూరి తిరువార్తకు వచ్చుచేతులకు మోకాసు అతికాదు గానములను గాననీ వచ్చినది. ఎందువల్లనగా రెండు సంవత్సరములుగా వాగులలోపాద్యము తిరువార్తకు సరిగావారు చేయుటకు తెచ్చిపాసిగలవలసి నని తెలిసికొందుగాక.

ప్రవేశము.

తెలిగల తెలియములకు ముఖ్యముగా రంగనాయకుల కళ్యాణమునాడు స్వనింహస్వామి వచ్చుట వారు. ఈసంవత్సరము నిలిచిపోవునది.

వ్యాపారపు వివరములు.

దొంగ గంగారెడ్డి ప్రకారముల తెలియనివారుండరు. వారు బాగులలోని రుద్రాక్షులు మొదలగు దానికిపు థక్రమమున యొగవడు కష్టపు కాక రావేళ్లము మొదలగు వావుల నుండి తెచ్చితిమని ఎక్కువ వెలలకు విక్రయించుచున్నారు. కాన మోసాదుల బాధలతో కొని మిగతను వీధల యుపయోగము నమిత్తము విక్రయించెదరుగాక.

తవారీ.

కొందరు ఉపవాసములవలన ప్రభుత్వములతోను తల తిరుగుటలతోను కొందరు కర్మములతోను తల తిరుగుటలతోను దొంగయోధావములతోను నడచిరి. ఇత్తానడలలో కొందరు చీటాటలతోను బహు కొద్దిమంది ఇతర జాదములను గాననీ వారువారు నెరవేర్చుకొనిరి. ఎక్కడనైనా పురాణముగాని కార్యముగాని కనుపడలేదు.

జులై నెలము, అరెస్టు.

ముఖ్యముగా 15-వ మునిసిపాలిటీవారి కార్యములకు ఈ తూరి తిరువార్తకు వచ్చుచేతులకు మోకాసు అతికాదు గానములను గాననీ వచ్చినది. ఎందువల్లనగా రెండు సంవత్సరములుగా వాగులలోపాద్యము తిరువార్తకు సరిగావారు చేయుటకు తెచ్చిపాసిగలవలసి నని తెలిసికొందుగాక.

దొంగయోధులు.

రెండుమూడు రోజులుగా చిల్లర దొంగయోధులు కరువు వచ్చుచే, వచ్చుచేత తేలికాదు; రెండు ఇండ్లకు కన్నములు నడిచి విక్రయించుటలో గుడ్డలు ఉప్పువస్తుల దొంగిలించిరి. పోతునూరు జాత్రులతో కలసికొని యున్నారు.

చిరువార్తలను వార్తలు.

(ముఖ్యముగా విలేజుకు)

మునిసిపాలిటీ.

జులై నెలమున పరీక్షించునది నుల ఈ పరీక్షించునది తాలూకా లెక్కలను ముఖ్యముగా జేయును. ఈ 15-వ తేదీ నుండి మొదటిసారిగా ముఖ్యముగా జేయునది వచ్చుచుండ గలవు.

జూబులు.

I

క్రొత్త తెనుగు.

అయ్యో,

“అధునికాంధ్ర”వాదులగు రావుసాహెబు గిడుగు రామమూర్తిగారు, గ్రాంథికభాషావాదులు గ్రామ్యములని నిషేధించిన కొన్ని బాల్యరూపములు పూర్వకపులచే బ్రయోగింపబడియున్నవని యుభయపక్షాని పండితులనొప్పించి వారి వలన నొప్పవలకాగితములు సంపాదించుటకై కొన్ని ప్రాంతపుస్తకముల వెంటదీసికొని యాయాపట్టణములకుఁ బోవుచున్నారు. తమ వాదమును సాపించుట కిదివరలో వీరవలించిన బహిరంగోపన్యాసము వదలి, సర్వకాలా కాలాధికారులు

సూర్యనారాయణ పంతులుగారును గవర్నమెంటువారిచే కాన్సిల్లుగా నియమితులయిరి. ఈ స్థానములకై పోరులలో చాలమంది ప్రయత్నములుచేసిరి. కాని నెట్టులో వీరిద్దరికీయు మూలమే కనుపించినది. ఇంతమాత్రమున వారు విరుద్ధములుగాక యింకను రానున్న కాలముకై ప్రయత్నములుచేసి గవర్నమెంటువారి సొంతిని స్థానికాధికారము ఫలమునుభవమునకు తెచ్చెదరుగాక!

వివరము.

సూర్యనారాయణ పంతులుగారును గవర్నమెంటువారిచే కాన్సిల్లుగా నియమితులయిరి. ఈ స్థానములకై పోరులలో చాలమంది ప్రయత్నములుచేసిరి. కాని నెట్టులో వీరిద్దరికీయు మూలమే కనుపించినది. ఇంతమాత్రమున వారు విరుద్ధములుగాక యింకను రానున్న కాలముకై ప్రయత్నములుచేసి గవర్నమెంటువారి సొంతిని స్థానికాధికారము ఫలమునుభవమునకు తెచ్చెదరుగాక!

మునిసిపాలిటీ పాఠశాలలు

మునిసిపాలిటీ వారికి వాడుగు పనిమెంటరీ పాఠశాలలున్నవి. అందు మొన్నటి సంవత్సరమునాఁడ మందిరములో రెండుమూలలకు మూలమే తగిన నికేతము లున్నవి. మూడవ దొకటి తయారుకావచ్చును. బాల్యమునకు మహమ్మదాన్ములు మూలము తగిన మందిరము లేక! పట్టణములో బహుశోచనీయస్థితి యందున్నది. ఆస్కానమునకు కూడ తగిన నికేతన మేర్పడుచుటకు మునిసిపాలిటీ వారి కవకాశము లేనట్లుకనిపించుచున్నది. గవర్నమెంటువారు ఇక్కడి నిర్వాహకములకై యిదివరకే ఎన్నిమిషన్లు రూపొందించినవి ఇచ్చియుండిరి. ఇంకను వాటివలన సామ్యము నశింపించుట భావ్యముగా నుండదు. తెలిగ్రాపు ఆఫీసునకు ప్రక్కగాను ప్రస్తుతపు స్కూలునకు సమీపముగాను నున్న తమగృహమును మహమ్మదీయ భాద్యసాహెబుగారు బహుమానముగా నిచ్చివో, స్వభావియగు మహమ్మదీయ చాతుర్య సాహెబుగారు భావ్యోపకారము చేసిన వారగుదురు. ఈ గృహమునే విద్యాధికారులు తగిన మందిరముగా నిర్మించు చేసిరి. రెండో మూడో రూపాయల యద్దైతే సాహెబుగారు రాసింపువారు కాదు. కనుక నలువది యెబదిరూపాయలవరకు చెయించి లేచా మహమ్మదీయ భావ్యము మునిసిపాలిటీ వారివలన పుచ్చుకొని, ఈ యుపకారమును సాహెబుగారు చేయుదురుగాక! అవకాశము దొరకినది. కావున ఈ సమయమున కృపాచేయక, రెండుమూడు వందల రూపాయల భరీనుగల యాగృహమును సాహెబుగారు దానముగా నొసంగి, పురవాసులచే కీర్తి కడయుదురుగాక!

బాలికా పాఠశాల

స్థితిములనవ్రాయవో చాగ్రంథమున్నది. పురవాసులకును, విద్యాధికారులకును, స్కూలుమేష్టరులకును ఈ పాఠశాలయందొకవిధమున శ్రద్ధయించుటకు మిక్కిలిశోచనీయము. దీనికై మునిసిపాలిటీ చేయవలెనుగాదు, బలభద్రుని చెప్పయ్యకేష్టిగాదు, తేనుమళ్ల సీతారామస్వామి పంతులుగాదు, పునులూరి మల్లికార్జునరావుపంతులుగారు మొదలగువారు కొంచెమాత్రమ తీసికొని, పాఠశాల యభివృద్ధికిని కమ్యూన్యము తెలిసికొని పాటుపడవో, కార్యకారిగాక మానదు. శ్రీవిద్యాభిమానులగు వీరకార్యమున కాయత్తుల పాఠశాలను ప్రస్తుతికి తెచ్చెదరుగాక!

క్రొత్త తెనుగును చేరుతో బయలుదేరిన భాషాభాసము పనికిరాదని తీర్మానించినపిదప నీగూఢమార్గము నవలంబించుటకు గారణ ముహ్యము.

సత్యవిప్రయోగములు ప్రమాణములు కావనటు కెన్నరీకి నధికారములేదు. ఎవ్వరు నరియుండలేదు. కాని, తాము సాధింపదలచినరూపములు లేఖకప్రమాదవనితములకాక కవి ప్రయుక్తములేయును, నాక పులు ప్రామాణికముగా గ్రహింపదగినవారనియు యుభయపక్షవలసిన భారము రామమూర్తిగారియందగును. ఆ భారము నిర్వహించుకొనుట కా నూపములను, వానికి గల ప్రమాణములను, పుస్తక రూపమున గాని పత్రికా మూలమున గాని ప్రకటించి, యా ప్రమాణముల బలా బలములు చెప్పించుట కాంధ్రలోకమున కవకాశ మిచ్చుట యొక్కచే సరళమయిన మార్గమని నా యభిప్రాయము. అప్పుకవి తప్పలన్న రూపము లాభ్యుని చెప్పిన కూచిమంచి తమకవియు, బాలవ్యాకరణము నిషేధించినరూపము ప్రసాదించిన ప్రాథవ్యాకరణ కర్తయు నీమార్గముననే పోయిరిగాని గ్రంథములుచంకర తెట్టుకొని యూరూరగఁ దిరుగలేదు. ముద్రాదండములు, బార్తృప్రతికలు, తప్పిలాలగల యాదినములతో రామమూర్తి గారి మారుచా. నేలపట్టుకొనరా?

ఇంకొకమాట, కావ్యములు మూలముగాక రామమూర్తి గారిసంచిలో నున్నవియు, పత్రికలు, అక్షిణ మొదలగుచిల్లర సరహదలగులయు. నీరమితమున నివినున్నయుఁ బ్రమాణములే. కావ్యములచేతనే పండితుల నొప్పించదలచినవో చెల్లెంత యెంత? కావ్యముల ననుసాముగాఁ జెట్టిసంకమాత్రాన నీ చెల్లెలు ముగ్ధమునా? చెట్టుపైనున్న కావ్యాలయ్య బోయినవో నీకాలమున కొనువార నేనుజంతుని తోచదు.

జ. రామయ్య.

II

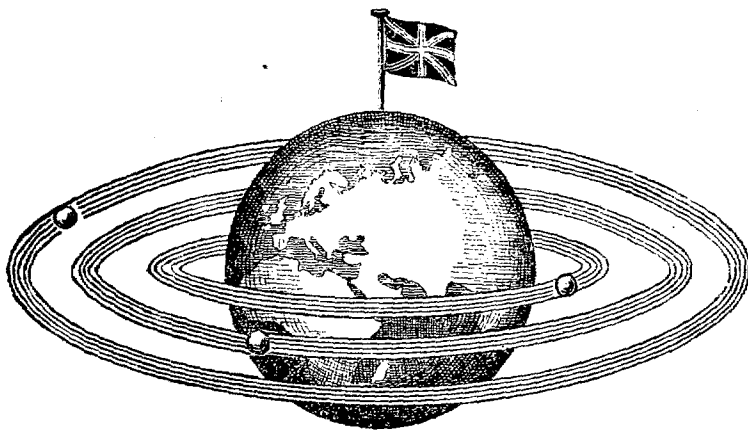
పెద్దకొత్త పాఠశాల.

అయ్యో, ధ్వజాలోహము మామూలుగా ఏకాదశినాడు ప్రతి సంవత్సరమున జరుగుతూవుండేది. ఈసంవత్సరం అట్లు జరుగలేదు. ద్వాదశివధ్యాస్తం చేపుని పెట్టి మూడునీ తేసిరి. ధర్మకర్మలగు చిల్లర రాజాచారి పరివార మంతయు జేరుచున్నది. రాజాచారు ఇంతవరకు రాలేదు. రోజేకరాత్రి గనుక చేపు ఉదయంలోగానే రావలెను గదా. అనగడనుండి సులుయంబననగు రథం ఉత్సాహముల స్థితిలోనున్నది తేసిరి చివారింతులకు నిన్న సాయంత్రంవచ్చి పడిపోయినాడు. కొన్ని అనగా వకటిరెండు పనికిరాని పుల్లలను విడిచి తీశేవేనారు రథనిర్వాణము మామూలుమేట్లే జరుగుచున్నది. ఈసంగతి తడుద్రోగులు చెప్పిరి. చాలభాగము చేతమంతలను మిద్దెధములుండుటచే, ఈలాటివారతోను తాళతోను లిగింపబడిన తాటి కలప రథములను ఎత్తిగొందుచుచేతనే, ప్రాతకలప యపాయకారణమయియో అర్హతను పడిపోయింతుల వీధివెంట కట్టిరథమును త్రొక్కిగాని బహుజనప్రయం దభిప్రాయస్థితియం దారథ మున్నదని తాను చెప్పుటకు సాధ్యపడదని చెప్పిరి. ఈరాత్రి ధ్వజాలోహము జరుగక కన్నుచుగదా.

ఈ దినము మహావిరాట్టి నడుమ ఎక్కువమందికాతరు, వరదలో కృష్ణ అనకట్ట తూములు విరుగుటచేత మామూలుగా సమాధ్ర సామిప్రస్థితిరలన ఉత్సాహముగానుండు కృష్ణాదకము ఇదివరకెన్నడును ఇచ్చుని పానీయతా సౌఖ్యమును కల్పించినది. అనగా యింతకామంచి నీళ్లుగానే యున్నది. ఈమాసములో నిట్లే వున్నావేపు. అపాయములుగాని, దొంగతనములు గానిలేవు. శ్రీ చల్లపల్లి రాజాచారు మధ్యాహ్నం నుమాది గి గంటలకు దయచేసిరి. క్రిందటి సంవత్సరం మాని పేయబడిన జగన్మోహి యీ సంవత్సరం వెలిగింపబడినది. 10 ములుగులు మాత్రం నెయ్యిపోసి తేలిగించినట్లు విన్నాను. పూర్వము గి బాదముల నెయ్యి పోసేవారట. ప్రతిద్యారమునకు డిచ్చెను లుంచబడినవి. కానీవేస్తేగాని చేపదర్శనకుతూములు లోపలకు పోయారు. ఉద్యోగములవద్ద ఎరుక గలవారిద్దర ఆనిర్బంధకమును ముంపు వములచేయ బడదు. ఇందులోని చిత్రమేమనగా చేవునకట్ట పోవుటకు రెండు ద్వారములున్నవి. కనుక రెండుకానులు చేయవలెను. ఒకపనికిగాను ప్రవేశించిన యొకమడికి రెండున్నులు. ఇది కొద్ది సంవత్సరములు క్రిందను కొని అమలు లోనికి తీసుకొనిరాబడిన ఆ చారము. అన్నా తురుంతునిన్నటి రాత్రి ఏనిధమును వన నియు గల్పింపబడలేదు. ఈ దినము వెంపటి రాజుగారి ద్రవ్యము మూలముగా నేర్పి, ర్వుకొని జరుపబడు మామూలు సంతకములు జరిగినది. ఆపెచనిపోవు కాలమును ఎన్నిమి వందల రూపములకు ఆమె తమ్యుని యధికమం దీ సంతకములకు మూలమైనదనుగానుండ కట్టవలన తేముమని యాహ్వానించ గలించినదట. ఎంత గుణవతియో చూడుడు.

పురవాసి

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనహార సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధా గ్రణుల భావ చిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే బాకలాశుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె వివరింపబడు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్నా, చక్రవర్తులనున్నా, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునుపైన కాగితములపై ముద్దా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వరతో యుడు! స్వల్ప మే ప్రతులు !!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమ్మడనను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిడ్నీయును నాయకును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాల్కత్తాకి హేతువైయుండెడి జర్మనీ ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నాకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

మరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క కటమును మౌనికట్టల జుట్టి నలగక భద్రముగాజేరునట్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయండి!

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

అమృతాంజనము డిపో వారి ఔషధముల ప్రకటన.

దంతచూరము

పంటినోపులకు మంచిపొదుము. సువాసన గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నొప్పిగలచోట దూదిని మందులతోడపి వెట్టిన నొప్పిని వెంటనేమాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు. 25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికెరైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈ కెరైలము నాలుగుపూటలు రాచినతప్పకపనిచేయును. డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు కైలము

అటకాళ్ళు, అటచేతులు, చర్మము, కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసిరి కారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ కైలమును రాచిన పగుళ్ళుమాని జల పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ నొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము. వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ కైలము

మొదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెండుకులు నునుపుచేరును. కురులు మెరుగును. 5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు కైలము

మూలశంకవలన ఆసనమువద్ద చర్మము లాపుబారి మొలలుపర్చి యమిత బాధగలుగును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మూత్రము

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతినుట ఆవశ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది. 12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది. సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము. 20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమహరి

ఈ ధన్యమును నీటితో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు. డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. శో 0-12-0.

తామర కైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగజ్జ, దురద, రసి కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు. డబ్బీ 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విడుపుజ్వరము, మన్యజ్వరము మొదలగునవి జ్వరములకుదివ్యౌషధము సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి

5, 6 బొట్లను చెవిలోపొసిన బాధతగ్గును. పొంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును. సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మూత్రము.

కొరుకు సవామేహములకు ఈ మూత్రము బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు వడిన, చోట సుఖభోగి కైలమును రాయవలయును. ఇవి రక్తవృద్ధికి మేహకారక బాధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి. 20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖభోగి కైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0 విధముల అన్ని వ్రణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ కైలము ఉపయోగించును. ఈ కైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మూత్రము తిసవలయును.

అమృతాంజనము డిపో ౧౦౯, వేరిరోడ్డు బొంబాయి లేక, ౬, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

